

Verksamhetsberättelse 2024 för Högskolan Dalarna

Sammanfattning

Verksamhetsberättelsen för Högskolan Dalarna ingår i lärosätets [verksamhetscykel](#) och utgör ett komplement till årsredovisningen i den årliga uppföljningen av lärosätets verksamhet och ekonomi. Den syftar till att dra lärdomar från året som gått så att prioriteringar kan göras framåt för att nå lärosätets strategi och uppsatta mål. Resultatet av den analys som presenteras i verksamhetsberättelsen tas dels omhand under verksamhetsåret, dels ingår den i verksamhetsplaneringen för perioden 2026–28.

2024 var ett utmanande och exceptionellt år med hårt tryck från flera håll (bland annat osäker ekonomi, UKÄ:s granskning av vårt kvalitetssystem, flytten till nya campus Borlänge, beslutet om omorganisation av lärarutbildningen, ny rektor och delvis ny styrelse), men där nödvändiga förändringar har genomförts och initierats för att bygga för framtiden och skapa förutsättningar för ett starkare lärosäte.

Under 2024 prioriterade rektor en inledande översyn av det långsiktiga utbildningsutbudet, en ekonomi i balans, förenkling av processer och administration samt utveckling av kvalitetssystemet inklusive den granskning UKÄ genomförde av lärosätets kvalitetssystem för utbildning och forskning. Större insatser krävdes också under året kopplat till införandet av nytt arbetstidsavtal samt förberedelser inför införande av en delvis ny inre organisation baserad på starkare kollegial förankring samt en omorganisation av lärarutbildningen som skulle börja gälla från och med 1 januari 2025. Även färdigställandet och flytt till nya campus Borlänge blev resurskrävande.

Gällande ekonomi i balans fattades nödvändiga beslut under året kring kortsiktiga och långsiktiga åtgärder, för att lärosätet ska nå målet om en stabil ekonomi till 2027. Varsel av personal blev tyvärr nödvändigt, där genomförandet tog längre tid än planerat. I övrigt har besparingar skett genom bland annat återhållsamhet kring resor och konferenser samtidigt som initiativ tagits för att öka utbildningsproduktionen. Årets bokslut blev glädjande nog bättre än budget, delvis tack vare de aktiva åtgärder som vidtagits men även av engångshändelser såsom försenad inflytt till campus Borlänge. Samtidigt har det varit slitsamt för delar av personalen och strukturella problem kvarstår för att bygga upp myndighetskapital på grundutbildningen.

En översyn av det långsiktiga utbildningsutbudet för stärkt forskningsanknytning har initierats och arbetats vidare med under året. Ansökan om en ny forskarutbildning inom området Hållbara samhällen och organisationer är i sluttampen och ska skickas in till UKÄ i början av 2025. Även om variationer finns mellan institutionerna så har de externa forskningsmedlens andel av de totala forskningsmedlen ökat, liksom antal publikationer, doktorander och disputerade. Samtidigt är utbildningsutbudet fortsatt omfattande och kräver strategiska prioriteringar för en hållbar ekonomi och produktion med god kvalitet och arbetsmiljö.

Under året har högskolans kvalitetssystem utvecklats som en del av ett av rektors fokusområden. Utvecklingen har tagit avstamp i tidigare identifierade utvecklingsbehov och lärosätets förändrade organisation och styrning. Arbetet synkroniserades med den granskning av Högskolan Dalarnas kvalitetssäkringsarbete som UKÄ genomförde under året, något som gav god draghjälp i att identifiera kvarstående utvecklingsområden och förslag till åtgärder för att uppnå ställda krav. Utifrån studentkårens reflektion bör strategiska prioriteringar och utvecklingsinitiativ framåt främja studentcentrerat lärande, campusförlagd utbildning, lärarledd tid och VFU-platser.

Lärosätet har arbetat aktivt för att förenkla processer och minska administrationen under året, bland annat avseende ekonomiprocesser och stöd för forskningsverksamheten. Arbetet kommer att behöva fortsätta inom dessa och fler områden såsom stöd i nämndarbetet där tydliggörande av ansvar, samarbete genom dialog, samt prioriteringar är en förutsättning för arbetet framåt givet ett alltmer slimmat verksamhetsstöd.

Inom hållbarhetsområdet har flera initiativ tagits under året. Bland annat integrering av hållbarhetsperspektiv i utbildningsprogram inom idrott och hälsa, kompetensutveckling genom kurs för lärare om hur hållbarhet praktiskt kan integreras i pedagogiken, visualisering av publikationers bidrag till de globala målen och seminarier inom RECAST, ett forskningsforum kopplat till hållbarhet. Vidare har rutiner för systematiskt arbetsmiljöarbete förbättrats, initiativ tagits för att till Region Dalarna ansöka om ett treårigt projekt (JISSA) som ska samla kompetens inom jämställdhet och inkludering, samt samverkan med bland annat Region Dalarna och Jämställdhetsmyndigheten kring dessa frågor. Högskolan Dalarna ingår också i Lärosätenas klimatkätverk som tagit fart under året kopplat till bland annat tjänsteresor samt byggnader och energi. Miljökrav har ställts i upphandlingar och satsning på återbruk av möbler gjorts till nya campus Borlänge.

Innehåll

Verksamhetsberättelse 2024 för Högskolan Dalarna	1
Sammanfattning	1
1. Inledning	4
2. Verksamhet	4
2.1 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	4
2.2 Forskning och utbildning på forskarnivå	6
3. Ekonomi	8
3.1 Uppföljning av verksamhetsgrenar	9
3.2 Stödverksamhet.....	11
4. Strategiska prioriteringar utifrån verksamhetsplan	13
4.1 Huvuduppdrag.....	13
4.2 Strategins delmål inklusive rektors prioriteringar under året.....	13
4.3 Systematiskt kvalitetsarbete	20
4.4 Hållbarhetsarbete.....	23
4.5 Arbetsmiljöarbete.....	26
4.6 Kompetensförsörjning.....	27
4.7 Säkerhet och beredskap.....	27
4.8 Riskhantering	28
4.9 Externa uppdrag	28
5. Utbildnings- och forskningsnämndens och forskningsetiska rådets reflektion.....	28
5.1 UFN inkl. FUN.....	28
5.2 FER (tidigare FEN)	31
6. Studenternas reflektion.....	31
7. Att ta med framåt	33

1. Inledning

Verksamhetsberättelsen för Högskolan Dalarna ingår i lärosätets [verksamhetscykel](#) och utgör ett komplement till årsredovisningen i den årliga uppföljningen av lärosätets verksamhet och ekonomi. Den syftar till att dra lärdomar från året som gått och prioritera framåt för att nå lärosätets strategi och uppsatta mål. Resultatet av den analys som presenteras i verksamhetsberättelsen tas dels omhand under verksamhetsåret, dels ingår den i verksamhetsplaneringen för perioden 2026–28.

Till grund för verksamhetsberättelsen ligger bland annat statistik från årsredovisningen nedbruten per institution, institutionernas och verksamhetsstödet verksamhetsberättelser (se bilagor¹), diskussioner under ledningens dialogdagar i början av 2025 samt reflektioner från rådet för hållbar utveckling, utbildnings- och forskningsnämnden och studentkåren.

2. Verksamhet

Högskolan Dalarnas uppdrag är att samskapa bildning, utbildning och forskning för att nå högskolans vision om att skapa öppna vägar till kunskap för ett gott samhälle. Våra studenter studerar vid våra två campusorter Falun och Borlänge och en stor andel studerar även på distansutbildning via nätet. I bilaga 1 återfinns en summering av övergripande statistik för Högskolan Dalarna. Under 2024 minskade antalet anställda vid Högskolan Dalarna, från 791 år 2023 till 746. Samtidigt som antalet anställda minskade har arbetet med att öka andelen disputerade medarbetare fortsatt. Arbetet med att förändra sammansättningen av kompetens bland lärare bygger på högskolans strategi där ett mål är att lärosätet ska ha etablerade sammanhållna akademiska miljöer med ett stort antal disputerade lärare samt docenter och professorer. Under året ökade andelen forskarutbildade lärare något men både antal lektorer och professorer har minskat. I tabellen i bilaga 1 är det även tydligt att antalet högskoleadjunkter har minskat under 2024. Att kunna säkerställa kompetensförsörjning utifrån de ekonomiska förutsättningar som ges blir centralt framåt.

2.1 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Efter två år med kraftig underproduktion låg fokus för hela lärosätet inför 2024 på att vända utvecklingen och öka utbildningsvolymen. Tack vare de åtgärder som vidtogs för att öka produktionen ökade antalet helårsstudenter (HST) med 576 och uppgick 2024 till 6 327, en ökning med 10 % jämfört med 2023. Sett till individer som studerade under 2024 var antalet 17 430, vilket motsvarar en ökning på 18 % jämfört med 2023 då antalet var 14 750. Samtliga institutioner ökade antalet HST, där IKS stod för störst ökning med 21 %, därefter IIT med 13 % och övriga tre institutioner ökade med 4 % var. Sett i kronor överproducerade IIT och IKS jämfört med tilldelade takbelopp, medan övriga institutioner underproducerade. Lärosätets ökning av HST har skett inom distansutbildning, och framför allt inom fristående kurser. IIT skiljer sig från helheten genom att inte ha någon ökning inom fristående kurser, i stället har antalet HST ökat med 17 % inom utbildningsprogram. Antal HST på campus har sjunkit med 104 jämfört med föregående år, medan antal HST på distans ökat med 680. Samtliga institutioner ökar antal HST på distans medan endast två institutioner ökar på campus varav en marginellt. Även om utökad distansutbildning 2024 blev en följd av åtgärderna för att öka utbildningsvolymen, är trenden att andelen distans ökar. Andelen HST på distans var 2024 67 %, att jämföra med tex år 2018 då andelen var 46 %, något som sedan succesivt ökat för varje år. Utbildningar på avancerad nivå står för 10 % av den totala volymen HST, att jämföra med målet som är 15 % (HDA strategi 2020–2026). Alla institutioner har ökat antal HST på avancerad nivå förutom ILU som minskat med 28. Totalt har lärosätet ökat med 29 HST till 644 2024 på avancerad nivå, vilket motsvarar en ökning på 5 % jämfört med 2023. Högst procentuell ökning har skett hos IIT där antalet ökat med 29 %.

¹ Institutionen för lärarutbildning (ILU) har inte lämnat in någon egen verksamhetsberättelse för 2024. Uppföljning har skett under året vid gemensam dialog och reflekteras delvis i övriga institutioners verksamhetsberättelser.

Prestationsgraden har minskat varje år sedan 2021, då den låg på 80 %. År 2024 hade den sjunkit till 74 %. En förklaring till den försämrade prestationsgraden är att andelen fristående kurser och andelen utbildning på distans ökar. Eftersom prestationsgraden inom dessa kategorier är avsevärt lägre än inom programkurser och campusförlagd utbildning, påverkas den totala prestationsgraden negativt. Noterbart är att IIT som ökar HST inom programkurser samt campusförlagd utbildning också avviker från övriga institutioner genom att ha en ökad prestationsgrad mellan 2023 och 2024. Den negativa utvecklingen av prestationsgraden är inte gynnsam för lärosätet och behöver analyseras inom institutionerna för att kunna åtgärdas. Prestationsgraden var fortsatt högre för kvinnor, 76 %, än för män, 70 %. Denna skillnad återfinns på samtliga institutioner, inom campus- och distansutbildning, inom programkurser och fristående kurser samt på avancerad nivå och grundnivå. Lärosätet strävar efter att ha likvärdiga förutsättningar för kvinnor och män att prestera i samtliga miljöer och en djupare analys av detta behövs som grund för att vid behov kunna sätta in åtgärder.

I tabell 1a och 1b nedan återfinns delar av årsredovisningsstatistiken uppdelat per institution.

Tabell 1a. Antal helårsstudenter per institution 2024, år 2023 inom parentes. Källa: Ladok

	IHOV		IIT		IKS		ILU		ISLL		TOTALT	
	HST	Kvinnor/ män (%)	HST	Kvinnor/ män (%)	HST	Kvinnor/ män (%)	HST	Kvinnor/ män (%)	HST	Kvinnor/ män (%)	HST	Kvinnor/ män (%)
TOTAL	1 063	82 / 18	1 074	40 / 60	1 803	58 / 42	865	77 / 23	1 522	68 / 32	6 327	64 / 36
	(1 019)	(83 / 17)	(949)	(38 / 62)	(1 487)	(59 / 41)	(830)	(77 / 23)	(1 466)	(68 / 32)	(5 751)	(65 / 35)
Utbildningsprogram	871	86 / 14	896	40 / 60	1 058	59 / 41	731	78 / 22	298	81 / 19	3 853	66 / 34
	(855)	(87 / 13)	(768)	(38 / 62)	(1 025)	(59 / 41)	(734)	(79 / 21)	(377)	(79 / 21)	(3 760)	(67 / 33)
Fristående kurser	191	60 / 40	179	38 / 62	745	57 / 43	135	73 / 27	1 224	65 / 35	2 474	61 / 39
	(165)	(62 / 38)	(181)	(38 / 62)	(461)	(59 / 41)	(96)	(68 / 32)	(1 089)	(65 / 35)	(1 991)	(61 / 39)
Avancerad nivå	223	90 / 10	84	33 / 67	103	56 / 44	158	80 / 20	76	80 / 20	644	74 / 26
	(212)	(93 / 7)	(65)	(35 / 65)	(86)	(61 / 39)	(186)	(80 / 20)	(67)	(78 / 22)	(615)	(77 / 23)
Grundnivå	839	79 / 21	953	41 / 59	1 699	58 / 42	698	77 / 23	1 445	68 / 32	5 635	63 / 37
	(807)	(80 / 20)	(844)	(38 / 62)	(1 400)	(59 / 41)	(634)	(77 / 23)	(1 399)	(68 / 32)	(5 085)	(64 / 36)
Preparandnivå	0		38	33 / 67	0		10	36 / 64	0		48	34 / 66
	(0)		(41)	(38 / 62)	(0)		(10)	(37 / 63)	(0)		(51)	(38 / 62)
Campus	249	83 / 17	652	33 / 67	767	57 / 43	328	84 / 16	106	79 / 21	2 103	58 / 42
	(242)	(83 / 17)	(601)	(33 / 67)	(819)	(57 / 43)	(378)	(84 / 16)	(167)	(80 / 20)	(2 207)	(60 / 40)
Distans	814	81 / 19	422	50 / 50	1 036	59 / 41	537	74 / 26	1 416	68 / 32	4 224	67 / 33
	(777)	(83 / 17)	(349)	(47 / 53)	(667)	(62 / 38)	(452)	(72 / 28)	(1 299)	(67 / 33)	(3 544)	(68 / 32)

Tabell 1b. Prestationsgrad per institution 2024, år 2023 inom parentes. Källa: Ladok

	IHOV		IIT		IKS		ILU		ISLL		TOTALT	
	Kvinnor (%)	Män (%)	Kvinnor (%)	Män (%)	Kvinnor (%)	Män (%)	Kvinnor (%)	Män (%)	Kvinnor (%)	Män (%)	Kvinnor (%)	Män (%)
TOTAL	86,5	74,5	75,1	74,6	70,3	69,9	87,4	76,1	65,1	60,1	75,8	70,1
	(87,2)	(75,0)	(68,3)	(70,3)	(78,0)	(72,0)	(89,5)	(78,6)	(67,1)	(60,5)	(78,2)	(69,8)
Utbildningsprogram	92,3	87,9	82,1	81,7	85,6	84,9	92,2	83,5	85,0	84,9	88,5	83,7
	(92,1)	(88,0)	(74,9)	(77,0)	(89,2)	(82,4)	(93,1)	(86,7)	(84,7)	(76,3)	(88,7)	(81,0)
Fristående kurser	48,4	53,9	37,9	40,2	47,8	49,6	59,7	43,8	59,2	56,8	54,2	51,8
	(51,0)	(52,3)	(40,5)	(42,1)	(53,1)	(49,1)	(57,7)	(37,9)	(59,6)	(57,3)	(56,3)	(52,0)
Avancerad nivå	89,2	76,0	85,8	63,6	80,4	72,4	101,1	98,5	73,0	73,1	89,0	74,9
	(85,8)	(79,9)	(71,3)	(65,6)	(77,3)	(71,2)	(100,4)	(92,9)	(80,0)	(76,0)	(88,1)	(76,7)
Grundnivå	85,7	74,3	75,5	76,9	70,0	69,8	84,6	73,0	64,9	60,3	74,4	70,2
	(87,6)	(74,5)	(68,8)	(71,8)	(78,2)	(72,2)	(86,6)	(76,2)	(66,8)	(60,5)	(77,1)	(69,7)
Preparandnivå			47,4	49,1			23,1	40,6			42,3	47,4
			(54,4)	(47,1)			(38,1)	(48,7)			(51,3)	(47,4)
Campus	95,2	82,8	93,2	88,3	90,8	89,5	98,2	88,1	95,8	91,2	94,0	88,5
	(91,0)	(91,0)	(82,6)	(81,8)	(95,3)	(85,4)	(92,1)	(90,2)	(89,0)	(74,3)	(91,3)	(84,0)
Distans	83,8	72,2	56,7	46,8	56,3	54,7	80,0	71,6	62,9	59,3	68,3	58,7
	(86,0)	(70,1)	(51,2)	(44,9)	(58,5)	(54,1)	(87,0)	(73,3)	(64,4)	(59,9)	(71,3)	(58,9)

2.2 Forskning och utbildning på forskarnivå

Samtidigt som lärosätet behövt lägga stort fokus under året kopplat till ekonomin och att öka studentproduktionen har arbetet med att stärka forskningens förutsättningar fortgått. Högskolan har inrättat forskningscentra för att förstärka forskningsmiljöer och det nya arbetstidsavtalet garanterar bland annat att alla lektorer och professorer har tid för forskning i tjänst samt att adjunkter ges mer tid till kompetensutveckling. Andelen forskningsmedel sökta och erhållna i konkurrens från externa forskningsfinansiärer har ökat, liksom antal publikationer, doktorander och disputerade.

Andelen forskningsmedel från externa forskningsfinansiärer har ökat från 36 % 2023 till 37 % 2024. HDA tilldelades bland annat 9,4 miljoner från Vetenskapsrådet för forskningsprojekt inom historia, som hör till IKS. Trenden är genomgående för alla institutioner med undantag ISLL som gått från en andel på 17 % 2023 till 11 % 2024. Störst ökning stod IHOV för sett till kronor med +2,1 mnkr, respektive ILU sett till ökning i % med +58 %. Jämfört med 2023 har även antalet publiceringar ökat på både totalen och refereegranskade artiklar med +4 % respektive +10 %. Den totala ökningen beror främst på ILU som hade en ökning på +31 %, vilket kompenserade för en minskning på 17 % hos IIT. När det gäller refereegranskade artiklar var det ILU med en ökning på 84 % och ISLL med en ökning på 52 % som gick starkt, medan IHOV minskade med 4 %. Trots minskningen från 181 artiklar 2023 till 174 artiklar 2024, utgjorde IHOV fortfarande 51 % av lärosätets totala antal refereegranskade artiklar 2024. Inom forskarutbildningen har antalet doktorander antagna i våra egna forskarutbildningar ökat med 6 st., motsvarande +8 % jämfört med 2023. Pedagogiskt arbete och vårdvetenskap, som är de två största forskarutbildningsämnena, fortsätter att öka med 4 respektive 6 doktorander från 2023 till 2024 och står därmed för ökningen för lärosätet i stort. Mikrodataanalys backar med 5 doktorander från 14 till 9 st. Energisystem i byggd miljö ökar från 2 till 3 doktorander. Antal disputerade lärare i personår var 238, samma nivå som 2023. Största förändringen var för IKS som minskade med 3,1 disputerade, motsvarande 5,2 %, medan IHOV stod för största ökningen på 1,8 personår, motsvarande 3,3 %.

När det gäller könsfördelningen för publikationer är det relativt jämlikt, med en viss övervikt för kvinnor (59 % totalt och 55 % för refereegranskade artiklar). Dock finns stora variationer mellan

institutionerna. ILU utmärker sig med en hög och ökande, andel kvinnor, medan IIT sticker ut åt andra hållet med låg, men något ökande, andel kvinnor. Av de doktorander som är antagna vid HDa är 71 % kvinnor, en ökning från 65 % 2023. Detta speglar hur det ser ut inom pedagogiskt arbete och vårdvetenskap. Mikrodataanalys är mest jämlikt med 56 % kvinnor, och energisystem i byggd miljö har både kvinnor och män representerade bland sina 3 doktorander. När det gäller antalet disputerade lärare är könsfördelningen relativt jämlik totalt sett med, 55 % kvinnor. IHOV, ILU och ISLL har en högre andel kvinnor medan IIT och IKS har lägre andel. ILU och IIT sticker ut mest med 78 % respektive 19 % kvinnor. Lärosätet strävar efter att ha likvärdiga förutsättningar för kvinnor och män att prestera i samtliga miljöer och en djupare analys av detta behövs som grund för att vid behov kunna sätta in åtgärder.

I tabell 2a-d nedan återfinns delar av årsredovisningsstatistiken nedbrutet per institution med undantag doktorander som visas per forskarutbildningsämne.

Tabell 2a. Externa forskningsmedel per institution 2024, år 2023 inom parentes. Källa: Agresso

	IHOV		IIT		IKS		ILU		ISLL		TOTALT	
	Tkr	Andel (%)	Tkr	Andel (%)	Tkr	Andel (%)	Tkr	Andel (%)	Tkr	Andel (%)	Tkr	Andel (%)
TOTAL	29 414	51	13 747	35	16 478	44	4 936	22	1 962	11	67 173	37
	✓ (27 314)	✓ (49)	✓ (12 956)	✓ (33)	✓ (15 539)	✓ (41)	✓ (3 120)	✓ (15)	✓ (3 128)	✓ (17)	✓ (62 507)	✓ (36)

Exklusive uppdragsforskning och finansiella intäkter (enligt fördelningsmodellen, uppdragsforskning inkluderat i årsredovisningens siffror). Totalt inkluderar även ej institutionsspecifika medel.

Tabell 2b. Antal publikationer per institution 2024, år 2023 inom parentes. Källa: Diva

	IHOV		IIT		IKS		ILU		ISLL		TOTALT	
	Antal	Kvinnor/män (%)	Antal	Kvinnor/män (%)	Antal	Kvinnor/män (%)	Antal	Kvinnor/män (%)	Antal	Kvinnor/män (%)	Antal	Kvinnor/män (%)
TOTAL	231	66 / 34	81	21 / 79	104	44 / 56	114	82 / 18	97	71 / 29	607	59 / 41
	✓ (222)	✓ (67 / 33)	✓ (98)	✓ (18 / 82)	✓ (103)	✓ (44 / 56)	✓ (87)	✓ (77 / 23)	✓ (97)	✓ (67 / 33)	✓ (584)	✓ (56 / 44)
varav referegranskade artiklar	174	64 / 36	60	20 / 80	42	36 / 64	46	83 / 17	32	65 / 35	341	55 / 45
	✓ (181)	✓ (70 / 30)	✓ (55)	✓ (16 / 84)	✓ (41)	✓ (35 / 65)	✓ (25)	✓ (77 / 23)	✓ (21)	✓ (84 / 16)	✓ (310)	✓ (58 / 42)

Sampubliceringar med författare från fler än en institution inkluderas på respektive institution men endast en gång på totale n. Totalt inkluderar även verksamhetsstödet. Fördelningsmodellen har ett bredare perspektiv än artiklar för referegranskat. Ovan speglar årsredovisningen.

Tabell 2c. Antal disputerade lärare (personår) per institution 2024, år 2023 inom parentes. Källa: Primula

	IHOV		IIT		IKS		ILU		ISLL		TOTALT	
	Antal	Kvinnor/män (%)	Antal	Kvinnor/män (%)	Antal	Kvinnor/män (%)	Antal	Kvinnor/män (%)	Antal	Kvinnor/män (%)	Antal	Kvinnor/män (%)
TOTAL	56	76 / 24	38	19 / 81	58	37 / 63	34	78 / 22	46	67 / 33	238	55 / 45
	✓ (54)	✓ (76 / 24)	✓ (38)	✓ (19 / 81)	✓ (61)	✓ (36 / 64)	✓ (33)	✓ (79 / 21)	✓ (46)	✓ (67 / 33)	✓ (237)	✓ (55 / 45)

Totalt inkluderar även ej institutionsspecifika medel.

Tabell 2d. Antal doktorander 2024 antagna vid HDA, år 2023 inom parentes. Källa: Ladok

	Energisystem i byggd miljö		Mikrodataanalys		Pedagogiskt arbete		Vårdvetenskap		TOTALT	
	Antal	Kvinnor/ män (%)	Antal	Kvinnor/ män (%)	Antal	Kvinnor/ män (%)	Antal	Kvinnor/ män (%)	Antal	Kvinnor/ män (%)
TOTAL	3	33 / 67	9	56 / 44	32	78 / 22	33	73 / 27	77	71 / 29
	(2)	(50 / 50)	(14)	(50 / 50)	(28)	(75 / 25)	(27)	(63 / 37)	(71)	(65 / 35)

Nedbrytning per forskarutbildningsämne med anledning av datatillgänglighet (pågående utvecklingsarbete för att även möjliggöra nedbrytning per institution som utgör grund i fördelningsmodellen).

3. Ekonomi

Under 2024 har antalet studenter som påbörjat och genomfört utbildningar vid Högskolan Dalarna återigen ökat och dessutom lett till en överproduktion om 4,1 mnkr till skillnad från 2022 och 2023 då det var en kraftig underproduktion, (-33,7 mnkr år 2023). Samtliga institutioner har haft ett ökat antal registrerade studenter vid sina utbildningar, men alla institutioner har inte haft en överproduktion. Tidigare års underproduktion har resulterat i ett anslagssparande (skuld till staten) som vid årets ingång uppgick till 8,7 mnkr. Efter att årets överproduktion avräknats uppgår utgående anslagssparande 2024 till 4,6 mnkr.

Högskolan Dalarnas resultat för 2024 uppgår till 81,5 mnkr (föregående år -15,4 mnkr). 61,3 mnkr av överskottet härrör från under året ändrad redovisningsprincip gällande projekt som finansieras med avgifter och bidrag från Skolverket och Kammarkollegiet. Hela beloppet kommer, under kommande fem år, att användas inom främst uppdragsverksamhet men även inom grundutbildning för kompetensutveckling, infrastruktur och andra kvalitetsfrämjande åtgärder. Justerat för ändrad redovisningsprincip uppgår resultatet för 2024 till 20,2 mnkr.

Det positiva resultatet har påverkats av flera budgeterade, men uteblivna kostnader. Den försenade inflytten till nya Campus Borlänge och slutavräkningen med fastighetsägaren av gamla Campus Borlänge, har påverkat resultatet positivt med 23,5 mnkr. Även återhållsamheten under året med resor, hotell och konferenser har påverkat resultatet till det bättre med 13,5 mnkr jämfört med budget. Samtliga händelser är av engångskaraktär. Hade dessa kostnader kvarstått 2024 skulle resultatet istället ha landat på -16,8 mnkr, vilket är i linje med budgeterade -17,2 mnkr.

Årets resultat ökar myndighetskapitalet med 81,5 mnkr och uppgår vid utgången av 2024 till 126,1 mnkr (exklusive statskapital och donationskapital om totalt 0,7 mnkr). Av kapitalförändringen beror 61,3 mnkr på ändrad redovisningsprincip. Dessa medel räknas inte in i högskolestyrelsens mål om att myndighetskapitalet ska vara 10 % av omsättningen. Vid utgången av 2024 uppgår därför det justerade myndighetskapitalet till 7,9 % av omsättningen, strax under högskolestyrelsens mål.

Högskolans resultat justerat med ändrad redovisningsprincip och större engångseffekter på kostnadssidan visar att lärosätet behöver fortsätta sitt arbete med att minska kostnaderna och öka intäkterna. Arbetet med att förändra sammansättningen av lärarnas kompetens med fler docenter och professorer ökar kostnaderna i form av högre löner, men torde även förstärka utbildningen och forskningens kvalitet.

3.1 Uppföljning av verksamhetsgrenar

Nedan listas en summering av intäkter och kostnader per verksamhetsgren, 2022 – 2024, tabell 3. För att tydliggöra effekten av ändrad redovisningsprincip har rader lagts till som visar hur principändringen slår mot olika verksamhetsgrenar.

Tabell 3. Intäkter och kostnader per verksamhetsgren, 2022 – 2024

Intäkter och kostnader per verksamhetsgren 2024-12-31, tkr Källa: Agresso												
	Utbildning på grundnivå eller avancerad nivå			Uppdragsutbildning			Forskning och utbildning på forskarnivå			Uppdragsforskning		
	2024	2023	2022	2024	2023	2022	2024	2023	2022	2024	2023	2022
Intäkter av anslag	510 476	480 048	487 510				114 256	110 949	109 431			
Intäkter av avgifter	19 781	20 398	24 860	75 298	33 524	40 801	6 738	6 871	5 558	975	945	511
Intäkter av bidrag	55 253	34 058	35 228	25 700	14 817	18 981	60 435	55 636	44 814	1	1	-67
Finansiella intäkter	6 495	6 324	1 499	504	535	131	2 622	2 784	573	16	15	1
Intäkter	592 005	540 828	549 097	101 502	48 876	59 913	184 051	176 240	160 376	992	961	445
Personal	428 644	408 438	413 222	41 336	37 372	45 478	136 251	148 875	124 576	872	777	238
Lokaler	50 371	45 938	48 610	2 346	1 887	2 272	10 900	11 910	9 487	21	48	25
Drift	77 802	79 923	73 582	7 760	8 603	9 950	22 286	25 571	21 349	78	110	215
Finansiella kostnader	1 862	1 114	315	144	93	26	653	458	107	4	2	
Avskrivningar	12 778	9 496	10 341	559	325	326	2 350	1 396	1 356	9	3	1
Kostnader	571 457	544 909	546 070	52 145	48 280	58 052	172 440	188 210	156 875	984	940	479
Erhållna medel	2 142	2 913	3 172	656	6 898	6 240	3 336	2 477	2 011			
Lämnade bidrag	-2 142	-2 913	-3 172	-656	-6 898	-6 240	-3 336	-2 477	-2 011			
Resultat	20 548	-4 081	3 027	49 357	596	1 861	11 611	-11 970	3 501	8	21	-34
Ändrad redovisningsprincip	14 205			47 105			0			0		
Justerat resultat	6 343			2 252			11 611			8		

Anm: Tabellen visar Högskolan Dalarnas verksamheter då stödverksamheten och andra gemensamma poster, som strategiska medel och hyror, utfördelats.

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 4 nedan listar lokal över- och underproduktion åren 2022 - 2024. Lärosätet har de senaste åren minskat sin studentproduktion då institutionerna haft svårt att upprätthålla studentproduktionen efter pandemiåren, vilket delvis berott på lägre söktryck och färre registrerade studenter jämfört med pandemiåren. 2024 har dock IIT och IKS lyckats vända trenden till en överproduktion medan övriga institutioner fortsatt har en underproduktion.

Tabell 4. Lokal över- och underproduktion per institution

Institution	Lokal över-/underprod. 2022	Lokal över-/underprod. 2023	Lokal över-/underprod. 2024
Hälsa och välfärd (IHOV)	-4 186	-5 749	-3 922
Information och teknik (IIT)	-16 199	-1 078	14 935
Kultur och samhälle (IKS)	-6 425	-9 133	5 038
Lärarytbildning (ILU)	-2 521	-7 867	-5 936
Språk, litteratur och lärande (ISLL)	-4 547	-4 008	-3 695
	-33 877	-27 836	6 420

Högskolans kostnader har inte minskat i samma takt som produktionen sjunkit, inom grundutbildningen är det huvudsakligen personalkostnaderna som bidrar till de negativa resultaten 2024. Tabell 5 nedan listar respektive institutions ekonomiska resultat för verksamhetsgren utbildning 2022 - 2024. ILU visar 2024 ett stort positivt resultat till följd av ändrad redovisningsprincip, justerat för denna uppgår resultatet till -3,4 mnkr. Med denna justering uppvisar samtliga institutioner ett minusresultat 2024. IIT, IKS och ISLL har alla gjort minusresultat de senaste tre åren, även om beloppet minskat för varje år, medan IHOV haft ett positivt resultat de senaste åren men nu visar ett minusresultat. Det är av yttersta vikt att resultaten analyseras och att de åtgärdsplaner som tagits fram för att nå en ekonomi i balans följs upp löpande under 2025.

Tabell 5. Respektive institutions ekonomiska resultat för verksamhetsgren utbildning

Utbildning på grund- och avancerad nivå (22)	Resultat 2022	Resultat 2023	Resultat 2024
Institution			
Hälsa och välfärd (IHOV)	+8 120	+6 066	-1 789
Information och teknik (IIT)	-16 826	-8 336	-4 498
Kultur och samhälle (IKS)	-15 032	-10 641	-3 284
Lärarytbildning (ILU)	+1 954	-6 913	+10 771*
Språk, litteratur och lärande (ISLL)	-9 458	-5 275	-3 113
	-31 242	-25 099	-1 913

*) ILU visar för 2024 ett stort positivt resultat till följd av ändrad redovisningsprincip, justerat för denna uppgår resultatet till -3,4 mnkr.

Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 6 nedan listar respektive institutions ekonomiska resultat för verksamhetsgren forskning 2022 - 2024. Samtliga institutioner har förbättrat sitt resultat jämfört med föregående år och uppvisar 2024 ett positivt resultat inom forskningen. Till skillnad mot grundutbildningen där samtliga institutioner uppvisar högre personalkostnader än budgeterat är personalkostnaderna inom forskningen lägre än vad som budgeterats utom inom IHOV. Vad som gjort att personalkostnaderna inom grundutbildningen inte följer den minskade studentproduktionen samtidigt som de är lägre än väntat inom forskningen behöver analyseras närmare, men en trolig orsak kan vara att personal allokerats till att öka utbildningsproduktionen under året. En del i arbetet med att nå ekonomi i balans är även att kostnader fördelas ut till rätt verksamhetsgren så att rätt förutsättningar ges för analys och beslutsfattande.

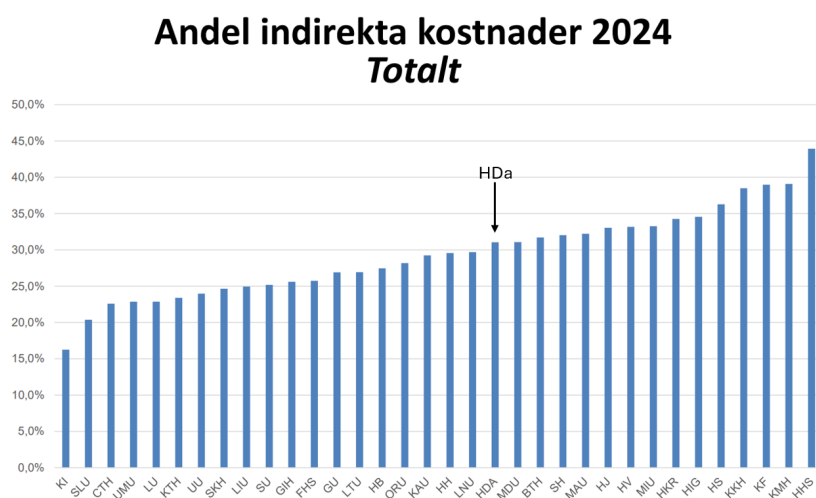
Tabell 6. Respektive institutions ekonomiska resultat för verksamhetsgren forskning

Forskning och utbildning på forskarnivå (24)	Resultat 2022	Resultat 2023	Resultat 2024
Institution			
Hälsa och välfärd (IHOV)	+529	+73	+2 580
Information och teknik (IIT)	+2 317	-1 336	+2 373
Kultur och samhälle (IKS)	+122	-1 278	+1 016
Lärarytbildning (ILU)	+3 893	-1 650	+1 101
Språk, litteratur och lärande (ISLL)	-349	+1 942	+4 407
	+6 512	-2 249	11 477

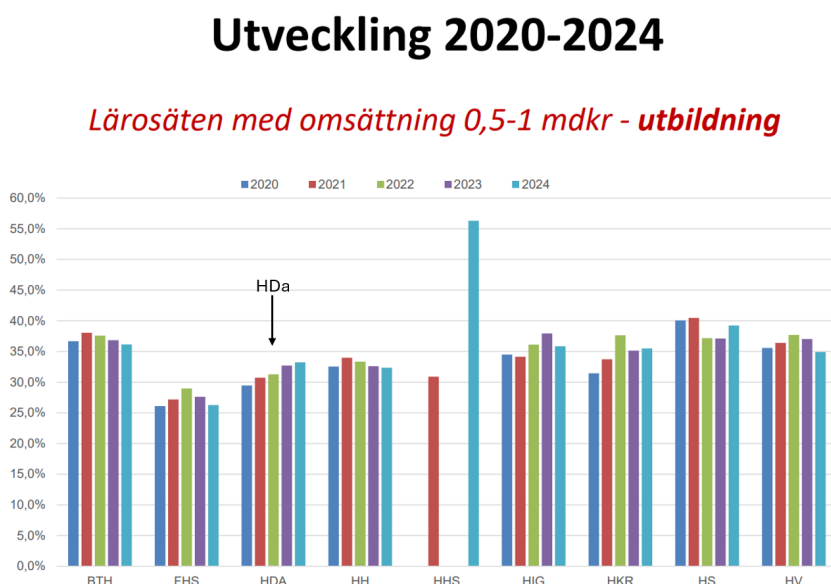
3.2 Stödverksamhet

Stödverksamheten vid Högskolan Dalarna inkluderar bland annat verksamhetsstödet, nämnder, råd, chefer samt institutionernas och lärosätets ledning. Nedan jämförs Högskolan Dalarnas andel indirekta kostnader totalt, för verksamhetsgren utbildning och för verksamhetsgren forskning, med andra svenska lärosäten, se figurerna 1a-c.

Högskolan Dalarnas andel indirekta kostnader är liknande andra jämförbara lärosäten och lärosätet ligger i mitten av fördelningen. Stödverksamhetens kostnader för utbildning de senaste fem åren har ökat varje år även om kostnaderna jämfört med liknande lärosäten är något lägre. Forskningens kostnader har varit stabila de senaste fyra åren för att sjunka 2024, och ligger nu i linje med eller under jämförbara lärosäten.

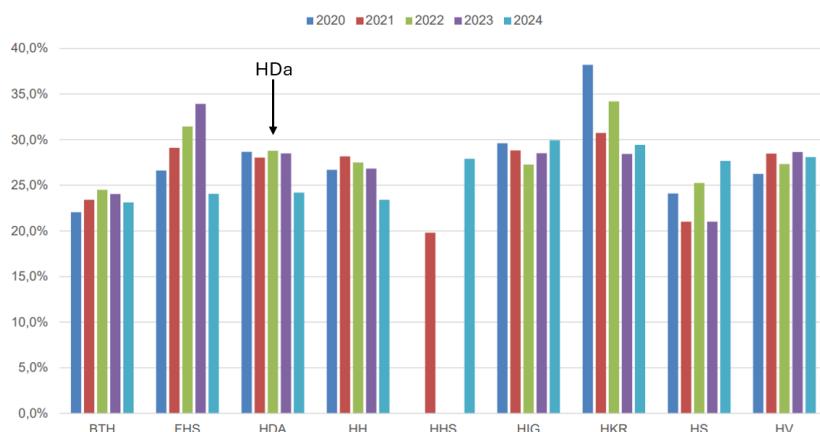
Figur 1a. Andel indirekta kostnader, totalt, källa <https://suhf.se/app/uploads/2025/02/SUHF-statistik-2024-final.pdf>

Figur 1b. Andel indirekta kostnader, totalt, källa <https://suhf.se/app/uploads/2025/02/SUHF-statistik-2024-final.pdf>

Utveckling 2020-2024

Lärosäten med omsättning 0,5-1 mdkr - forskning

Figur 1c. Andel indirekta kostnader, totalt, källa <https://suhf.se/app/uploads/2025/02/SUHF-statistik-2024-final.pdf>

Årsbokslut 2024-01-01 – 2024-12-31 Högskolegemensam verksamhet

I tabell 7 nedan finns resultaträkning för högskolegemensam verksamhet 2024. Utöver denna stödverksamhet som inkluderar ledning, nämnder, råd och verksamhetsstödet finns lokal stödverksamhet vid institutionerna.

Tabell 7. Resultaträkning för högskolegemensam verksamhet 2024

Högskolegemensam verksamhet Verksamhetskod 29*	Utfall 2024
Intäkter av anslag	521
Intäkter av avgifter inom anslagsfinansierad verksamhet	3 552
Intäkter av bidrag	1 033
Finansiella intäkter	9 614
Intäkter	14 720
Personalkostnader	-221 004
Lokalkostnader	-125 986
Driftskostnader	-69 460
Finansiella kostnader	-2 627
Avskrivningar	-20 776
Kostnader	-439 853
Resultat före interna omföringar	-425 133
Högskoleavgift och interndebiteringar	-6 794
Personal	3 998
Lokalkostnader	150 583
Övriga driftskostnader (debet)	-2 744
Övriga driftskostnader (kredit)	16 650
Operativt resultat	-263 440
Indirekta kostnader och OH	263 511
RESULTAT	70

OH-påslagen som ska finansiera det högskolegemensamma stödet baseras på budgeterade kostnader för stödverksamheten och på budgeterade OH-genererande kostnader vid institutionerna. Resultat som uppstår förs tillbaka till institutionerna. 2024 återfördes 6,6 mnkr till institutionerna. Utöver att ge stöd till institutionerna har det högskolegemensamma stödet även i uppdrag att svara mot lärosätet som myndighet, där bland annat remisshantering, återrapportering till andra myndigheter och handläggning av myndighetsfrågor ingår. Myndighetsuppdraget är oftast lika stort oavsett storlek på lärosätet. Vid nedskärningar behöver även stödverksamheten se över sina kostnader, men det finns alltid en kärna i uppdraget som behöver uppfyllas.

4. Strategiska prioriteringar utifrån verksamhetsplan

4.1 Huvuduppdrag

Utifrån lärosätets uppdrag har varje institution och verksamhetsstödet fasta huvuduppdrag, se arbetsordning institution respektive verksamhetsstödet.

Enligt inlämnade verksamhetsberättelser från institutionerna och verksamhetsstödet har verksamheten till största del uppfyllt sina huvuduppdrag med vissa undantag och utmaningar givet fokus på bland annat ekonomin och organisationsförändringar. Verksamhetsstödet har under året inte kunnat stötta verksamheten med kompetensförsörjningsplaner enligt plan på grund av underbemanning på HR i kombination med flertalet förändringsprocesser som behövt prioriteras. ISLL nämner att det varit utmanande att arbeta för en hållbar organisation och struktur för sin verksamhet samt att man ser behov av att framåt stärka samverkan, bland annat kopplat till PUD.

4.2 Strategins delmål inklusive rektors prioriteringar under året

Nedan redogörs för uppföljning av strategins delmål inklusive rektors prioriteringar för 2024. Institutionernas och verksamhetsstödet verksamhetsberättelser ligger till grund för redogörelsen, se bilagor.

Se även avsnitten 4.3 *Systematiskt kvalitetsarbete*, 4.4 *Hållbarhetsarbete* och 4.5 *Arbetsmiljöarbete* för särskild utvärdering av kvalitetsarbetet, hållbarhetsmålen och arbetsmiljömålen som tydligare kopplades till strategins delmål i planeringsarbetet för 2024(-26).

a. Med sammanhållna akademiska miljöer med attraktiva utbildningar inom relevanta utbildningsområden, där forskning och utbildning hänger samman och där flera områden erbjuder utbildning från grundnivå till forskarutbildning

Rektors prioritering (1): Ett särskilt prioriterat delmål för 2024 är att arbeta aktivt med att uppnå en ekonomi i balans (säkerställa att takbelopp utnyttjas fullt ut med hållbar kostnadsstruktur) med kvalitet i fokus.

Verksamheten har genomgående arbetat aktivt med åtgärder för en ekonomi i balans utifrån nödvändiga beslut som tagits under året. Det har gett resultat, både i form av att lärosätet som helhet överträffat budget och att det skapats en ökad medvetenhet kring ekonomin och hur den hänger ihop med verksamheten. Exempel på åtgärder är ökad antagning till program och fristående kurser, minska personalstyrka / återhållsamhet med nyrekryteringar, minska resor/konferenser/konsultkostnader, minska antal kurstillfällen och effektivisera arbetssätt.

Trots att lärosätet som helhet överträffat budget finns det fortsatt strukturella problem för en hållbar ekonomi, vilket framgår av ekonomiavsnittet. Personalkostnaderna är fortsatt höga med anledning av utdragna varselprocesser och lärosätet har höga lokalkostnader. Att lärosätet som helhet når takbelopp, och till och med överproducerar, 2024 är tack vare IIT och IKS som står för överproduktionen, medan

resterande institutioner underproducerar utifrån tilldelade takbelopp. Det i kombination med uttryckt oro över personalens arbetsmiljö/arbetsbelastning väcker frågor kring vad som är en hållbar produktion för respektive institution samt behov av effektiviseringar och prioriteringar för att också kunna förhålla sig till de ekonomiska förutsättningar som ges där personalstyrkan fortsatt kommer att behöva minska. Som lärosäte behöver nuvarande produktionsnivå kunna bibehållas med god arbetsmiljö och kvalitet. Samtidigt som alla institutioner behöver bidra till att bygga upp myndighetskapitalet, främst genom positivt resultat på grundutbildningen.

De insatser som gjorts för att öka studentintäkter har delvis kommit på bekostnad av en lägre prestationsgrad (undantag IIT som ökat sin prestationsgrad), vilket blir en naturlig följd av ökad andel distans och fristående kurser. En blandning av campus och distans är en nödvändighet för att vara attraktiva som lärosäte, men det har väckts frågor kring vilken mix i utbildningsutbudet lärosätet och respektive institution bör ha och sträva efter för att kunna bibehålla produktionsnivån samtidigt som kvalitet, arbetsmiljö och två levande campus ska upprätthållas. Det lyfts också i gemensamma ledningsdialoger på vilket sätt lärosätet ger stöd till studenten och kan påverka prestationsgraden utan att kompromissa på arbetsmiljön för lärarna. Att använda Early Warning System, samordna insatser, tydliggöra studentens eget ansvar samt införande av omtentaperioder är exempel på vad som kan underlätta framåt.

Sammanfattningsvis har lärosätet arbetat ihärdigt för att rädda ekonomin under året – genom både intäktsökningar och besparingar – vilket gett resultat. Men även om resultatet för 2024 var glädjande och har lagt en bättre grund för att nå en stabil ekonomi finns det fortfarande strukturella problem och strategiska avvägningar för lärosätet att hantera. För att nå styrelsens målsättning om att myndighetskapitalet ska utgöra 10 % av omsättningen senast under 2027 behöver lärosätet fortsätta fokuserat med arbetet kring ekonomi i balans. Det blir av största vikt att hitta vägar framåt för att utifrån ett relevant utbildningsutbud nå produktionsmål och resultatmål samtidigt som god arbetsmiljö och kvalitet kan upprätthållas.

Rektors prioritering (2): Ett annat särskilt prioriterat delmål för 2024 är att en översyn av högskolans långsiktiga utbildningsutbud ska genomföras med det övergripande målet att våra utbildningar ska ha en stark forskningsanknytning och god bärkraft.

Institutionerna har arbetat vidare med utbildningsutbudet och forskningsanknytningen under året. IHOV nämner att samtliga program har forskningsanknytning med mål att behålla antal doktorander i utbildningen trots disputationer och ekonomiska åtstramningar. IIT har gjort ett gediget arbete med att slutföra kartläggningen av både forskningsanknytning och ekonomisk bärighet på kursnivå för att ha som grund för utveckling och uppföljning framåt. ISLL nämner stark forskningsanknytning kopplat till bland annat att lärare är anslutna till forskargrupper, deltagande på högre seminarier, forskningslitteratur självklar del av kurslitteratur (i vissa fall publicerade av lärarnas egen forskning) och forskning i samverkan med andra lärosäten kopplat till uppdragsutbildning. IKS har kommit i mål med konsolidering av DAVA-miljön samt fortsatt konsolidering av samhällsvetenskapliga utbildningsportföljen. IKS arbetade under 2024 även vidare med sin ansökan om en ny forskarutbildning inom området Hållbara samhällen och organisationer. Ansökan till UKÄ skickas enligt reviderad plan in i början av 2025 i stället för i september 2024.

Utifrån de fördelningsnycklar som ligger till grund för fördelning av forskningsanslaget, och som syftar till att stärka miljöns forskning och forskningens anknytning till utbildningen, kan det bekräftas att utvecklingen gått i rätt riktning. Det finns dock vissa undantag att arbeta vidare med. Jämfört med 2023 har externfinansieringen ökat (undantaget ISLL) liksom antal refereegranskade publikationer (undantaget IIT). Antalet disputerade och andelen disputerade av högskolans lärare har ökat marginellt (undantaget IKS). Vidare har antalet doktorander ökat något (undantaget IIT, ökning främst IHOV)

och antalet HST på totalen och avancerad nivå har ökat genomgående (undantaget ILU). IHOV är den institution som har ökat på alla parametrar.

Vad gäller själva utbildningsutbudet är målsättningen att konsolidera och alltså minska antalet program och kurser, och även göra en översyn av program- och kurstillfällena. Syftet är att skapa ett ekonomiskt hållbart utbud. Detta är en viljeinriktning som varit uttalad i flera år av styrelsen. Antal program har gått ner från 2023 men ligger på samma nivå som 2022 (67). Antal kurser ligger stabilt på drygt 1 070. Dock har antal kurser och program utifrån sökalternativ ökat markant från 2023 (+20 % program, +7 % kurser). En analys som gjordes under året visade att Högskolan Dalarna har betydligt fler sökalternativ per HST än andra lärosäten för både program och kurser. Samtidigt är två nya program på ingång (fysioterapeut och assisterande teknik). Ökningen av sökalternativ är sannolikt en följd av uppdraget att kortsiktigt öka produktionen, vilket varit nödvändigt och räddat ekonomin kortsiktigt. Valmöjligheter kan ge en konkurrensfördel, men bara till en viss gräns utifrån ekonomiska förutsättningar. Det blir av yttersta vikt att fortsätta arbeta aktivt med strategiska prioriteringar kopplat till utbildningsutbudet.

Sammanfattningsvis har översyn av forskningsanknytning avseende främst utbildningens vetenskapliga grund genomförts och insatser för att stärka forskningsanknytningen har gett resultat där institutionerna har olika styrkor och utmaningar att arbeta vidare utifrån och samarbeta kring. Samtidigt är utbildningsutbudet fortsatt omfattande och kräver strategiska prioriteringar för en hållbar ekonomi och produktion med god kvalitet och arbetsmiljö.

b. Där interdisciplinära ansatser är en naturlig del av utbildningen och där andelen utbildning på avancerad nivå har utökats

IHOV och IIT fortsätter samarbetet kring ett nytt program i *Assisterande teknik* med start 2026 (tidigare planerat till HT25). ISLL har utvecklat kursen *Kommunikation på arbetsplatsen: Interkulturalitet och inkludering* i samarbete med IKS. Satsningar på avancerad nivå som nämns är till exempel kurser inom socialt arbete, magisterprogram i solenergiteknik och ett masterprogram i interkulturella litteraturstudier som sjösattes hösten 2024. Det sistnämnda är också ett samarbete mellan ISLL:s ämnen. IHOV har påbörjat ett arbete för ett gemensamt magisterprogram inom vårdvetenskap men som har pausats tills vidare utifrån ekonomiska situationen och osäkerhet kring strategiska prioriteringar.

Enligt strategin ska andelen på avancerad nivå utgöra 15 % av HST vid utgången av 2026. Detta kommer sannolikt inte uppnås givet att andelen för anslagsgrundande HST ligger på 10 % 2024, vilket är samma nivå som 2022 och en minskning från föregående år (11 %). Att andelen går ner kan hänföras till satsningar för att få upp produktionen under året som riktade sig mer mot grundutbildning. Trots det har alla institutioner utom ILU ökat i antal HST på avancerad nivå, och IIT har klarat av sitt uppdrag kopplat till regeringens satsning för fler platser på avancerad nivå kopplat till STEM-området, där har man ökat från 65 HST 2023 (56 HST i snitt 2021–2023) till 84 HST 2024.

Sammanfattningsvis har viktiga insatser fortsatt inom området men i lägre takt med anledning av det ekonomiska läget som har krävt omprioriteringar. Strategins mål om 15 % av HST på avancerad nivå vid utgången av 2026 bedöms inte kunna uppnås, även om antalet HST på avancerad nivå ökar.

c. Där studenten är i centrum, där digitaliseringskompetens är centralt och där det erbjuds flexibla undervisningsformer med en väl utvecklad pedagogik för såväl utbildning på campus som för nätburen undervisning

Flera utvecklingsinitiativ har genomförts under året kopplat till kompetensutveckling, pedagogik och undervisningsformer. Till exempel har arbetsgruppen pedagogisk grundsyn introducerat Studentaktivt

lärande inom flera av IHOV:s program som grund för pedagogik (resultat av ett forskningsprojekt kring självstyrt lärande av praktisk färdighetsträning på distans). IIT som har mycket hybridundervisning hade tillfredsställande förutsättningar på gamla campus men fått ännu bättre förutsättningar genom nya Campus Borlänge, där utvecklingen av digital kompetens blir central för att dra nytta av dessa. IKS har haft forskare som fokuserat på externa forskningsansökningar i forskningsprogrammet Nätburen undervisning och digital kompetens. ISLL nämner bland annat kompetensutveckling för sina lärare kopplat till nätburen undervisning, högskoledidaktik och AI-pedagogik. Även verksamhetsstödet lyfter att workshops och utbildningar har hållits under året för att höja digitaliseringskompetensen hos lärarna, bland annat kopplat till AI och examinationsformer.

Flera institutioner uttrycker vid de gemensamma ledningsdialogerna att lärare är trötta, dels på grund av den utökade utbildningsproduktionen, dels på grund av det stöd som många studenter kräver. Diskussioner i ledningen har förts huruvida det kan vara en kulturfråga och att sätta rätt förväntningar kring studentens respektive lärarens ansvar givet att det fungerar mer eller mindre bra på institutioner. Verksamhetsstödet har gjort insatser för att förbättra tillgängligheten av samtalsstöd och gruppaktiviteter för både studenter och personal.

Oavsett vad som är den optimala mixen mellan campus och distans för lärosätet på sikt och inom respektive institution, kommer distans och hybridundervisning att utgöra en betydande del vilket också ställer krav på att fortsätta utveckla den digitala kompetensen. Även externa uppdrag kopplat till AI ställer krav på detta.

Sammanfattningsvis har verksamheten studenten i centrum vid utveckling av undervisningsformer, stöd till studenterna erbjuds. Kompetensutveckling av lärare sker och bör fortsätta anknyta till pedagogik, särskilt digitala kompetenser inklusive AI. Framåt är det viktigt att lärosätet kan hitta ett hållbart förhållningssätt till "Studenten i centrum" där studenter får stöd för att lyckas utan att det går ut över lärarnas arbetsmiljö.

d. Där bildning, utbildning och internationalisering är i fokus för att öka kunskap om, och beredskap för, att möta viktiga samhällsutmaningar

När det gäller internationalisering har IIT och ISLL arbetat aktivt under året medan IKS behövt prioritera ner utvecklingsarbetet för att kunna lägga fokus på bland annat organisationsförändringar och ekonomi i balans. IHOV:s handlingsplan för internationalisering skulle tagits fram under 2024 men har dragit ut på tiden. Institutionen satsar dock på forskningssamarbeten både inom och utanför Sverige, och har under året besvarat remissvar kopplat till kompetensförsörjning inom omvårdnad samt utvecklat utbildningen utifrån samhällsrelevans, till exempel kopplat till hållbarhetsaspekter i idrottsprogram såsom jämlik tillgång till idrott och hälsa samt förbättrar samarbete med regionen, ökad integration av forskning, kliniska handledare och flexibla undervisningsformer för barnmorskeutbildning. IIT lyfter flera samarbeten med andra lärosäten i Europa där energiteknik och byggteknik besökt universitet i Norge, Frankrike, Portugal etc. samt haft olika uppdrag inom ramen för Erasmus. Särskilt har samarbetet fördjupats med Université Savoie Mont Blanc. ISLL har satsat på att till exempel marknadsföra utbildning till internationella studenter, synliggöra samhällsrelevans i både forskning och utbildning, och öka personalmobilitet. Institutionen har en väl utvecklad internationell anknytning genom befintliga samarbeten med utländska lärosäten på flera kurser, studentutbyten, studieresor för personal och Nordplus-projekt. Verksamhetsstödet nämner att Blended intensive programme (BIP) har ökat och blivit en tydligare del av internationalisering, vilket även gjort att stödet behövt utveckla administrativa ramar för att få detta att fungera för utbildningarna.

Sammanfattningsvis har flertalet viktiga initiativ för att öka internationalisering skett på lärosätet genom till exempel samarbeten med Europeiska lärosäten, även om planerade utvecklingsinsatser tagit längre tid och till viss del fått prioriteras ner utifrån pågående förändringsprocesser inom lärosätet.

e. Med en dynamisk och samhällsrelevant forskning med starka forskargrupper inom flera forskningsområden

Inför 2024 beslutades att alla institutioner skulle få strategiska forskningsmedel för att hantera den utveckling som respektive institution behövde göra efter lärosätesövergripande forskningsutvärderingen 2023. Institutionerna hade i uppdrag att ta fram en handlingsplan för att åtgärda de utvecklingsområden som identifierats under utvärderingen. Handlingsplanerna följdes därefter upp hösten 2024 i enskilda dialoger med respektive institution. Merparten av de utvecklingsområden som identifierats hade påbörjats att utvecklas eller var vid tidpunkten för avstämningen åtgärdade.

Vid IHOV pågår ett strategiskt arbete med att skapa forskningssamarbeten inom och utom Sverige. Institutionen har forskare verksamma i flera forskargrupper i samverkan med andra lärosäten och flera externa ansökningar har skickats in. Flertalet av de forskningsaktiva inom socialt arbete har under året publicerat i vetenskapliga tidskrifter. Presentationer av forskning har skett i regionalt, nationella och internationella sammanhang. Uppdrag har genomförts/avslutats bland annat via Folkhälsomyndigheten och Jämställdhetsmyndigheten. Ersättningsrekryteringar av forskare inom relevanta områden har även påbörjats utifrån framtagna kompetensförsörjningsplan.

IIT lyfter att planen att bygga sammanhållna akademiska miljöer utifrån fem ämnen har genomförts enligt plan, arbetet förväntas fortsätta och slutföras under 2025. Genom att ämnet matematikdidaktik tillkommer från och med 1 januari blir det också en sjätte miljö med matematikdidaktik, matematik och statistik. Externa medel uppgår nu till 35 % av totala medel (mål 60 % vid utgången av 2026 enligt rektorsbeslut), och ett stort antal ansökningar har skickats in under året som delvis beviljats. Majoriteten var dock obesvarade vid årets slut.

Inom IKS har olika miljöer varit framgångsrika i nationell konkurrens (till exempel arbetsvetenskap och historia) med flera större externa forskningsanslag. IKS har också under 2024 arbetat fram en ansökan om examensrätt för att bedriva utbildning på forskarnivå inom området Hållbara samhällen och organisationer, vilket skapar förutsättningar för att stärka miljön och forskningen inom området.

ISLL:s forskare bedriver forskning inom forskargrupperna med språkvetenskaplig, litteraturvetenskaplig samt språk- och litteraturredaktisk inriktning och har under året aktivt arbetat med att synliggöra samhällsrelevans av forskning inom och utanför ämnesgränser. Institutionens medarbetare har bidragit till flertalet publikationer samt hittat sätt att delta vid konferenser trots begränsade ekonomiska förutsättningar under året. Externa forskningsansökningar har skickats in, ännu ingen beviljad. Det nationella ULF-avtalet möjliggör praktisknära forskning/forskning i samverkan.

Sammanfattningsvis sker framsteg inom området genom bland annat omhändertagande av resultat från forskningsutvärderingen, satsningar kring forskningssamarbeten, synliggörande av forskning, erhållna externa medel och arbete med externa forskningsansökningar.

f. Där kollegiet har en central roll och där det råder en väl utvecklad kvalitetskultur som baseras på ansvar och tillit

För att stärka det kollegiala inflytandet inom institutionens ledningsråd (IL), rådgivande för prefektbeslut, fattades beslut hösten 2023 om att IL ska bestå av avdelningsledare och ämnesansvariga, och att dessa akademiska roller ska stöttas av studierektor (grundutbildning).

Högskolans ämnen och resursämnen har formellt inrättats, en förutsättning för att tydliggöra kollegiala rollers ansvar för att samordna kvalitetsarbetet inom utbildningarna. Under året genomfördes ett utvecklingsprojekt där formerna för institutionerna nya inre organisation formerades och delegationsordningen uppdaterades i enlighet med detta. Under året beslutade också högskolestyrelsen att lärarutbildningen ska vara hela högskolans angelägenhet och styras via en lärarutbildningsnämnd. Dessa förändringar utgör ramen för det systematiska kvalitetsarbetet, och ju tydligare arbetssätt och beslutsvägar är, desto mer förväntas lärarnas fokus kunna vara på utveckling och kontinuerliga förbättringar. För de fyra institutionerna som tar emot delar av tidigare institutionen för lärarutbildning innebär det att kulturer behöver byggas samman, något som delvis har förberetts under året och som kommer att arbetas med kommande år.

För IIT har förberedelse för inrättande av forskarutbildningsämnet data analytics genomförts, ett arbete där forskarutbildningsämnets akademiska inramning har arbetats fram utifrån interna och externa sakkunniga, och där återkoppling från UFN kopplat till tidigare mikrodatabasanalys har beaktats, en grundläggande del av en akademisk kvalitetskultur.

Rektors prioritering (3): Ett särskilt prioriterat delmål 2024 är att fortsätta utveckla kvalitetssystemet och samordna arbetet inför och under UKÄ:s granskning av lärosätets kvalitetssystem.

Under 2024 genomfördes ett högskoleövergripande utvecklingsarbete för att utveckla Högskolan Dalarnas kvalitetssystem, i enlighet med vad som identifierats vid tidigare genomförd översyn. Bakgrunden till utvecklingsarbetet var de senaste årens förändrade organisation och styrning, där nu utbildning och forskning hänger tätare samman. Utvecklingsarbetet formerades till att dra nytta av den granskning av högskolans arbete för kvalitetssäkring av utbildning och forskning som universitetskanslersämbetet, UKÄ, genomförde under samma period där det bland annat ingick en större självvärdering, stickprov och intervjuer med lärare, stödpersonal, ledning, och studenter på grund- och forskarnivå. Det utvecklingsarbete som genomfördes beskrivs närmare under 4.3 *Systematiskt kvalitetsarbete*.

Sammanfattningsvis har arbetet med att stegvis bygga en organisation där utbildning och forskning hänger tätt samman och där kvalitetssystemet bygger på kollegialt inflytande, ansvarstagande och tillit, utvecklats under året. Det finns ytterligare steg att ta, men genom att tydliggöra roller och ansvar inom institutionerna, exempelvis ämnesansvarig och programansvarig, finns förutsättningar för det systematiska kvalitetsarbetet, särskilt det operativa och verksamhetsnära kvalitetsarbetet där förbättringspotential tidigare har identifierats.

g. Där stödet till verksamheten är ändamålsenligt och effektivt

Rektors prioritering (4): Verksamhetsstödet ska i dialog med institutionerna prioritera arbetet med att förenkla processer i verksamheten och att minska administrationen för medarbetare och studenter.

Arbetet kring att ge ändamålsenligt stöd och förutsättningar för en ekonomi i balans har intensifierats under året. En förbättrad och förenklad ekonomimodell inklusive processer kopplat till planering och uppföljning som en integrerad del av verksamhetsstyrningen är central för lärosätet. Flera utvecklingsprojekt genomfördes under året kopplat till ekonomisupport, projektekonomi och budgetprocessen. Vidareutveckling av budgetprocessen försvårades av utdragna beslut kopplade till ekonomiska läget och omorganisation av lärarutbildningen samtidigt som steg togs i rätt riktning.

Utöver utveckling kopplat till ekonomistyrningen har verksamhetsstödet på flera sätt arbetat aktivt för att effektivisera och utveckla ett relevant stöd, bland annat kopplat till forskningsverksamheten, systemförvaltningsmodellen och systematiken i hållbarhetsarbetet. Samarbetet med Högskolan i Gävle

och Södertörns högskola har fortsatt under året för att utveckla verksamhetsstödet, med genomlysningar av säkerhetsarbetet och verksamhetscykeln. Fortsatt implementering av VSO-modellen, som skapar dialogtytor för representanter från verksamhetsstödet och institutionerna inom relevanta områden, har genomförts och möjliggjort att relevanta prioriteringar kan göras. Även institutionerna har arbetat aktivt för ett bättre samarbete med stödet. Ledningen uttrycker också bättre stöd i flera anseenden, till exempel bra dialog kopplat till stöd i utbildning och forskning och tätare kontakt och bättre samarbeten med olika delar inom stödet. Samtidigt uttrycks fortsatt behov av till exempel förstärkt stöd för forskningsverksamheten, mer effektivt stöd i kvalitetsgranskningsprocessen, bättre systemförvaltning och ett mer ändamålsenligt ekonomistöd. ISLL uttrycker att man upplever ökad administration. Under dialogdagen diskuterades det om behovet att ”avbyråkratisera” där det är möjligt. Samtidigt behöver det uppmärksammas att mer stöd efterfrågas samtidigt som personalstyrkan inom verksamhetsstödet minskats och kommer att fortsätta minskas. Det kräver att även institutionerna gör genomtänkta avvägningar i vilket stöd som efterfrågas och att det förs god dialog tidigt i förändringsprocesser. Verksamhetsstödet uttrycker även att det finns behov av att tydliggöra ansvar inom stödet för att ge bättre förutsättningar för samarbete.

Sammanfattningsvis har lärosätet kommit en bit på väg i att förenkla processer och minska administration samtidigt som det finns mycket kvar som behöver arbetas vidare med. Tydliggörande kring ansvar, samarbete genom dialog och att prioritera utifrån vad som är nödvändigt blir en förutsättning för att utveckla stödet i en hållbar riktning.

h. Där samverkan för ömsesidig nytta med viktiga intressenter i omgivande samhället är en grundsten

Samverkan, nyttiggörandet av utbildning och forskning, är något som ingår i grunduppdraget som lärare, och det nya arbetstidsavtalet förväntas förbättra förutsättningarna för detta, även om det ännu är för tidigt för att följa upp. I tillägg till den samverkan som sker på institutionerna har högskolan några strategiska samverkanspartners, exempelvis Region Dalarna (till exempel Boost och nyligen inledda samarbetet Innovationssluss), Hitachi Energy, Dalarnas energibolag och Dalregementet. Inom samarbetet med Hitachi Energy har under året gemensam utveckling skett av utvalda kurser inom högskoleingenjörsprogrammet hållbara energisystem, där högskolan förenklat uttryckt står för grundläggande teori, pedagogiskt upplägg och examination, och Hitachi Energy står för tillämpbarhetsexempel, inspiration och utformning av projektarbeten.

IHOV lyfter att samverkan är väl utvecklad med flera samverkanspartners, exempelvis Region Dalarna och Dalarnas kommuner där arbete har genomförts inför ett nytt VFU-avtal från 2025. Samverkan sker också med idrottsorganisationer, till exempel Riksidrottsförbundet, och andra intresseorganisationer. Inom IIT har SERC (centrum för hållbar energiforskning) formerats, en gruppering som är ämnesövergripande inom och delvis utom institutionen och fokuserar på samarbete med det omgivande samhället för att skapa en hållbar och inkluderande övergång till förnybar energi. Under året har fem ansökningar skickats till KK-stiftelsen, där ansökningar bygger på samverkan och samproduktion. Akademinära innovation pågår med Dalarna Science Park, IUC Dalarna och Boost (Dalarnas strategi för regional innovation, Region Dalarna). Branschråd med externa representanter är under formerade för data- och informationshantering, detta arbete kommer att fortgå kommande år.

IKS har under året skickat in en KKS Synergi-ansökan, något som utgår från samverkan, och ett nytt avtal med Dalarnas kommuner är framtaget med koppling till arbetsvetenskap. Utveckling för samarbete med socialt utvecklingscenter Dalarna (SUD, inom IHOV) har påbörjats. En miljö under utveckling som spänner över flera ämnen inom institutionen med arbetsnamn Centrum för Demokrati, Kultur och Social hållbarhet, har utvecklats, något som förväntas resultera i samverkan framöver. DAVA-miljön har tagit initiativ för samverkansavtal med Film i Dalarna. ISLL har samverkan exempelvis med Språklärarnas riksförbund inom vilket en fortbildningsdag för språklärare har

anordnats. Institutionen deltar också i ett samverkansnätverk: Litteraturens hus med Dalabiblioteket; *Alliance Française*; den japanska filmfestivalen i Leksand; Siljan-Japanstiftelsen; samt nationella och internationella ämnesnätverk. Institutionen är också inbjuden till att vara delaktig i den nationella inventeringen av språkutbildningar och språkforskning som RJ:s (Riksbankens Jubileumsfond) styrgrupp för språkforskning initierat och ingår också i Samverkan för bästa skola.

Sammanfattningsvis sker samverkan på såväl högskoleövergripande nivå genom strategiska samverkansavtal som på institutionsspecifik nivå och flertalet långsiktiga samverkansprojekt pågår på alla institutioner. Samfinansierad forskning är ett område där högskolan och framför allt regionala aktörer har möjlighet att utvecklas tillsammans, och det är något som kan utvecklas ytterligare. Det finns många vägar in till högskolan, allt från personliga kontakter till programråd, och ett samarbete som en gång startade via uppdragsforskning, programråd eller studiebesök kan utvecklas till att bli en gemensam forskningsansökan eller uppdragsutbildning till nytta för båda parter.

i. Där den fysiska och sociala arbetsmiljöns höga kvalitet starkt bidrar till lärosätets attraktivitet och medarbetarnas trivsel

Utöver att arbetsmiljöfrågor tagits upp på arbetsplatsträffar (APT), har lärosätet under året utbildat chefer och personal i systematiskt arbetsmiljöarbete samt genomfört en medarbetarundersökning som görs vartannat år. Resultatet presenteras och omhändertas under 2025. På IHOV har Arbetsmiljöverket även gjort en inspektion vilket resulterat i behov av åtgärder kopplat till bland annat kommunikation kring rutiner i relation till arbetsmiljö. Arbetsmiljöverket kommer att följa upp detta under 2025.

Verksamheten lyfter också att 2024 varit ett tufft och resurskrävande år utifrån det intensiva arbetet med framför allt ekonomin, förändringsprocesser och nya campus Borlänge vilket ställt arbetsmiljön på prov. Samtidigt som det lyfts positiva effekter kopplat till förbättrade förutsättningar för interaktion tack vare nya campus Borlänge och goda exempel på förändringsledning i form av ökad kommunikation och transparens, regelbundna informella möten och aktiviteter för gemenskap samt delaktighet i målsättningar för att skapa engagemang och samarbetsvilja. Vid ledningsdialoger lyfts just vikten av förändringsledning i den fas som lärosätet befinner sig i med snabba förändringar, men också för att klara av framtida förändringar som är oundvikligt för att möta förändrade behov och krav. Centralt vid förändringsprocesser lyfts öppen kommunikation samt tidig involvering, större framförhållning och mer genomarbetade planer innan förändringar påbörjas. Samtidigt som det också behöver finnas en balans för när till exempel involvering är möjligt utifrån att lärosätet behöver prioritera användning av resurser.

Trots ett nyrenoverat campus i Falun samt ett helt nytt campus Borlänge så är lokalfrågan återkommande i verksamhetens verksamhetsberättelser och vid ledningsdialoger. Både utifrån ett ekonomiskt perspektiv och arbetsmiljöperspektiv, vilket varit under utredning under året och kommer att behöva fortsätta att ses över framåt.

Sammanfattningsvis har lärosätets arbete under året förbättrat förutsättningarna för ett systematiskt arbetsmiljöarbete genom till exempel utbildningsinsatser samt resulterat i underlag för att utveckla sociala och fysiska arbetsmiljön genom medarbetarundersökning. Framåt blir omhändertagandet av medarbetarundersökningen central samt att arbeta vidare aktivt med förändringsledning och lokalfrågan.

4.3 Systematiskt kvalitetsarbete

Högskolan Dalarnas systematiska kvalitetsarbete utgår från de ramar, regelverk och arbetssätt som ledningssystemet beskriver, för att säkerställa att högskolans vision och strategiska mål realiserar.

[Kvalitetssystemet, kvalitetssäkring av utbildning och forskning](#), utgår från tre pelare:

verksamhetsstyrning och uppföljning, operativt och verksamhetsnära kvalitetsarbete samt granskning och planerad utvärdering. Det finns ett ständigt flöde mellan de tre pelarna som bidrar till helheten och

relevansen för respektive pelare. Exempelvis prioriteras och resurssätts planerade utvecklingsområden i pelaren verksamhetsstyrning och uppföljning utifrån de utvecklingsbehov som identifieras i pelarna granskning och planerad utvärdering respektive operativt och kontinuerligt kvalitetsarbete.

Årshjulet för verksamhetsstyrning och uppföljning fastställs årligen av rektor och publiceras på sidan för verksamhetscykelprocessen på webben: [Högskolans verksamhetscykel - Högskolan Dalarna](#). På webben återfinns också beskrivning av [det operativa och verksamhetsnära kvalitetsarbetet](#) samt högskolans systematik att [kontinuerligt utvärdera utbildning och forskning](#).

Kvalitetssystemets tre pelare vilar på en bas där styrdokument, processer, rutiner och arbetssätt beskriver på vilket sätt arbetet genomförs. Kvalitetsarbetet ska baseras på en kvalitetsmedveten kultur där alla medarbetare och studenter förväntas bidra till verksamhetens utveckling genom ett kontinuerligt förbättringsarbete. Det arbetet bygger på att utbildnings- och forskningsmiljöerna planerar, genomför och följer upp sin verksamhet, upptäcker och åtgärdar avvikelser samt identifierar utvecklingsområden. Övergripande reflektion av det systematiska kvalitetsarbetet summeras årligen i HDa VB.

Uppföljning av föregående års identifierade utvecklingsområden och utveckling av kvalitetssystemet

I verksamhetsberättelsen 2023 identifierades utvecklingsområden inom ramen för kvalitetssystemet, dessa har arbetats med under året.

Kurs- och utbildningsplaneprocessen har utvärderats. Visst förbättringsarbete har skett under året men det finns fortfarande behov av att förbättra de administrativa stödsystemen kopplat till hantering av kurs- och utbildningsplaner. En förändring av organisation och arbetssätt för nu ansvarig avdelning inom verksamhetsstödet skedde från 1 januari 2025 och det är ett arbete med fortsatt hög prioritet.

Att samtliga utbildningar ska ha programråd som ett sätt att säkerställa utbildningens relevans är tydligt uttalat av högskolestyrelsen och har också förtydligats i regeldokument. Programråden ger också en naturlig möjlighet till kontaktskapande, något som kan resultera i ytterligare samverkan.

Arbete för att implementera automatiskt utskickade frågor för kurs- och programvärderingar samt systematik för uppföljning av dessa har pågått under året och beräknas fortgå 2025.

En utvecklad mall för medarbetarsamtal arbetades fram under 2024 där uppföljning av kompetensutvecklingstid ingår, denna har sedan dess använts vid medarbetarsamtal.

Handlingsplaner/utvecklingsplaner för omhändertagande av synpunkter från forskningsutvärderingen 2023 är framtagna för de fyra institutionerna och diskuterade i utbildnings- och forskningsnämnden inför fastställande.

En arbetsordning för verksamhetsstödet är framtagen och fastställd.

Arbetet att utveckla statistikunderlag kopplat till forskning påbörjades under hösten och genomförs enligt prioritering fastställd med rektorsfunktionen. Prioritering har till en början varit att återskapa årsredovisningen med systemhämtad data (till skillnad från tidigare manuellt uttagen / manuellt programmerad data) för olika typer av publikationer och doktorander. Framtagande av högskoleenhetliga definitioner och kvalitetssäkring av indata har hittills varit den större delen av arbetet. Uttag av data kopplat till forskningsansökningar är nu möjligt efter användande av e-mall, denna har också utvecklats vidare under året. Arbetet planeras att fortgå 2025 och 2026.

Högskolan Dalarna har en policy för hantering av forskningsdata som syftar till att säkerställa en strukturerad, öppen och ansvarsfull datahantering i enlighet med gällande riktlinjer och FAIR-

principerna (*Findable, Accessible, Interoperable, Reusable*). Enligt policyn rekommenderas forskare att upprätta en datahanteringsplan för att underlätta en god hantering av forskningsdata. *Data Access Unit* (DAU) ger forskare stöd i frågor rörande forskningsdata. DAU har under året bland annat erbjudit seminarium om datahantering och tillhandahållit mallar, vägledningar och praktiskt stöd för att möta både forskningsfinansiärers krav och lärosätets riktlinjer.

Forskningsetiska nämnden (FEN) har under 2024 beslutats övergå till forskningsetiska rådet (FER) och arbetsordning för centrala nämnder och råd har uppdaterats i enlighet med detta. För FER:s reflektion av året 2024, se avsnitt 5.2.

För att verkställa konsolideringen av verksamheten som innebär att akademiska miljöer antingen utvecklas eller avvecklas, och förändring av utbildningsutbudet i enlighet med detta, har diskussioner förts inom rektorsfunktionen, med högskolestyrelsen, inom rektors ledningsråd och vid dialogdagar där även proprefekter deltar. Rektor har fattat effektiviseringsbeslut för varje institution samt, som en följd av dessa, för verksamhetsstödet. Uppföljning av effektiviseringsbesluten sker med respektive institution vid de tre årligen inplanerade enskilda dialogerna.

Diskussioner om strategiskt beslut gällande relationen mellan campus- och distansutbildningar påbörjades under året och pågår fortfarande. Inget strategiskt beslut är ännu fattat.

Under året har [beskrivningen av högskolans ledningssystem](#), där kvalitetssystemet ingår, uppdaterats och fastställts. Flertalet styrdokument har uppdaterats i enlighet med förändrad organisationsstruktur. Arbetssätt, funktioner, roller och ansvar har setts över som del i arbetet med en [ny inre organisation](#) för institutionerna. [Högskolans kvalitetssystem har setts över](#) och synkats med extern revision av kvalitetssäkringsarbetet, något som har möjliggjort genomlysning av systemet genom [självvärdering](#) (inklusive [bilagor](#)), [student- och doktorandinlaga](#), samlade och delade av många goda exempel från hela verksamheten, stickprov och intervjuer med lärare, stödpersonal, ledning, studenter och doktorander.

UKÄ har tidigare följt upp högskolans arbete med breddad rekrytering. Två år efter utvärderingen har UKÄ följt upp hanteringen av utvärderingens rekommendationer och en åtgärdsredovisning lämnades in till UKÄ 1 mars 2024. Gällande vad lärosätet vill uppnå med arbetet med breddad rekrytering och hur lärosätet följer upp resultat från arbetet med breddad rekrytering ser UKÄ med stöd av bedömargruppen att de graderade rekommendationerna delvis tagits tillvara i det fortsatta arbetet med breddad rekrytering och att åtgärderna delvis relaterar på ett rimligt sätt till rekommendationerna och delvis inte. För mer information, se [Högskolekollen - Universitetskanslersämbetet](#).

Gällande uppföljning av tematisk utvärdering av utbildning som leder till sjuksköterskeexamen så meddelade UKÄ under 2024 att åtgärderna bedömts som rimliga och ändamålsenliga. För mer information, se [Högskolekollen - Universitetskanslersämbetet](#).

Identifierade utvecklingsområden för lednings- och kvalitetssystemet

Utifrån UKÄ:s kommande fastställande av resultat från granskningen av Högskolan Dalarnas kvalitetssäkringsarbete kommer en handlingsplan att tas fram, denna kommer att utgöra grund för utvecklingen av olika delar av kvalitetssystemet kommande år. Redan nu har några utvecklingsområden identifierats att arbeta med:

- Uppföljning av doktoranders kvarvarande studietid behöver göras på ett enhetligt sätt över hela lärosätet.
- Fortsätta arbetet med att öka kunskap om ledningssystemet inklusive kvalitetssäkring av utbildning och forskning, högskolans plan för och arbete med jämställdhet.

- Synkronisera forskarutbildning med utbildning på grundnivå och avancerad nivå inom vissa processer och styrdokument.
- Utveckla och tydliggöra processen för högskolans utvärderingar av utbildning, från systematik till mallar och rutiner för uppföljning.
- Utveckla tillgång till statistik och indikatorer till forskning, könsuppdelat där möjligt, se över vilka funktioner som har tillgång till Linnea (statistik och information).
- Följa upp arbetstidsavtalet och dess påverkan på bland annat forskning och forskningskvalitet.
- Fortsätta utvecklingen av programråd inkluderande studenter och externa intressenter.
- Definiera studentcentrerat lärande och utveckla systematik för inhämtande av studenters synpunkter kring detta.

UKÄ genomförde under året en tematisk utvärdering av samverkan, där Högskolan Dalarna var ett av de granskade lärosätena. Rekommendationerna innebär bland annat att i högre utsträckning systematisera externa intressenters synpunkter i våra ordinarie processer, till exempel vid framtagandet av en strategi för samverkan, inom institutionernas verksamhetscykler, vid kvalitetssäkring av utbildning, se över samverkansmeritering i resursfördelningsmodell, sprida information och goda exempel internt samt utveckla informationsspridningen gällande samverkan. HDA ska senast den 2 november 2026 inkomma med en redogörelse för de åtgärder som vidtagits med anledning av börrekommendationerna. För mer information, se [Högskolekollen - Universitetskanslersämbetet](#).

4.4 Hållbarhetsarbete

I detta avsnitt redogörs för hållbarhetsrådets sammanställning kopplat till hållbarhetsmålen.

På Högskolan Dalarna finns åtta hållbarhetsmål som preciserar vad högskolan ska uppnå under perioden 2021–2026 för att främja en hållbar utveckling i sin verksamhet. En viktig utgångspunkt är att mål, och aktiviteter för att nå målen, ska vara integrerade i ordinarie struktur för planering och uppföljning. Institutionerna och verksamhetsstödet avdelningar lämnas stort utrymme att själva planera och genomföra relevanta aktiviteter som ska bidra till måluppfyllelse. Rådet för hållbar utveckling ger förslag på aktiviteter, erbjuder dialog samt gör uppföljning efter varje verksamhetsår.

Nedan presenteras för vart och ett av målen ett urval av aktiviteter som genomförts under 2024. Sammanställningen bygger i huvudsak på vad som redovisats i institutioners och verksamhetsstödet verksamhetsberättelser för 2024. Efter halva målperioden, 2023, gjordes också en måluppfyllelseanalys och en ny sådan ska göras efter målperiodens slut 2026.

Hållbarhetsmål 1, 2 och 3: Utbildning, forskning och samverkan

Hållbarhetsmålet för *utbildning* anger att alla studenter som läser ett program ska få med sig kunskap och verktyg för att kunna bidra till en hållbar utveckling. Detta ska möjliggöras både genom innehållet och genom pedagogiken i programmets kurser. För att understödja arbetet har det utvecklats ett ”metodstöd” vars syfte bland annat är att kartlägga integreringen av hållbarhetsfrågor i utbildningsprogram. Till dags dato har endast ett 10-tal av högskolans totalt cirka 70 program använt sig av materialet. I de program som deltagit har lärare fått reflektera över hur de globala hållbarhetsutmaningarna kopplar till utbildningens kunskapsområden, kartlagt nuvarande innehåll och pedagogiska ansatser, identifierat möjliga förbättringar samt eventuella behov av kompetensutveckling hos lärare. Under 2024 erbjöds också kompetensutveckling för lärare genom kursen ”Teaching Sustainability in Higher Education - from Theory into Practice”. Kursen hade sju deltagare denna första kursomgång.

Avseende målet för *forskning* pågår en lång rad forskningsprojekt som på olika sätt kan bidra till att hitta lösningar på kritiska utmaningar och därmed bidra till en hållbar utveckling. För att belysa forskningens centrala roll har högskolan inrättat ett forskningskollegium, Research Collegium for the Advancement of Sustainability (RECAST), där doktorander och forskare i kan mötas i seminarier och

delar kunskap mellan disciplinerna. Under 2024 arrangerade RECAST två halvdagsseminarier. Under året utvecklades också möjlighet att registrera (och därigenom visualisera) hur Högskolan Dalarnas vetenskapliga publikationer bidrar till FN:s globala mål. Detta sker antingen när publikationen hämtas från databasen Scopus, där det redan finns angivet om publikationen bidrar till en eller flera så kallade SDGs (Sustainable Development Goals), eller genom att forskaren själv registrerar publikationen och då väljer att ”tagga” den med en eller flera SDGs.

IHOV ska följa upp hållbarhetsfrågornas integrering i utbildningarna i samband med kvalitetsuppföljningen 2025. Under året har revideringen av utbildningsprogram inom idrott och hälsa uppmärksammat olika dimensioner av hållbarhet. Positivt är även att IHOV aktivt arbetar med att minska kontorslokaler och optimera användningen av arbetsrum. KTC lyfts också fram för sitt arbete med cirkulära resursflöden.

IKS har under 2024 arbetat fram en ansökan om examensrätt för att bedriva utbildning på forskarnivå inom området Hållbara samhällen och organisationer, med fokus på forskarutbildningsämnet Hållbar plats- och arbetslivsutveckling. Institutionen utvecklar ny kunskap främst inom ekonomisk och social hållbarhet, med särskild spetskompetens inom hållbar turism och hållbart arbetsliv. Perspektiv som demokrati och långsiktigt inkluderande och interkulturella samhällsprocesser förstärks också inom ramen för de sökta forskarutbildningsrättigheterna. Förutom detta har både högskolan centralt och institutionen under slutet av 2024 engagerat sig i en ansökan om ett treårigt projekt kallat JISSA (Jämställdhet och inkluderande samhällen genom samlad akademisk kompetens). En miljö med arbetsnamnet CeDeKuS (Centrum för Demokrati, Kultur och Social hållbarhet) är under utveckling. Institutionen ska även utveckla samverkan med regionala aktörer med fokus på hållbara samhällsstrukturer.

IIT har under 2024 en stor andel forskning som fokuserar på hållbarhet inom områden som resursanvändning, cirkularitet, energisystem, energieffektivisering, klimatsmart byggande, minimering av transporter och effektiva tillverkningsmetoder. Arbetet med att utveckla forskning och utbildning som tydligt knyter an till hållbarhet fortsätter och en forskningsstrategi ska tas fram under 2025 med fokus på forskningens relevans för hållbar utveckling. EKC har bytt namn till SERC, en ämnesövergripande SERC-gruppering har bildats och fem ansökningar har lämnats in till KK-stiftelsen för att bygga samverkan och samproduktion. Samverkan pågår med Dalarna Science Park genom projektet Akademinära innovation samt med Region Dalarna och Industriellt Utvecklingscenter Dalarna genom projektet Boost-Dalarna. Ett branschråd för Data- och informationshantering är under formerande för att få input från branschen till att förbättra våra utbildningar bl.a. kring hållbarhet. ByggDialog Dalarna och ämnet Byggteknik har genomfört gemensamma aktiviteter enligt en avtalad handlingsplan. Under året testades och utökades användningen av hållbarhetsspel i flera utbildningsprogram på institutionen.

Vid ISLL behandlar utbildningarna olika aspekter av hållbar utveckling, såsom migration, interkulturalitet, jämställdhet, likvärdighet och genus. Flera avancerade kurser har uppdaterats med samhällsrelevant innehåll, och ett mastersprogram i interkulturella litteraturstudier har sjösatts. En kurs om kommunikation på arbetsplatsen med fokus på interkulturalitet och inkludering är under utveckling. Inför det kommande året anges att nya kursplaner ska öka olika aspekter av hållbarhet och att medarbetarnas medvetenhet kring hållbarhet ska öka.

Hållbarhetsmål 4: Internationell verksamhet

Ändrade prioriteringar under ett år av omorganisation och ekonomiska utmaningar har påverkat den internationella verksamheten negativt för några institutioner, men forskargrupperna är fortfarande aktiva i internationella samarbeten och nya projekt planeras. Två institutioner beskriver att de har behov av att se över sitt internationaliseringsarbete genom nya strategier eller handlingsplaner inför kommande år. Inom utbildning finns utbyten genomförda gällande exempelvis internationell praktik för studenter. Förberedelser för utbyte inom både utbildning och forskning kommande år pågår på flera institutioner. Den förbättrade visumhanteringen skapar möjligheter att öka rekryteringen av studenter från tredjeland framöver.

IHOV:s forskningsstrategi fokuserar på internationella partnerskap, särskilt med Europa och Ukraina, forskarna är aktiva i flera forskningsgrupper i samverkan med andra lärosäten. Strategiskt arbete pågår för att skapa forskningssamarbeten inom och utom Sverige. Arbetet med en handlingsplan för internationalisering, särskilt inriktad på samarbeten och kapacitetsbyggande i Europa och världen, har försenats under 2024.

IKS har haft minskat fokus på internationalisering under 2024 på grund av ändringar i ledningsstrukturen och ekonomiska utmaningar. Institutionen uttrycker att de bör förnya sin internationaliseringsstrategi under 2025.

IIT arbetar för att öka rekryteringen till avancerade program från tredje land, nu när visumhanteringen har förbättrats, och likaså för ett närmare samarbete inom Europa via Erasmus. Ett fördjupat samarbete med Université Savoie Mont Blanc undersöks, med besök och möten 2024, samt genom fortsatta förberedelser planerade för 2025.

ISLL har under året haft online-praktikanter från Italien och Tyskland, samt praktikanter på plats från Kina. Samtliga ämnen på institutionen arbetar aktivt med internationalisering genom lärar- och studentresor, samarbeten kring examensarbeten och forskningssamarbeten. Japanskämnet har aktiva studentutbyten med sex japanska universitet, och ämnet ryska förbereder utbyte med Lettland. Svenskämnets personal genomförde 2024 en studieresa till Københavns professionshøjskole. Ämnet kinesiska har skickat in en Nordplus-ansökan för att bilda ett nordiskt nätverk för kinesiskastudier och ämnet portugisiska deltar i ett flerårigt forskningsprojekt i Angola.

Hållbarhetsmål 5: Jämställdhet och lika villkor

Flera aktiviteter har genomförts för att främja likabehandling, inkludering, jämställdhet och lika villkor. Dessa fyra aspekter har blivit mer uppmärksammade i institutionernas verksamhetsberättelser 2024 jämfört med 2023, även om konkreta utvecklingsinsatser skulle kunna framgå tydligare. Fler sådana insatser efterfrågas i verksamhetsplanen för 2026.

Inom stödfunktionerna har arbetet med lika villkor blivit tydligare genom arbete med uppdragsbeskrivningar. Fokus har varit att skapa mer likvärdiga villkor genom enhetliga strukturer och hantering, handbok för forskning, regler för registrering med mera. Verksamhetsförändringar under 2024, inklusive nedläggning av ILU och S-UF samt flytten till nytt campus i Borlänge, har påverkat arbetsmiljön. Arbetsmiljön har även påverkats av det fortsatta arbetet för en ekonomi i balans med de effekter som omställningsprocessen inneburit med personalomsättning och högre antal antagna studenter. Rutinerna för det systematiska arbetsmiljöarbetet har förbättrats och flytten till nytt campus har haft positiva effekter för inkludering och samverkan då närvaron har ökat.

IKS har tagit initiativ till att samla kompetens inom jämställdhet och inkludering och en projektansökan för nämnda JISSA ligger för beslut hos Region Dalarna. IHOV har utfört ett kortare projekt åt Jämställdhetsmyndigheten. Barnmorskeprogrammet har reviderat sina kursplaner för att tydligare inkludera mål kopplade till jämställdhet och inkludering.

Hållbarhetsmål 6: Möten och resor

Resandet har nära nog halverats jämfört med året innan till följd av högskolans ansträngda ekonomi. För att minska de rörliga kostnaderna infördes bland annat ett generellt stopp för tjänsteresor. Åtgärden avsåg resor med övernattning och omfattade inte de resor som bedömdes verksamhetskritiska eller de som hade extern finansiering. Under året har arbetet med att utrusta mötes- och grupprum för hybridmöten fortsatt. Majoriteten av lärosalar och mötesrum på Campus Falun och samtliga lärosalar och mötesrum på nya Campus Borlänge är förberedda med teknik för att kunna koppla upp digitala möten. Högskolan Dalarna ingår sedan flera år i Lärosätenas klimatkönsnätverk, organiserat under SUHF. Under 2024 har arbetet i nätverkets fokusgrupper tagit fart. Högskolan Dalarna har bland annat medverkat aktivt i fokusgruppen för tjänsteresor, vars mål är att ta fram

förslag på gemensamma mätmetoder för hela högskolesektorn och forskningsbaserade rekommendationer och praxis som kan skapa förutsättningar att minska utsläppen från tjänsteresor.

Hållbarhetsmål 7: Byggnader och energi

I september invigdes Högskolan Dalarnas nya campus beläget i centrum av Borlänge. Högskolan har haft en intern projektgrupp som arbetat med hela processen från planering och projektering till byggnation och kontroll av resultat, bland annat genom att förklara och försvara högskolans kravställningar mot fastighetsägare och entreprenörer. Miljökrav och miljöhänsyn har varit prioriterade frågor. Resultatet syns bland annat genom att byggnaden blir miljöcertifierad, att stora klimatbesparingar gjorts då befintlig grund och stomme bevarats, att mycket trä använts i konstruktionen, att byggnaden kommer ha en god energiprestanda, att en solexanläggning integrerats i fasaden och att möjligheter till mer solex finns förberett på taket. En laboratoriemiljö för tillämpad solexteknik och batterilager byggs och integreras med den övriga energiinfrastrukturen. Under utveckling är också en så kallad digital tvilling av fastigheten, d.v.s. en digital kopia som speglar all information som samlas in genom sensorer i byggnaden och som kan användas för simuleringar för att ge råd om lämpliga åtgärder. När det gäller befintliga campusbyggnader fortsatte under 2024 energisamtalen med den fastighetsägare som äger byggnaderna Hyttan och Biblioteket. Under våren gjordes där en energikartläggning som visade på en möjlig minskad energianvändning med 195 MWh/år och en ekonomisk besparing på 238 000 kr/år om de föreslagna åtgärderna genomförs. Någon plan för genomförande har inte gjorts än. Högskolan Dalarna har under året medverkat i fokusgruppen för byggnader och energi under Lärosätenas klimatsnätverk, som precis innan årets slut blev klar med en rapport: "Hållbara byggnader och lokaler – vägledning för Sveriges lärosäten".

Hållbarhetsmål 8: Cirkulära resursflöden

Bland upphandlingar där det lagts ner mycket arbete på miljökrav i anslutning till bygget av nytt campus kan nämnas AV-utrustning, skyltar och caféverksamhet. För den sistnämnda upphandlades en så kallad tjänstekoncession där det bland annat ställdes miljökrav på vissa livsmedel och krav på ett aktivt arbete mot matsvinn. Den största satsningen har gjorts för att återbruka möbler. Tillsammans med en inredningsarkitekt har man identifierat produktgrupper där det finns ett stort antal möbler och där det kan göras stora klimatbesparingar genom återbruk. Först har man testat olika rekonditioneringsåtgärder och sedan upphandlat i större skala genom Kammarkollegiets ramavtal för återbruk av möbler. En rapport som har tagits fram som bland annat visar man lyckats täcka 53 procent av möbelbehovet med återbruk, och att detta medfört en CO₂-besparing på 42 procent jämfört med om alla möbler köpts in nya. När det kommer till avfallshantering har alla papperskorgar plockats bort från kontorsarbetsplatser och ersätts med sorteringsstationer på gemensam yta i närheten. Syftet är att öka andelen sorterat avfall och minska användningen av avfallspåsar. Idén med sopkorgsfritt på kontoren testades redan för ett par år sedan i en byggnad och utvärderades med en enkät som visade att en majoritet av medarbetarna tyckte att nyordningen fungerade bra.

4.5 Arbetsmiljöarbete

Nedan följer HR:s bedömning av hur väl insatser under året bidragit till att uppfylla uppsatta arbetsmiljömål. Se avsnitt 4.2 *Strategins delmål inklusive rektors fokusområden* under delmål i), för kompletterande analys kopplat till arbetsmiljö.

Mål 1: På Högskolan Dalarna arbetar vi tillsammans för att säkra ett systematiskt arbetsmiljöarbete.

Mål 1 har lärosätet uppnått genom att vi bland annat säkerställer att alla ledare och chefer med personalansvar och arbetsmiljöansvar får utbildning i systematiskt arbetsmiljöarbete som hanteras av HR. HR har också reviderat mallen för medarbetarsamtal där frågor ställs gällande både den fysiska och den psykiska arbetsmiljön.

Vi har ökat på kunskapen och arbetar mycket mer systematiskt med riskbedömningar vid förändringar som sker i verksamheten.

Mål 2: Högskolan Dalarna ska erbjuda en god organisatorisk och social arbetsmiljö för alla anställda och studenter.

Mål 2 har lärosätet uppnått genom att vi 2024 genomförde en medarbetarundersökning för alla medarbetare där en tydlig plan och uppföljning kommer ske under 2025, processen håller HR i.

En särskild kampanj och en enkät har gjorts för studenter och deras studie- och arbetsmiljö som redovisats på huvudarbetsmiljökommitté (HAK).

Plan för aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering och trakasserier är framtagen och gäller för perioden 2024–2028.

4.6 Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjning tillkom under året som ett strategiskt viktigt område, och följs därför upp i särskilt i detta avsnitt som komplement till det som nämnts kopplat till strategins delmål.

Verksamhetsstödet har genomfört utbildning för chefer under året kopplat till kompetensförsörjning, men har inte kunnat stötta institutionerna fullt ut i framtagande av kompetensförsörjningsplaner på grund av underbemanning och förändringsprocesser som varit resurskrävande. Institutionerna har genom det intensiva arbetet med fortsatta åtgärder för en ekonomi i balans och översyn av utbildningsutbudet genomfört analyser som utgör grund för kompetensförsörjningsplaner, även om det inte tycks ha mynnat ut i det för alla än. IHOV har uttryckligen tagit fram en plan under året medan IKS menar att det är utmanande att lägga en långsiktig kompetensförsörjningsplan när den är beroende av pågående översyn av utbildningsportföljen. Samtidigt som planer är just planer, och därmed kan revideras om och när förutsättningarna ändras. IIT har genom sina analyser identifierat behov av kompetensförstärkning kopplat till forskning och lyfter ansökan till KK-stiftelsen som en strategisk insats för att stärka forskningskompetens inom byggt teknik. ISLL har arbetat med kompetensutveckling snarare än ersättningsrekrytering eller nyrekryteringar med anledning av det ekonomiska läget.

Genom inlämnade verksamhetsberättelser och gemensamma ledningsdialoger framkommer en stor medvetenhet kring hur central kompetensförsörjningen är för lärosätet. Det ekonomiska läget ställer också högre krav på att säkerställa att rätt kompetens prioriteras. Framåt blir det viktigt att alla institutioner och verksamhetsstödet jobbar vidare för att ha kompetensförsörjningsplaner inklusive både kompetensutveckling och kompetensväxling utifrån de ekonomiska förutsättningar som råder.

4.7 Säkerhet och beredskap

Säkerhet och beredskap tillkom under året som ett strategiskt viktigt område, och följs därför upp i särskilt i detta avsnitt som komplement till det som nämnts kopplat till strategins delmål.

Verksamhetsstödet har arbetat med att bygga upp säkerhetsorganisationen vid lärosätet, identifierat och förtydligat säkerhetsområden anpassat till vår organisation samt ansvariga avdelningar inom stödet. Implementering och uppstart av säkerhetsorganisationens taktiska och operativa arbetsgrupp har genomförts och ett förslag på systematik för säkerhetsarbete med tillhörande årsplanering för 2025 är framtaget. Information/råd om agerande vid attentat är publicerat på vår medarbetarwebb. Systematiska säkerhetsarbetet kommer även nästa år ligga i fokus.

IHOV och IIT har inlett ett samarbete med Dalregementet inom utbildning inom sjukvård och IT-säkerhet och mjukvarutestning. ISLL arbetar kontinuerligt med dataskyddsfrågor, AI i högre

utbildning, användning av känsligt material samt forskningsetiska frågor vid studentarbeten och forskning. Bland annat har APT genomförts kring psykosociala frågor och behov av stöd kopplat till hot och våld, beredskaps- och säkerhetsfrågor.

4.8 Riskhantering

Riskhanteringen kopplat till högskoleövergripande risker har genomförts under året enligt plan där uppföljning av risker 2024 beslutades av högskolestyrelsen i december 2024. Ett par åtgärder för begränsning var helt klara, medan resten bedömdes antingen vara påbörjade eller nästan klara. Det beslutades då också att riskerna för 2024 blir samma för 2025 för att kunna slutföra åtgärder för begränsning som påbörjats under året. Riskerna kopplar till ekonomi i balans, säkerhet, avtalstrohet, kvalitet och legitimitet i omvärlden. Ett omtag kring riskhanteringen planeras för inför beslut för 2026. Dels för att ge styrelsen möjlighet till strategiska överväganden kring lärosätets verksamhetsrisker, dels för att få in riskhanteringen i årshjulet för verksamhetsplanering och budget.

Utöver högskoleövergripande risker avgör institutionerna själva om systematiken för sin egen riskhantering, som blir på en mer operativ nivå. IHOV lyfter en återkommande risk kopplat till VFU-platser för sjuksköterske- och socionomstudenter som arbetas intensivt med. IIT har formulerat egna risker med åtgärder för begränsning som till stor del hanterats under året, bland annat nämns 5 KK-ansökningar med stärkts kvalitetskontroll. ISLL lyfter att institutionen genomfört flertalet risk- och konsekvensanalyser, bland annat risker kopplat till omorganisationen som är åtgärdade till stor del.

4.9 Externa uppdrag

Åtterrapporering av uppdrag för Högskolan Dalarna enligt regleringsbrev för budgetår 2024 har i huvudsak skett genom Högskolan Dalarnas årsredovisning 2024.

5. Utbildnings- och forskningsnämndens och forskningsetiska rådets reflektion

5.1 UFN inkl. FUN

UFN:s huvudsakliga uppdrag är att skapa förutsättningar för god akademisk kvalitet och utveckling av lärosätets utbildnings- och forskningsverksamhet. I det uppdraget ligger ett ansvar för att upprätta kvalitetskrav och kriterier för utbildning och forskning vid högskolan och att systematiskt utvärdera utifrån dessa. UFN har även ansvar för bedömning av vetenskaplig och pedagogisk kompetens vid rekrytering och befordran av akademisk lärarpersonal, och representerar också lärarkollegiet i högskoleövergripande frågor. Forskarutbildningsnämnden (FUN) och fem permanenta utskott för utvärdering av utbildning (UUU) genomför utvärderingar av forskarutbildning respektive utbildning på grundnivå och avancerad nivå och prövar att kvalitetskraven är uppfyllda. Ytterligare ett permanent utskott, Anställningsförslagsutskottet (AFU), bereder ärenden rörande anställning, befordran, docenturer och pedagogisk meritering inför rektors eller UFN:s beslut. Examenstillståndsutskottet (XU) och Utskottet för utvärdering av forskning (UUF), sätts samman vid behov och granskar ansökningar om inrättanden av utbildning respektive högskolans forskningsverksamhet inför beslut av rektor och UFN.

Under 2024 har UFN fastställt och implementerat nytt regelverk med tillhörande vägledningar för utvärdering av utbildning. Beslut om en reviderad modell för utvärderingarnas innehåll och omfattning från och med 2026 har fattats, men diskussioner pågår om ytterligare justeringar bland annat motiverade av utskotten och miljöernas arbetsbelastning och resurser. UUU har under 2024 avslutat utvärderingar av utbildningar ledande till barnmorskeexamen och till examina i företagsekonomi,

sociologi, interkulturella litteraturstudier, spanska, tyska, samt resursämnet filosofi. Sammantaget visar utvärderingarna att utbildningarna uppfyller kvalitetskraven. Åtgärder som åläggs institutionerna att vidta utifrån utvärderingarnas resultat rör bland annat att upprätta planer för kompetensförsörjning, att förtydliga utbildningarnas profil och att synliggöra progressionen mellan kurser. Under 2024 startades utvärderingar av utbildningar ledande till generella examina i kinesiska, samhällsbyggnadsteknik, solenergiteknik, svenska samt sexuell, reproduktiv och perinatal hälsa. Likaså startades utvärdering av utbildningar ledande till följande yrkesexamina: högskoleingenjör teknikområde energi; specialistsjuksköterskeexamina med inriktningarna Vård av äldre samt Demensvård; lärarexamen inom ramen för VAL; ämneslärarexamen; kompletterande pedagogisk utbildning och yrkeslärarexamen; samt grundlärarexamen F-3 samt 4-6. Dessutom startades utvärderingar av program mot högskoleexamen i industriell ekonomi samt digitala tjänster.

FUN har under året följt upp utvärdering av forskarutbildning i vårdvetenskap och fattat beslut om fjorton disputationer och licentiatseminarium samt fyra allmänna studieplaner. Därutöver har FUN utvecklat de styrdokument och instruktioner som reglerar utvärdering av forskarutbildning och berett en rad ärenden rörande forskarutbildning, bland annat beslut om inrättandet av forskarutbildningsämnet data analytics. FUN har under året även initierat en fortlöpande kvalitetsdialog med forskarutbildningarna.

Institutionernas utvecklingsplaner efter UUF:s utvärdering av forskningsverksamheten 2023 återremitterades för ytterligare precisering och konkretisering, och fastställdes slutligen av UFN i juni 2024.

UFN har tidigare initierat en översyn av kravställande vid inrättande av ämnen, huvudområden och utbildningsprogram och under 2024 har ett nytt regelverk fastställts och implementerats. Utifrån detta har UFN berett rektorsbeslut om formellt inrättande av 39 av högskolans sedan tidigare befintliga ämnen och resursämnen. Den utredning om benämningar på ämnen och examina inom dataområdet som initierades 2023 resulterade i ett förslag på en ny struktur för området, och under 2024 har UFN föreslagit rektor att inrätta ett nytt ämne, datavetenskaper, samt huvudområden inom detta, och UFN har inrättat forskarutbildningsämnet data analytics. Utifrån den nya processen för inrättanden har UFN genom XU under året även berett förslag till rektor om inrättande av ämnet och huvudområdet medieproduktion och fyra utbildningsprogram kopplade till dessa. Därutöver har XU även granskat ansökan om inrättande av huvudområdet arbetsvetenskap samt utkast till ansökningar till UKÄ om tillstånd att utfärda fysioterapeutexamen samt examina på forskarnivå inom forskarutbildningsområdet ”hållbara samhällen och organisationer”. Lärdomar av dessa inrättanden är bland annat att möten med samtliga berörda parter tidigt i processen är viktiga och justeringar av modellen utarbetas under våren 2025 för att förtydliga innehållet i respektive ansökan.

AFU har berett fem beslut om antagning av docent, sju beslut om befordran till universitetslektor, två rörande anställning av lektor, två rörande anställning av professor, fem rörande anställning av postdoktorer, samt ett rörande inplacering på den pedagogiska karriärstegen. Därutöver har AFU bland annat berett beslut till UFN om revidering av *Regler och anvisningar för pedagogisk karriärstege* och *Regler för antagning av docent*, samt utifrån ett rektorsuppdrag till UFN regler rörande möjligheter till förnyade ansökningar efter att oegentligheter vid meriterings- och befordransärenden konstaterats.

UFN genomför årliga utvärderingar av principer för fördelning av interna forskningsmedel och föreslår justeringar. En arbetsgrupp under UFN och med bidrag av FUN har under slutet av 2024 setts

över inför budgetarbetet och fördelningen av 2026 års medel. Föreslagna förändringar bland annat att basanslagets fem ingående delar bör viktas lika med 20 % vardera. Förslaget syftar till att ytterligare stärka incitament för ansökningar om externa forskningsmedel och innebär i praktiken att fördelningsnyckeln erhålla externa forskningsanslag ges ökad vikt. Efter inspel från FUN föreslås även att det vid fördelning av basanslaget avsätts medel till institutionerna för att täcka omkostnader för forskarutbildningarna inklusive omkostnader för studierektorer.

UFN har under 2024 arbetat med utvecklingen av högskolans kvalitetssystem. Styrdokumentet Regler för Kvalitetskrav: ansvar och kontinuerlig uppföljning av utbildning på grundnivå och avancerad nivå fastställdes i december 2023. Dokumentet tydliggör kvalitetskrav och ansvar för de aktiviteter som utgör det operativa och kontinuerliga kvalitetsarbetet inom utbildningarna. Regelverket har implementerats under 2024 bland annat genom införande av ett system med terminsvisa kvalitetsdialoger mellan institutionernas ledningsråd (IL) och dekan som syftar till att ge stöd i detta kontinuerliga kvalitetsarbete. Inför dialogmötena ansvarar prefekt för att ett diskussionsunderlag sammanställs i form av en kort rapport med fokus på föregående termin, samt av förteckningar över aktiva kurser och program med information om förekomst av kurshandböcker, kursvärderingar, kursanalyser och motsvarande på programnivå, samt planerade revideringar av kurs- och utbildningsplaner. Från och med höstterminen 2024 har även forskning och forskarutbildning tillförts som inslag i dessa kvalitetsdialoger.

Efter utvärdering av Regler för kurs- och utbildningsplaner 2023 konstaterades att processerna inte fungerade tillfredsställande. Bland annat uppmärksammades att Utskotten för kurs- och utbildningsplaner (UKU) behövde ett starkare mandat gentemot institutionsledningarna för att kunna genomföra kvalitetsuppdraget. En revidering av regelverket genomfördes som bland annat innebar att UFN övertog ansvaret för beslut om kurs- och utbildningsplaner från och med januari 2024. Implementering av de nya processerna har genomförts under 2024 med stöd av prodekan som medverkat vid UKU:s sammanträden. Arbetet med att konsolidera kurs- och utbildningsplanehanteringen fortsätter enligt planen och mindre detaljer återstår att justera förutom att ett bättre verktyg för kommunikation under processens gång efterfrågas.

UFN har utöver nämnda löpande kvalitetsarbete och särskilda insatser för utveckling av högskolans kvalitetssystem medverkat i arbetet med utformning och implementering av ny struktur för lärarutbildningen och för institutionernas interna organisation. Detta har UFN bland annat gjort genom att utveckla riktlinjer för forskningsanknytning och för lärarkompetens vid inrättande av utbildning; genom att utveckla processer och fastställa regler för utnämmande av ämnesansvariga, ledamöter med akademisk ledarroll i institutionernas ledningsråd och programansvariga; och genom att utforma kriterier och föreslå ledamöter i en interimistisk lärarutbildningsnämnd. UFN har under året även genomfört textseminarier och reflekterat över nämndens roll i relation till den ökade byråkratiseringen av Sveriges lärosäten och innebörden av akademisk frihet.

En sammantagen reflektion är att nämnden under 2024 varit hårt belastad av ärendenas mängd och natur med minskat utrymme för djupare reflektion och diskussion som resultat. Ambitionen att öka kollegialt inflytande i övergripande frågor har inneburit att antalet ärenden har växt och snart nått gränsen för vad nämnden mår med att hantera.

5.2 FER (tidigare FEN)

Rådet har under året uppfyllt sina huvuduppdrag inom forskningsetik (A) och forskareetik (B):

A: Nio rådsmöten har genomförts; 26 ansökningar från studenter på grund- och avancerad nivå har behandlats (inga ansökningar från forskare har inkommit under året). FER har som tidigare även fungerat som rådgivande instans i frågor som kommer in via FER:s funktionsadress. B; FER har bistått i handläggning av anmälan gällande misstanke om avvikelse från god forskningssed eller oredlighet i forskning, genom representation i Höskolan Dalarnas Kommitté för god forskningssed (KOF). A-B; Kontinuerlig omvärldsbevakning har skett genom deltagande i olika nationella informationsforum där särskilt förslaget om ny etiklag, Ds 2024:21, haft stor aktualitet. Utöver de ordinarie uppdragen har verksamheten under året till stor del präglats av två förändringar: 1) FER:s ombildning från nämnd till råd, i och med ny arbetsordning C 2024/1286, som haft betydelse för såväl vår hantering av inkomna ärenden, vår kommunikation utåt via hemsidor, dokument mm samt vår resursplanering på längre sikt. 2) Rektorsbeslut C 2024/1334 om Behandling av personuppgifter i studentarbeten på grund- och avancerad nivå, som krävt en omfattande informations- och utbildningsinsats till berörda målgrupper (studenter, handledare, prefekter bl a). Flera informationstillfällen har hållits för anställda inom utbildningen vid Höskolan Dalarna liksom enskilda möten med studenter och handledare. I anslutning till detta har också ett nytt forum för information/råd etablerats i form av 'Fråga FER', med återkommande Drop-in tider i zoom för möjlighet till mer interaktiv dialog. Sammantaget har dessa informationsinsatser visat på ett påtagligt- och fortsatt-informationsbehov gällande GDPR, forskningsetik och 'vad som gäller för studentarbeten'. Arbete med att aktualisera FER-dokument och information sker fortlöpande. En omarbetad, ännu ej lanserad, mall för information och samtycke till studiedeltagare som medverkar i studentarbeten har tagits fram med stöd av högskolans dataskydd. Fortsatta utmaningar handlar om att höja den forskningsetiska kompetensen hos såväl anställda som studenter, att arbeta vidare med identifierade riskområden, i synnerhet gällande databehandling inom studentarbeten.

Rådet har vidare haft två planeringshalvdagar för utvärdering och planering framåt. I den ena av dessa deltog även särskilt inbjudna från ledning och verksamhetsstöd - vilket ses som en mycket viktig faktor för samsyn och strategisk planering av FER:s verksamhet framåt. Det ekonomiska utfallet för FER 2024 ligger inom budget.

6. Studenternas reflektion

Studentkåren lämnar till verksamhetsberättelsen utvecklingsområden som vi önskar att högskolan jobbar mer med under nästkommande år. I verksamhetsberättelsen 2023 lämnade studentkåren fyra (4) utvecklingsområden att prioritera:

- Gör färdigt översyn av utbildningsportfölj
- Ha mottot "se hela studenten" i åtanke vid kommande beslut
- Ha ordentliga diskussioner om campus- eller distansutbildningar, utifrån ett kvalitetsperspektiv
- Fortsätt arbete med rutiner för hur kurs- och programanalyser kan genomföras på ett systematiskt och uppföljningsbart sätt

Dessa utvecklingsområden har diskuterats flitigt under 2024 och vissa förändringar har gjorts. De fyra (4) nämnda utbildningsområdena kan även ses gå hand i hand med varandra, och det är så arbetet sett ut på Höskolan Dalarna. Det vore önskvärt om dessa områden även diskuterades var för sig då alla har en betydande roll för vår framtid. Översyn av utbildningsportföljen har påbörjats men på grund av det ekonomiska läget under 2024 så har utbildningsportföljen till stor del inte konsoliderats. I stället har fristående kurser i massor skapats och utbildningstid för våra programstudenter har lagts på dessa

kurser i stället. Vi på studentkåren förstår varför det behövdes samtidigt som vi fortfarande har en stark tro på att dessa kurser inte är för evigt då de nyskapade kurserna samt redan befintliga program tappar kvalitet och glömmar bort mottot ”se hela studenten”. Att se hela studenten bygger på grundstenen att möta studenten i lärandemiljön, lyssna på studenten och ta med studentens åsikter framåt. Som studentrepresentant i högskolans nämnder och råd har studentkåren ett viktigt inflytande och vi känner oss hörda, dock är det inte detsamma för studenterna i deras miljö.

Ett oroande moment är den otroligt låga siffran av lärarledd tid Sverige har på lärosäten idag. Det är något som drabbar inte bara studenterna men även vår framtid. Något återkommande som vi som studentkår fått höra under 2024 är att tidigare studenter inte känner sig ha tillräcklig kunskap för att arbeta inom sitt område efter avslutade studier, något som vi ser allvarligt på. Ett studentcentrerat lärande innebär även att se hela studenten och vara tillgänglig för studenten, något som Högskolan Dalarna behöver arbeta mer mot. Med det sagt, studentkåren tycker att det är otroligt bra med samläsning av program i liknande kurser och vill lyfta att det behöver göras i större utsträckning men att det är viktigt att ha föreläsningar och konversationer med studenterna mer än i bara skriftlig form. Viktigt att tillägga inom detta stycke är även att om det är en campusutbildning så ska föreläsningar, seminarium samt andra examinerande moment ske på plats och inte digitalt.

Under 2024 diskuterades det nya programutbudet och vilka program som skulle vara på campus eller distans. En diskussion som förmodligen inte var menad för 2024 på grund av det ekonomiska läget där prioriteten låg på att öka studentproduktionen så mycket det gick. Vi ser en sämre genomströmning på distansutbildningarna, dock så är dessa mer efterfrågade och som studentkår gör det vårt arbete svårarbetat då vi inte har kapacitet eller möjlighet att nå ut till dessa studenter utöver genom programansvariga samt programintroduktioner. Vidare så har det faktum att ha två levande campus varit en stor eftersträvan, något som vi på ett sätt uppnått med 1000 studenter på plats på respektive campus men på ett annat sätt inte uppnått med tanke på den andel som är på distans samt den andel av campusprogrammen som i högre grad endast har distansundervisning. Vi på studentkåren ser detta som en liten brist eftersom en del av att se hela studenten och att ta del av sitt studentkapitel också innebär att vara på plats. Vi hoppas att högskolan under 2025 kommer att fortsätta väcka denna fråga för att öka campusundervisningen ännu mer.

De studentperspektiv som vi tar med oss från 2024 är lärarutbildningen som inte längre är en institution utan en nämnd. Det var ett omtumlat arbete och studenterna blev lite bortglömda. Anledning till omorganisationen var för att kvalitet som hade stora brister i dåvarande form skulle öka om ämnena placerades på rätt tillhörighet men tyvärr så fokuserades det mer på lärarmiljön och vad lärarna skulle känna än varför vi gjorde denna omorganisation. Resultatet av omorganisationen får vi utvärdera nästkommande år.

Andra frågor som varit aktuella för oss är VFU-placeringar som vi under förra året nämnde. För sjuksköterskestudenterna kan det innebära att de har dubbla boendekostnader då sjuksköterskeprogrammet är en distansutbildning och flera studenter inte bor i Dalarnas län. Det finns även en problematik kring att det saknas VFU-platser så att vissa studenter inte kan fullfölja sin utbildning. Vi på studentkåren har jagat alternativa boenden för dessa studenter i respektive VFU-ort. Dock önskar vi att högskolan ser över VFU tillsammans med andra lärosäten för att eventuellt underlätta den bördan studenterna kan uppleva, både ekonomiskt samt stressen om man inte skulle få VFU-plats. Tillsammans med detta vill studentkåren även skicka med att undersöka möjligheten för att göra sjuksköterskeprogrammet delvis campusbaserat då större delen av undervisning sker i Dalarna.

Avslutningsvis finns det mycket att dra lärdom av från 2024 och fortsätta utveckla under 2025. Våra främsta medskick angående prioriteringar för 2025 är:

- Prioritera det studentcentrerade lärandet, genom kvalitetsperspektiv
- Ha ordentliga diskussioner om campus- eller distansutbildningar med konsolidering av utbildningsportfölj
- Öka den lärarledda tiden per student
- Utredda VFU-problematiken för sjuksköterskestudenterna inom Dalarnas Län

7. Att ta med framåt

Här summeras huvudsakliga utvecklingsområden som identifierats och bör tas med framåt i arbetet och kommande års planering.

För att nå styrelsens målsättning om att myndighetskapitalet ska utgöra 10 % av omsättningen senast under 2027 behöver lärosätet fortsätta fokuserat med arbetet kring ekonomi i balans. Det blir av största vikt att hitta vägar framåt för att utifrån ett relevant utbildningsutbud nå produktionsmål och resultatmål samtidigt som god arbetsmiljö och kvalitet kan upprätthållas. Lärosätet behöver också fortsätta göra strategiska prioriteringar för att minska utbildningsutbudet, upprätthålla två levande campus och säkerställa kompetensförsörjningen, bland annat kopplat till vetenskaplig kompetens och digital kompetens inklusive AI-kompetens.

Utifrån de förändringsprocesser som pågår kopplat till ovan och omorganisationer kommer förändringsledning och arbetsmiljöfrågor bli fortsatt centralt. Det senare innefattar omhändertagandet av medarbetarundersökningen samt utredning kopplat till lokalanvändning. Lokalanvändningen blir också en central fråga kopplat till en hållbar ekonomi.

Högskolans systematiska kvalitetsarbete är alltid högt prioriterat, då hög kvalitet i utbildning och forskning är väsentligt för vår verksamhet. Utifrån den externa granskningen av vårt system för kvalitetssäkring av utbildning och forskning som genomfördes av UKÄ 2024 kommer en handlingsplan att tas fram och genomförande av åtgärder att ske. Utifrån preliminärt utlåtande från UKÄ sammanfaller flertalet av bedömargruppens identifierade utvecklingsområden med dem som lärosätet har identifierat. Flertalet utvecklingsinsatser är därför redan påbörjade, och kommer att fortgå kommande år. Särskilt prioriterade är de utvecklingsbehov som studenter har påpekat, och lärosätet vill lyfta det goda samarbetet med studentkåren som en framgångsfaktor för det systematiska kvalitetsarbetet. Utifrån studentkårens reflektion bör strategiska prioriteringar och utvecklingsinsatser främja studentcentrerat lärande, campusförlagd utbildning, lärarledd tid och VFU-platser.

För att verksamhetsstödet ska kunna stötta utvecklingsområden på bästa sätt nu och framåt, samtidigt som verksamhetsstödet blir alltmer slimmare, krävs tätt samarbete med verksamheten genom dialog och att prioritera utifrån vad som är nödvändigt. Till exempel kopplat till stöd för forskningsverksamheten och i nämndarbetet. Strävan efter förenkling av processer och minskad administration kommer fortsatt utgöra en självklar del i det operativa arbetet. Särskilt fokus framåt blir också inom systemstöd och säkerhetsarbetet kopplat till bland annat informationssäkerhet samt hot och våld.

Prioriterade utvecklingsinsatser kortsiktigt blir oundvikligen kopplat till ekonomi, kvalitet och organisation för att lägga en god grund för ett starkare lärosäte. Samtidigt görs framsteg parallellt kopplat till bland annat jämställdhet och lika villkor, förbättrade forskningsförutsättningar, tvärvetenskaplighet, internationalisering och samverkan vilka är viktiga områden att arbeta vidare med på både operativ och strategisk nivå. Även om alla utvecklingsinitiativ inte kan genomföras kortsiktigt, så blir det viktigt att inkorporera helheten i de strategiska prioriteringar och handlingsplaner som tas fram, för att stötta den långsiktiga riktningen för lärosätet. Den nya strategin som ska gälla från 2027 förväntas beslutas under 2025 och tydliggöra denna riktning.

Bilaga 1. Övergripande statistik för Högskolan Dalarna *Källa: Årsredovisning 2024*

2024	2023
879 mnkr (817 mnkr*) i omsättning varav 185 mnkr (21 eller 23* %) inom forskningsverksamhet Resultat: 81,5 mnkr (20,2 mnkr*) Myndighetskapital som del av omsättning: 14,3 % (7,9 %*) <i>*Justerat p.g.a. ändrad redovisningsprincip 2024</i>	767 mnkr i omsättning varav 177 mnkr (23 %) inom forskningsverksamhet Resultat: -15,4 mnkr Myndighetskapital som del av omsättning: 5,8 %
Personal	Personal
746 anställda omfattande 647 personår 61 % kvinnor, 39 % män 54 professorer (varav 44 % kvinnor) 211 lektorer (varav 56 % kvinnor) inklusive 65 docenter (varav 49 % kvinnor) 65 % forskarutbildade lärare inkl. meriteringsanställda (avser antal individer). 60 % av kvinnorna, 71 % av männen 191 adjunkter (varav 65 % kvinnor) 290 övriga (varav 64 % kvinnor)	791 anställda omfattande 666 personår 61 % kvinnor, 39 % män 58 professorer (varav 48 % kvinnor) 215 lektorer (varav 58 % kvinnor) inklusive 61 docenter (varav 48 % kvinnor) 63 % forskarutbildade lärare inkl. meriteringsanställda (avser antal individer). 59 % av kvinnorna, 71 % av männen 208 adjunkter (varav 66 % kvinnor) 310 övriga (varav 63 % kvinnor)
Forskning	Forskning
95 forskarstuderande varav 77 i egna forskarutbildningar 37 % externfinansiering inom forskningsverksamheten (68 mnkr) 607 publikationer varav 341 refereegranskade artiklar	94 forskarstuderande varav 71 i egna forskarutbildningar 36 % externfinansiering inom forskningsverksamheten (64 mnkr) 521 publikationer varav 316 refereegranskade artiklar
Utbildningsutbud	Utbildningsutbud
67 utbildningsprogram varav 22 på avancerad nivå 1 073 kurser	70 utbildningsprogram varav 22 på avancerad nivå 1 071 kurser
Studenter	Studenter
17 430 studenter 14 090 studenter inom distansutbildning (81 %) 1 070 internationella inresande studenter (<i>freemovers och utbytesstudenter</i>) <i>Källa: SCB/UKÄ, siffrorna avser läsåret 2023/24</i> 6 327 helårsstudenter 64 % kvinnor, 36 % män 4 666 helårsprestationer (prestationsgrad 74 %) 1 454 examina <i>varav 20 masterexamen</i> <i>varav 202 magisterexamen</i> <i>varav 491 kandidatexamen</i> <i>varav 655 yrkesexamen</i>	14 750 studenter 11 277 studenter inom distansutbildning (76 %) 963 internationella inresande studenter (<i>freemovers och utbytesstudenter</i>) <i>Källa: SCB/UKÄ, siffrorna avser läsåret 2022/23</i> 5 751 helårsstudenter 65 % kvinnor, 35 % män 4 327 helårsprestationer (prestationsgrad 75 %) 1 419 examina <i>varav 9 masterexamen</i> <i>varav 158 magisterexamen</i> <i>varav 473 kandidatexamen</i> <i>varav 719 yrkesexamen</i>

Bilaga 2: Verksamhetsberättelse 2024 för Institutionen för hälsa och välfärd (IHOV)

1. Viktigaste budskapen och prioriteringar framåt

Kort sammanfattning – vilka är de tre viktigaste budskapen för institutionen/verksamhetsstödet att berätta om för övriga organisationen och ledningen kopplat till verksamhetsåret 2024? Vad blir prioriterade utvecklingsinitiativ/åtgärder att ta med till 2025?

Arbetet med att förbereda examenstillstånd från UKÄ för en fysioterapiutbildning har pågått under året. Arbetet fortsätter under 2025 med planerad start HT 2026

Vårdvetenskap har inrättats som ett ämne på grund- och avancerad nivå och ett kollegium i ämnet har bildats under HT-24.

Under 2024 har intaget till socionomprogrammet ökat med 26%. Ett ökat intag innebär en successivt ökad arbetsbörda för lärare på programmet under kommande år och förstärkning bland lärarna kommer att behövas under 2025.

2. Huvuduppdrag

Utifrån högskolans uppdrag har varje institution och verksamhetsstödet fasta huvuduppdrag, se [Arbetsordning för institutioner](#) respektive [Verksamhetsstödet VP 2024-2026](#) (från och med 2025 finns beslutad arbetsordning även för verksamhetsstödet).

Huvuduppgifterna förväntas vara uppfyllda. Om huvuduppgifterna inte har uppfyllts ska detta redogöras för här.

Huvuduppgifterna är uppfyllda.

3. Ekonomi

Institutionerna och verksamhetsstödet redogör i separat dokument för uppföljning och analys av årsbokslutet. Vad är de viktigaste budskapen från denna analys gällande årsbokslutet och prioriteringar framåt?

För 2024 visar institutionen ett totalt resultat på +3,4 mkr. Det är 7,7 mkr lägre än budget, 1,8 mkr lägre än prognos och 3,3 mkr lägre än förra året. Totalt är intäkterna på 194,1 mkr, vilket är högre än budget, prognos och under 2023. Detta trots att IHOV inte nådde takbeloppet för grundutbildningens anslagsintäkter samt att avtalet för kliniska adjunkter/lektorer sades upp av Region Dalarna under året. Intäktsökningen kommer från forskningen, NKSE (nationell tentamen för studenter på sjuksköterskeprogrammet) och även uppdragsutbildningarna.

Personalkostnaderna har under året varit högre än budget och jämfört med 2023 (mer än lönerevisionen som ger en ökning på ca 4 mkr i personalkostnader exkl. OH). Ökningen av

driftkostnaderna kommer från NKSE och forskningen. Internhyran (lokalkostnaderna) ökade med 1,8 mkr jmf med förra året, vilket var enligt budget.

Det låga resultatet kommer från grundutbildningen -1,8 mkr. Resultatet vägs sedan upp lite av de verksamhetsgrenarna som går plus, forskningen +2,6 mkr och Lokalt stöd/OH +2,7 mkr. Grundutbildningen slutade 3 775 tkr under takbeloppet.

Forskningen gick +2 580 tkr, vilket främst kom från interna medel som inte nyttjats på grund av besparingar där mycket lite s.k. expenser beviljats. Intäkterna för externa projekt ökade med 2,1 mkr (+8%) mot förra året och överträffade både budgeten och den höjda prognosen. De externa intäkterna inom forskningen står för 51% av IHOVs totala forskningsintäkter under 2024.

Prioriteringar framåt

Fokus ska ligga på att nå takbeloppet sam en strävan efter att minska personalkostnaderna. Dock kommer ersättningsrekryteringar behöva göras på professorssidan eftersom tre professorer lämnar högskolan för pension i början av 2025. IHOV kommer ingå ett nytt avtal med Region Dalarna för VFU. Dock kan institutionen få ökade utgifter för VFU inom länets kommuner då kommunavtalen ska skrivas om och statliga rekommendationer är att kommuner ersätts på samma sätt som de regionerna, dvs med en studentpeng på 1537 kr/vecka/student. Detta kommer att innebära en ökad kostnad motsvarande cirka 2,6 mkr HT-25.

4. Verksamhet

4.1 Strategins delmål inklusive rektors prioriterade delmål

För varje delmål inklusive rektors prioriterade delmål (egna svarsrutor), sammanfatta hur institutionens arbete under året har bidragit till målet. Redogör för analys och värdering av det som planerades för 2024 samt vad som tas med till 2025 och framåt (vad har gjorts, hur långt har man kommit, vad återstår, vilka lärdomar har dragits etc.).

a. Med sammanhållna akademiska miljöer med attraktiva utbildningar inom relevanta utbildningsområden, där forskning och utbildning hänger samman och där flera områden erbjuder utbildning från grundnivå till forskarutbildning

Rektors prioriterade delmål: Arbeta aktivt med att uppnå en ekonomi i balans (säkerställa att takbelopp utnyttjas fullt ut med hållbar kostnadsstruktur) med kvalitet i fokus.

Analys och värdering:

IHOV ökande under HT-2024 antagningen till socionomprogrammet med 26%. Antagning till fristående kurser ökade i flera ämnen.

Att ta med till 2025: Fortsatt satsning på fler studenter i socionomprogrammet.

Det har varit en god tillströmning av studenter till specialistsjuksköterskeprogrammen i demens och Vård av äldre.

Att ta med till 2025: Lärarbemanningen behöver ses över.

Ett samarbete med IIT kring ett nytt program i assisterad teknik har pågått under 2024

Att ta med till 2025: Fortsatt planering under 2025. Utbildningen planeras starta 2026.

Fortsatt arbete för att starta ett fysioterapiprogram kommer att ske under 2025.

Att ta med till 2025: Start av en fysioterapiutbildning kan ske tidigast VT 2027

Rektors prioriterade delmål: Översyn av högskolans långsiktiga utbildningsutbud ska genomföras med det övergripande målet att våra utbildningar ska ha en stark forskningsanknytning och god bärkraft.

Analys och värdering: Samtliga program har en forskaranknytning. För ämnet idrott är forskningen kopplade till didaktik inom lärarutbildningen.

Målet inom forskarutbildningen är att bibehålla antal doktorander i utbildningen trots disputationer och ekonomiska åtstramningar. Under 2024 har 9 doktorander antagits varav 6 är helt externt finansierade.

Att ta med till 2025: Målet är att upprätthålla antalet doktorander kring 30 personer samt öka extern finansiering.

Övrigt

Analys och värdering: Genomströmningen i sjuksköterskeutbildningen har varit lägre än önskvärt under ett par år.

Att ta med till 2025: Prioritera förändringsarbete i kurser som leder till ökad genomströmning med bibehållen kvalitet genom utbildningsprogrammen kommer att ske inom sjuksköterskeutbildningarna.

Under HT24 har arbetet med en kompetensförsörjningsplanen genomförts.

Att ta med till 2025: Innehållet med analys och åtgärdsplan kommer att delges medarbetarna under VT 2025. Planen kommer att användas som underlag vid rekrytering av lärare till institutionen.

b. Där interdisciplinära ansatser är en naturlig del av utbildningen och där andelen utbildning på avancerad nivå har utökats

Analys och värdering: Diskussion har påbörjats om ett gemensamt magisterprogram i vårdvetenskap, där ämnesföreträdare i omvårdnad, medicinsk vetenskap, idrotts- och hälsovetenskap och vårdvetenskap har deltagit. Arbetet pausades under hösten 2024 med anledning av den ekonomiska situationen och den osäkerhet som rådde avseende ämnet vårdvetenskaps framtid på avancerad nivå.

Att ta med till 2025: Beslut behöver fattas om arbetet med gemensamt magisterprogram i vårdvetenskap ska återupptas (i samarbete mellan ämnesföreträdare i omvårdnad, medicinsk vetenskap, idrotts- och hälsovetenskap och vårdvetenskap)

På avancerad nivå gavs kursen "Säker hälso- och sjukvård samt vård och omsorg - komplexa system och förbättringskunskap", 7,5 hp, gavs på distans under höstterminen 2024 med en studietakt om 25 procent. Kursplanen hade reviderats inför kursstart HT-24. Till kurstillfället på hösten var det 92 sökande till 30 platser. 40 studenter antogs varav 19 studenter slutförde kursen, vilket ger en genomströmning på 48 procent.

Ämnet socialt arbete ges kurser på såväl grundnivå som avancerad nivå i samarbete med lärare från andra ämnen.

Under 2024 har ämnet socialt arbete gett sju kurser på avancerad nivå, två kurser under vårterminen och fem kurser under höstterminen. Medicinska Vetenskaper gav en ny kurs i Kardiologi-Arytmi på 7.5 hp. Det fanns 309 sökta denna kurs, 89 antogs och 66 registrerade sig för kursen. Av dessa valde 31 att avbryta sina studier.

Att ta med till 2025: Målet är att erbjuda avgångsstudenter på socionomprogrammet och yrkesverksamma socionomer ett brett utbud av kurser på avancerad nivå. Ämnets ambition är fortsatt att verka för att socialt arbete ska inrättas som ett examensämne i forskarutbildning.

c. Där studenten är i centrum, där digitaliseringskompetens är centralt och där det erbjuds flexibla undervisningsformer med en väl utvecklad pedagogik för såväl utbildning på campus som för nätburen undervisning

Analys och värdering: Arbetsgruppen pedagogisk grundsyn har, med stöd av avdelningen för stöd i utbildning och forskning, presenterat student aktivt lärande som grund för pedagogik i sjuksköterskeprogrammet framöver. Det omfattande förändringsarbete av kursen T3 i sjuksköterskeprogrammet bygger på student aktivt lärande och är ett forskningsprojekt kring självstyrt lärande av praktisk färdighetsträning på distans är kopplat till kursen.

Distriktsköterskeprogrammet har infört student aktivt lärande i flera kurser under 2024. Arbetsgruppen har öppnat upp för de som vill att ansluta till gruppen men intresse för det har inte förts fram. Inga kompetenshöjande åtgärder aktiviteter med fokus på hybrida undervisningsformer då omställning till hybrid undervisning inte har diskuterats.

Socionomprogrammets kurser på termin 1–6 är campusbaserade, medan kurser på termin 7, fristående kurser på avancerad nivå samt uppdragsutbildningar är nätbaserade. Arbetet med öka studentinflytandet på socionomprogrammet har under 2024 utvecklats genom införandet av s.k. ”kursavslut”, där kursansvarig lärare träffar studenterna på campus efter avslutad kurs för att samla in synpunkter på den genomförda kursen.

Under 2024 har IHV i revideringen av utbildningsprogrammen övergått från campusförlagda program till distansförlagda program. Dessa kommer att implementeras fullt ut under Ht-25. Syftet har varit att med bibehållen kvalitet och med en ökad flexibilitet möta nya behov inom högre utbildning. Även inom våra distansförlagda utbildningar kommer studenter att erbjudas campusträffar där de utbildningsinslag som kräver fysiska möten kommer att fokuseras.

I ämnet SRPH medverkar studenterna två gånger om året i möte med lärarlaget för muntlig utvärdering av kurser och program utöver de skriftliga som görs. Digitaliseringskompetensen i ämnet är viktig då merparten av undervisningen sker online. Undervisningen är flexibel med en välutvecklad pedagogik för ”blended learning” det vill säga en grupp studenter i rummet och andra online eller vissa seminarier online och annan undervisning inspelad med läsanvisningar och annan åter på campus i tex metodövningsrum.

Ett (Early Warning System) EWS använder tillgängliga data för att upptäcka risker på individ- och grupp nivå. Inom ramen för ett EWS kan vi analysera både akademiska faktorer som betyg och närvaro, men också beteendemässiga sociala faktorer som påverkar studenter. När varningssignaler upptäcks kan insatser för att främjande, förebygga eller åtgärdande studentens situation vidtas. ”Early Warning system” används i sjuksköterskeprogrammet och i Socionomprogrammet sedan HT 2024.

Att ta med till 2025: Nätbaserad och campusförlagd undervisning i en flexibel blandning är nödvändig för programmens söktryck.

d. Där bildning, utbildning och internationalisering är i fokus för att öka kunskap om, och beredskap för, att möta viktiga samhällsutmaningar

Analys och värdering: Ämnet omvårdnad och institutionsledningen har lämnat svar på ”Remiss av förslag till nationell plan för hälso-och sjukvårdens kompetensförsörjning” från Nationella Vårdkompetensrådet som berör flera aspekter av vikt för ämnets program och kompetensförsörjning i regioner och kommuner.

Att ta med till 2025. Ämnesföreträdare och programansvarig följer utvecklingen kontinuerligt.

Analys och värdering: Genom att utöka barnmorskeutbildningen och förbättra samarbetet med regioner och kliniska handledare stärks utbildningens kvalitet och anpassning till samhällsbehovet av barnmorskor. Flexibla undervisningsformer och ökad integration av forskning i utbildningen är också viktiga för att ge studenterna de färdigheter som krävs för att möta utmaningar i samhället.

En handlingsplan för internationalisering, med särskilt fokus på samarbeten och kapacitetsbyggande i Europa och i världen skulle tas fram under 2024 men har dragit ut på tiden. En handlingsplan kan främja globalt utbyte och samarbeten. Forskningsstrategin för ämnet, med fokus på internationella partnerskap, med mer fokus på Europa och Ukraina, samt tvärvetenskapliga perspektiv på forskning genom hela livet, bidrar till att höja ämnets relevans och förmåga att hantera samhällsutmaningar framöver.

Att ta med till 2025: Arbetet med detta kommer att se under 2025.

Analys och utvärdering: Bildning, utbildning och internationalisering är centrala för att öka kunskap och beredskap för att möta samhällsutmaningar kopplade till olika kunskapsområden inom alla ämnen. Ett område som uppmärksammas i revidering av utbildningsprogram inom idrott och hälsa är (IHV) olika dimensioner av hållbarhet. Ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet är alla av betydelse för ledare och lärare inom idrotten. Det har också central betydelse för de forskningsfrågor som fokuseras inom ämnet. Ett annat område som kontinuerligt arbetas med inom ämnet, men som intensifierats under 2024, är vad en ökande fysisk och psykisk ohälsa kan innebära för våra utbildningsprogram och vår forskning. Här har dessa frågor ägnats särskild uppmärksamhet i revideringen av våra utbildningsprogram. Ytterligare ett område som fokuserats under 2024 är att i IHV:s utbildningsprogram implementera frågor om trygg och inkluderande idrott samt att alla grupper av individer ska ha jämlik tillgång till idrott och hälsa.

Att ta med till 2025: Uppföljning av hur hållbarhetsfrågor i institutionens program kommer att följas under 2025 i samband med kvalitetsuppföljning av utbildningarna. Nätverket Utbildning för Hållbar Utveckling inom Fysioterapi (NUHU-FYS) Nätverket (NUHU-FYS) drivs i samarbete mellan Karolinska Institutet och Högskolan Dalarna, med syfte bland annat är att nationellt arbetet med att integrera hållbar utveckling i kurser och program inom fysioterapi.

e. Med en dynamisk och samhällsrelevant forskning med starka forskargrupper inom flera forskningsområden

Analys och värdering: Ett strategiskt arbete pågår fortlöpande med att skapa forskningssamarbeten inom och utom Sverige. Som exempel kan nämnas att IHV:s forskare är verksamma i flera forskningsgrupper i samverkan med andra lärosäten. Ett antal externa forskningsansökningar har skickats in av ämnets medarbetare under året. Flertalet av de forskningsaktiva inom socialt arbete har under året publicerat i vetenskapliga tidskrifter. Institutionens forskare har presenterat sin forskning i regionala, nationella och internationella, och även medverkat vid Högskolan FoU-marknad. Forskarna har granskat licentiand- och doktorandarbeten vid Högskolan Dalarna och andra lärosäten. Ett treårigt utvärderingsuppdrag hos Folkhälsomyndigheten har slutrapporterats och ett kortare uppdrag har genomförts åt Jämsställd myndigheten. En ny rapportserie har upprättats vid IHOV 2024. En av ämnets forskare är redaktör för denna. Tre rapporter har publicerats i serien.

Att ta med till 2025: Ersättningsrekryteringar av forskare inom relevanta områden påbörjas under 2025 där kompetensförsörjningsplanen som togs fram Ht 2024 kommer ligga till grund för att prioritera var rekryteringar behöver göras.

f. Där kollegiet har en central roll och där det råder en väl utvecklad kvalitetskultur som baseras på ansvar och tillit

Rektors prioriterade delmål: Fortsätta utveckla kvalitetssystemet och samordna arbetet inför och under UKÄ:s granskning av lärosätets kvalitetssystem.

Analys och värdering: Under 2024 har ett förberedande arbete inför UKÄ:s granskning av Sveriges socionomprogram 2025 påbörjats. Detta förberedande arbete har bl.a. omfattat omvärldsanalys samt början på genomgång av den konstruktiva länkningen mellan examensmålen för socionomprogrammet och lärandemål och examinationsformer i programmets kurser.

Att ta med till 2025: Resultaten av granskningen kommer vara i fokus under året.

Analys och värdering: Inom ämnet omvårdnad har det kollegiala ansvaret för kvalitet för examinatorer, programansvariga och ämnesansvarig ökat under året. Detta belyses och diskuteras på de mötesfora som förs med dessa roller samt ämnesmöten. Extern granskning av examensarbeten har upprättats genom samarbete med andra lärosäten och första granskning kommer att ske VT25.

Program- och kursbudgetar är ett problem i vissa kurser och det upplevs då svårt att hålla kursbudget och bibehålla kvalitet, trots att effektiviseringar och resursbesparande förändringar har gjorts.

Att ta med till 2025: Möten för programansvariga och kursansvariga kommer hållas för samtliga med dessa roller på IHOV under 2025.

För att fortsätta utveckla kvalitetssystemet i ämnet SRPH inför UKÄ:s granskning av barnmorskeprogrammet, fokuserar ämnet på att stärka utbildningens och forskningens relevans och kvalitet. Detta uppnås genom att förbättra strukturen för kurser och programutvärderingar. Dessa rapporteras på Institutionens ledningsråd två gånger per år. Dessutom främjas ett högre samarbete med interprofessionellt på HD, med partneruniversitet och organisationer i Europa och i världen, vilket bidrar till att stärka både utbildning och forskning och därmed möte samhällsutmaningar.

Att ta med till 2025:

Kvalitetskulturen inom ämnet fortsätter vi utveckla under 2025, där alla medarbetare tar ansvar för att integrera forskning och undervisning.

Övrigt

Analys och värdering: Institutionens forskarutbildningsutskott, med ledamöter från kollegiet och doktorandrepresentation, har med månatliga sammanträden varit ett aktivt stöd i studierektors beredningsuppdrag. Under 2021–2022 genomfördes på Forskarutbildningsnämndens uppdrag en kvalitetsutvärdering av forskarutbildningen, vilket resulterade i en handlingsplan, som har varit vägledande för arbetet under 2024. Under 2024 rapporterades och godkändes de åtgärder som genomförts till FUN.

Under 2024 har arbete skett med att utveckla ett gemensamt arbetssätt gällande kursvärderingar i forskarutbildningskurserna.

Diskussioner om olika kvalitetsaspekter har fortlöpande skett i institutionens forskarutbildningsutskott, handledarkollegium, doktorandkollegium och kursgivargrupp (kursansvariga och examinators i forskarutbildningskurserna).

Att ta med till 2025: Arbetet med att ta fram en forskningsstrategi har pågått under året och har diskuterats inom alla ämnen. Arbetet leds av proprefekt forskning. Ett liknande arbete kommer att påbörjas i relation till utbildning under 2025

g. Där stödet till verksamheten är ändamålsenligt och effektivt

Rektors prioriterade delmål: Verksamhetsstödet ska i dialog med institutionerna prioritera arbetet med att förenkla processer i verksamheten och att minska administrationen för medarbetare och studenter.

Analys och värdering: Den pedagogiska arbetsgruppen har återkommande under 2024 tagit stöd av SUF. Stödet har varit användbart och värdefullt, vilket tyder på en fungerande dialog och samverkan. Däremot finns brister vad gäller stöd i frågor som datalagrings kapacitet och datainsamling, alumni verksamhet och studentrekrytering/informationsspridning/marknadsföring av utbildningar tex inför antagning. Dessa är aktiviteter och som har bäring på utbildningskvalitet och ekonomi. Ur ett rekryteringsperspektiv är stöd kring alumni verksamhet och marknadsföring viktig då vi skulle kunna utnyttja ambassadörer för våra utbildningar som en del av marknadsföring av våra specialistsjuksköterskeprogram

Övrigt

h. Där samverkan för ömsesidig nytta med viktiga intressenter i omgivande samhället är en grundsten

Institutionen har sedan länge ett väl utvecklat samarbete med Region Dalarna och länets kommuner. Samarbeten sker också mellan högskolan och olika idrottsorganisationer och andra intresseorganisationer som till exempel Riksidrottsförbundet.

Att ta med till 2025: Nytt avtal med RD vad gäller handledning av VFU i sjuksköterskeprogrammet kommer under VT 2025. Nytt avtal med länets kommuner kring ersättning för VFU platser kommer att skrivas fram under våren 2025.

i. Där den fysiska och sociala arbetsmiljöns höga kvalitet starkt bidrar till lärosätets attraktivitet och medarbetarnas trivsel

Analys och värdering: Arbetsmiljöverket genomförde under HT-2024 en inspektion på institutionen. Här framkom att medarbetare regelbundet behöver informeras via APT-träffar om arbetsmiljöfrågor. Den information som finns på Högskolans hemsida bör göras lättare att hitta. Vidare togs behovet av Lokala arbetsmiljömöten upp av de fackliga företrädarna.

Att ta med till 2025: Lokala arbetsmiljöträffar inrättas 2 ggr per termin från VT 2025

4.2 Systematiskt kvalitetsarbete

Nedan förväntas varje institution lista de utvärderingar där åtgärder fortfarande var öppna 2024 och redogöra för de åtgärder som genomförts under året.

Samtliga utvärderingsrapporter, utlåtanden och utvecklingsplaner återfinns på UFN:s sida på medarbetarwebben;

[Utvärderingar i Utbildnings- och forskningsnämndens regi - Högskolan Dalarna \(du.se\)](#)

Utvärdering	År för utvärdering	Genomförd åtgärd
Idrottstränarprogrammet prestation och hälsa	2024	Respons väntas under 2025
Kurspaket judo och styrkelyft	2024	Respons väntas under 2025
<i>barnmorskeprogrammet</i>	2024	Svagheter Progressionen avseende internationalisering, jämställdhet, mångfald samt hållbar utveckling skrivs inte fram med tydlighet och stringens i kursplanerna. Därmed kan det vara svårt att veta i vilken utsträckning och på vilket sätt dessa kursmål examineras. Doktorander, kliniska lektorer eller kliniska adjunkter behövs i större utsträckning. Genomförda åtgärder: Internationaliseringen, jämställdhet, mångfald samt hållbar utveckling har skrivits fram med tydlighet i kursplanerna. Utvecklingsmöjligheter

		Det finns flera barnmorskeprogram i Sverige som har internationalisering som profilområde/strimma i utbildningen. Det är ett viktigt område, men det är också betydelsefullt att det inte blir övervikt på detta eftersom man till stora delar ska utbilda för svenska förhållanden. En mer avvägd fördelning skulle vara lämpligt för att också garantera den fortsatta tillväxten av forskare. Genomförda åtgärder: Hälsa genom hela livsrytmen och mer fokus på äldre individer och migranter balanserar nu internationaliseringen som profilområde. Lärare som inte bor i närheten av lärosätet kan förvisso undervisa digitalt. För barnmorskestudenter är dock tillgänglighet till fysisk kontakt med lärare och kurskamrater viktigt för lärandet. Det är därför viktigt att också behålla de campusförlagda delarna. Genomförda åtgärder: Nyanställd adjunkt boende i Falun medför att campusundervisning i metodövningsrummet lättare kan genomföras. Tre medarbetare bor nära HD, någon reser ofta, en mer sällan och en är boende utomlands. Sårbarhet för förändringar Ökade svårigheter att inhämta forskningsmedel kan hota de ekonomiska förutsättningarna att anta och anställa doktorander som kan undervisa i programmet och bidra till tillväxt av blivande lektorer. Om barnmorskeprogrammet enbart baseras på nuvarande lärares omvärldskontakter, forskningsområden och nätverk för internationalisering kan profilområdet hotas om sådana kontakter upphör, tex om lärare inte längre är anställda vid Högskola i Dalarna. Genomförda åtgärder: Ämnets medarbetare har känt på ökade svårigheter att söka medel och att ämnet SRPH inte är i det politiska blickfånget i dagsläget. De söker medel mot Europa, Ukraina även utom Europa, medel för forskning på äldre individers sexuella hälsa och det har gett medelstödning. Affiliering av en ytterligare forskare och en post doc från Etiopien möter hotet mot profilområdet.
Sjuksköterskeexamen	2020	Nytecknat (okt 2024) underavtal för VFU med Region Dalarna. Process för att omarbete avtal om VFU med kommuner i Dalarna och Norberg samt Region

		Värmland och kommuner i norra/västra Värmland initierad.
Sjuksköterskeexamen	2020	Tydlig process för kartläggning av kompetens hos VFU-handledare ännu inte etablerad. Kompetens hos VFU-handledare angett som mätbart kvalitetsmål i nytt underavtal för VFU med Region Dalarna, första mätning enligt avtal under 2025. Kartläggningen och uppföljning skulle underlättas av ett digitalt system där respektive avtalspart löpande kan redovisa antal handledare och kompetensnivå. Något sådant system finns inte i dagsläget. Förslag lagt om vidareutveckling av modul för detta i nytt system (Mira) för planering och placering av VFU-platser som implementeras under 2025.
Sjuksköterskeexamen	2020	Implementering inledd av omarbetade kursplaner och ny utbildningsplan from ht 2024 (utbildningsplanens nya kursplaner implementeras successivt, Vt 2027 har första kullen genomgått programmet).
Sjuksköterskeexamen	2020	Omvårdnad har genomfört ämnesövergripande arbete för student aktivt lärande som pedagogisk grundsyn. Arbete inlett mot implementering i alla kurser med systematisk uppföljning via kursanalyser. Dialog med medicinsk vetenskap för samsyn i kurser som ingår i program med hemvist inom omvårdnad.

Utöver det som nämnts under ovan rubriker, har det genomförts andra utvecklingsinsatser/åtgärder under året som har bidragit till en förbättrad systematik i kvalitetssäkringsarbetet?

[Högskolans kvalitetssystem - Högskolan Dalarna](#)

Analys och värdering: Ett arbete för att undersöka möjligheterna att skapa en forskarutbildningsutgång för socialt arbete startades under Ht 2024.

Att ta med till 2025: Arbetet ned detta fortsätter under 2025

4.3. Hållbarhetsarbete

Utöver det som nämnts under strategins delmål, har det genomförts utvecklingsinsatser/åtgärder under året som bidragit till att Högskolan Dalarna kan nå sina mål för hållbar utveckling? Rådet för hållbar utveckling kommer att använda dessa uppgifter för sin årliga uppföljning.

Målområdena är:

1. Utbildning
2. Forskning
3. Samverkan
4. Internationellt samarbete
5. Jämställdhet och inkludering
6. Möten och resor

7. Byggnader och energi
8. Cirkulära resursflöden

För mer info om målen, se [Mål och resultat - Högskolan Dalarna](#) och [Microsoft Word - Vägledning för arbete med hållbarhetsmålen 2024-2026 ver 2024-08-22](#)

1. **Analys och värdering** – utbildning. Ett område som uppmärksammas i revidering av utbildningsprogram inom idrott och hälsa är (IHV) olika dimensioner av hållbarhet. Ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet är alla av betydelse för ledare och lärare inte endast inom idrotten. Det har också central betydelse för de forskningsfrågor som fokuseras inom alla ämnen. Ytterligare ett område som fokuserats under 2024 är att i IHV:s utbildningsprogram implementera frågor om trygg och inkluderande idrott samt att alla grupper av individer ska ha jämlik tillgång till idrott och hälsa. Planeringen för att genomföra en utbildning i hållbar utveckling kunde inte genomföras under 2024 men kommer lyftas under 2025. Vidare ska det under 2025 tas fram en övergripande utbildningsstrategi.
2. Målet för forskarutbildningen inom institutionen har varit i fokus under 2024 där ett arbete med att ta fram forskningsstrategier har pågått under året. Detta har genomförts med hjälp av två workshops och en enkät till alla lärare på institutionen. Hållbar utveckling är ett tema som ingår i forskarutbildningen.
3. Samverkan – inom utbildning och forskning kan flera samarbetspartners identifieras. Det är viktigt att hållbarhetsfrågorna hålls i fokus då våra studenter gör sin utbildning i klinisk verksamhet och på skolorna i länets kommuner.
4. Internationella samarbeten - En handlingsplan för internationalisering, med särskilt fokus på samarbeten och kapacitetsbyggande i Europa och i världen ska tas fram under 2025. En handlingsplan kan främja globalt utbyte och samarbeten. Forskningsstrategin för ämnet, med fokus på internationella partnerskap, med mer fokus på Europa och Ukraina, samt tvärvetenskapliga perspektiv på forskning genom hela livet, bidrar till att höja ämnets relevans och förmåga att hantera samhällsutmaningar framöver.
5. Jämställdhet och integrering – är något som rör alla. Allas rätt till att känna en tillhörighet, uppmuntras till att uttrycka sin åsikt men också respektera mål, visioner och beslut. Detta ska genomsyra allt som görs i vardagen och i beslut som fattas på alla nivåer.
6. Möten och resor – att undvika allt för många flygresor, att använda kollektiva färdmedel då det är möjligt och rimligt är ännu inte en självklarhet men något som ska ingå i högskolans strategi. Att delta i digitala konferenser då det är möjligt är ett viktigt alternativ framför långresor.
7. Byggnader och energi – vi kan ytterligare dra ned på kontorslokaler som det tycks när vi undersöker närvaro på HDa. Arbetsrummen ska inte stå tomma utan utnyttjas och institutionen kommer än en gång se över hur många rum som behövs för våra medarbetare.
8. Cirkulära resursflöden – vid utveckling av KTC har vi använt oss av begagnad utrustning i stor utsträckning. Inför beslut om inköp försöker vi värdera behovet och kostnaden.

4.4 Arbetsmiljöarbete

Utöver det som nämnts under strategins delmål, har det genomförts utvecklingsinsatser/åtgärder under året som bidragit till att Högskolan Dalarna kan nå sina arbetsmiljömål?

För mer info om målen, se [Arbetsmiljömål HDa 2024-2026 med bilaga.pdf](#)

Analys och värdering: IHOV har haft en inspektion av arbetsmiljöverket under Ht -24. Synpunkter som framkom var att alla rutiner högskolan/institutionen har i relation till arbetsmiljö, riskhantering och skador i arbetet måste kommuniceras bättre till medarbetarna.

Att ta med till 2025: Som ett led i detta kallas alla avdelningschefer till ett möte för information om hur arbetsmiljöfrågor ska hanteras på institutionen. Dessutom återtar institutionen lokala arbetsmiljömöten från och med VT 2025. Arbetsmiljöverket kommer för ett uppföljande besök i februari.

4.5 Kompetensförsörjning

Utöver det som nämnts under strategins delmål, har det genomförts utvecklingsinsatser/åtgärder under året kopplat till kompetensförsörjning?

Analys och värdering: En kompetensförsörjningsplan har tagits fram och baserat på denna kommer behov av rekryteringar diskuteras på en planeringsdag för IL i februari.

Att ta med till 2025: Vissa rekryteringar behöver göras bland annat gäller det professorskompetens

4.6 Säkerhet och beredskap

Utöver det som nämnts under strategins delmål, har det genomförts utvecklingsinsatser/åtgärder under året kopplat till säkerhet och beredskap?

Analys och värdering: Ett samarbete med Försvarsmakten har påbörjats

Att ta med till 2025: Möjlighet att starta en kurs i katastrofmedicin i samarbete med Försvarsmakten ska utredas under 2025.

5. Riskhantering

Högskolegemensamma risker följs upp i separat process för högskolestyrelsebeslut. I de fall där specifika risker för institutionen/verksamhetsstödet identifierades i verksamhetsplanen, redogör för hur riskerna hanterats under året.

Analys och värdering: En tydlig risk som återkommit är tillgången på VFU platser för sjuksköterske- och socionomstudenter. Under 2024 tvingades sjuksköterskeprogrammet att ändra studieplanerna för fem studenter på grund av att Region Dalarna (RD) inte kunde få fram platser för klinisk träning. Planer för hur detta ska undvikas i framtiden har diskuterats och beslutas genom avtal med RD

Att ta med till 2025: Dimensioneringen av sjuksköterskeprogrammet är fortsatt viktig att bevaka.

6. Externa uppdrag

Externa uppdrag, tex via regleringsbrev, förväntas vara uppfyllda. Rapportering sker i huvudsak genom årsredovisningen. Om något uppdrag inte uppfyllts ska det även rapporteras här. I de fall särskild rapportering skett under året, ska även dessa kortfattat redogöras för här.

Analys och värdering: Målet i regleringsbrevet som omfattar antal examina inom sjuksköterskeutbildningar och Barnmorskeutbildningar fram till och med 2024 uppnåddes till 99 % (mål 860 examen, utfall 853 examina).

Att ta med till 2025: Balansgången mellan vårt regleringsbrev och tillgången på VFU platser kommer sannolikt att vara en fortsatt utmaning.

7. Övrigt

Är det något övrigt som institutionen/verksamhetsstödet vill berätta om för ledningen och organisationen kopplat till verksamhetsåret 2024?

Signerats av: Stina Eklund (HDa), 2025-05-08

Bilaga 3: Verksamhetsberättelse 2024 för Institutionen för information och teknik (IIT)

1. Viktigaste budskapen och prioriteringar framåt

Kort sammanfattning – vilka är de tre viktigaste budskapen för institutionen/verksamhetsstödet att berätta om för övriga organisationen och ledningen kopplat till verksamhetsåret 2024? Vad blir prioriterade utvecklingsinitiativ/åtgärder att ta med till 2025?

Sammanhållna akademiska ämnesmiljöer:

- Under 2024 slutfördes arbetet med ämnesutredningen som resulterade i att ämnet Datavetenskaper och forskarutbildningsämnet Data Analytics har inrättats. Under 2025 kommer konsolideringen av utbildnings- och forskningsmiljön, samt utvecklingen av forskningen vara prioriterad.
- Ett arbete med översyn av ämnesmiljöer har påbörjats även inom fler ämnen för att skapa sammanhållna akademiska ämnesmiljöer. Fortsätter under 2025.

Utveckling utbildningsportföljen:

- Utveckling av tredje år som påbyggnad på det tvååriga programmet i industriell ekonomi har påbörjats och fortsätter under 2025. Kandidatprogram i assisterande teknik har pågått under året enligt plan och utbildningsplan planeras att fastställas under 2025 och intag av studenter 2026.

Omorganisation och ekonomi:

- Högskolans omorganisering av lärarutbildningen har resulterat i att ämnet Matematikdidaktik har förts över till IIT från 2025. Just nu är undervisningen i hög grad förlagd till Falun medan lärarnas kontor finns i Borlänge. En översyn av situationen för både studenter och lärare måste göras.
- Ett omfattande arbetet med att skapa en ekonomi i balans har bedrivits och resulterat i att bokslutet ligger betydligt över prognos och budget.
- Flytt från Hus 26 och Röda vägen till nya campus. En förändring märks där medarbetare är mer på plats och undervisning och forskning bedrivs i allt högre grad återigen på campus.

2. Huvuduppdrag

Utifrån högskolans uppdrag har varje institution och verksamhetsstödet fasta huvuduppdrag, se [Arbetsordning för institutioner](#) respektive [Verksamhetsstödet VP 2024-2026](#) (från och med 2025 finns beslutad arbetsordning även för verksamhetsstödet).

Huvuduppgifterna förväntas vara uppfyllda. Om huvuduppgifterna inte har uppfyllts ska detta redogöras för här.

3. Ekonomi

Institutionerna och verksamhetsstödet redogör i separat dokument för uppföljning och analys av årsbokslutet. Vad är de viktigaste budskapen från denna analys gällande årsbokslutet och prioriteringar framåt?

Under 2025 genomförs viktiga strukturella förändringar och satsningar för att stärka institutionens ekonomi, utbildning och forskning. Åtgärder för 2025 presenterades i institutionens bokslutskommentarer för 2024, bland annat att:

- Övertalighetsprocessen avslutas, med kostnader som fasas ut under året. Arbetet med att minska övertid fortsätter.
- Ämnet matematikdidaktik har flyttats till IIT och en ny avdelning har inrättats. Under början av 2025 görs en tidig prognos fram att tidigt ge institutionsledningen överblick över ämnets och den nya avdelningens ekonomi.
- Maskinteknik har höga labbkostnader, en handlingsplan ska tas fram. Två distansprogram (Digitala tjänster, Entreprenöriellt företagande) har avvecklats från IIT inför HT25. Studentintaget på övriga program bevakas för att nå produktionsmålen.
- Obalansen mellan intäkter och personalkostnader har varit som störst inom energiteknik. Kostnader har sänkts och ytterligare fasas ut när övertalighetsprocessen avslutas (se ovan). Att öka studentantalet inom området är fortsatt prioriterat.
- Budgeten för 2025 planeras med 43% extern och 57% intern finansiering. Fokus ligger på att öka volymen extern forskning och uppdragsforskning.
- Antalet tredjelandsstudenter ökade 2024, och institutionen planerar att ytterligare främja rekrytering från dessa länder under 2025, i takt med att tidigare hinder minskar.

4. Verksamhet

4.1 Strategins delmål inklusive rektors prioriterade delmål

För varje delmål inklusive rektors prioriterade delmål (egna svarsrutor), sammanfatta hur institutionens arbete under året har bidragit till målet. Redogör för analys och värdering av det som planerades för 2024 samt vad som tas med till 2025 och framåt (vad har gjorts, hur långt har man kommit, vad återstår, vilka lärdomar har dragits etc.).

a. Med sammanhållna akademiska miljöer med attraktiva utbildningar inom relevanta utbildningsområden, där forskning och utbildning hänger samman och där flera områden erbjuder utbildning från grundnivå till forskarutbildning

Rektors prioriterade delmål: Arbeta aktivt med att uppnå en ekonomi i balans (säkerställa att takbelopp utnyttjas fullt ut med hållbar kostnadsstruktur) med kvalitet i fokus.

Analys och värdering:

Institutionen budgeterar ett nära nollresultat (-224tkr), fortsatt arbete med uppföljning och kontroll krävs löpande under året. En åtgärdsplan för att fortsatt minska kostnaderna har tagits fram i dialog med rektor. I årsbokslutet noteras ytterligare åtgärder, se Avsnitt 3.

Att ta med till 2025:

- Arbetet med att öka den externa forskningsfinansieringen fortsätter.
- Fortsatt effektivisering av användningen av personella resurser, företrädesvis inom ämnet energiteknik, och genomföra kostnadsbesparingar av personal motsvarande 3 mnkr.
- En överproduktion på 9,5 mnkr är budgeterad inför 2025 men Digitala tjänster och Entreprenöriellt företagande ska inte längre ges. En plan för planering och uppföljning av produktionen tas fram i början av året.

Rektors prioriterade delmål: Översyn av högskolans långsiktiga utbildningsutbud ska genomföras med det övergripande målet att våra utbildningar ska ha en stark forskningsanknytning och god bärkraft.

Analys och värdering:

a1) Implementera en metod för årlig kartläggning och utveckling av befintliga program samt för strategisk utveckling av hela utbildningsutbudet.

Programanalysverktyget ("matrisen") har gjorts klar för 2024 i och med workshop på Utbildningens dag 23/8. Särskilt prioriterat under 2024 var att kartlägga och stärka forskningsanknytning i programmens kurser och i det arbetet använda en fyrfältare för forskningsanknytning som är en vidareutveckling av UFN:s fyrfältare med konkretisering av faktiska lärande-aktiviteter som praktiseras inom institutionens utbildningar. I "matrisens" flik för forskningsanknytning redovisas lärande-aktiviteter som syftar till forskningsanknytning i kurserna inom respektive program. Det har bidragit till en översiktlig bild av hur programmens diversitet och progression i olika aktiviteter ser ut. Det har därmed identifierats att det finns utrymme för mer diversitet och en mer genomtänkt progression i det fortsatta utvecklingsarbetet.

Programmets ekonomiska bärighet har detaljstuderats ner på kursnivå och kurser med höga kostnader identifierats och tid har minskats där det varit möjligt.

Uppdraget är genomfört.

Att ta med till 2025:

"Matrisen" ingår från 2025 i ordinarie arbete för utveckling och uppföljning av institutionens program i årshjulet.

Under 2025 blir det en fortsättning med att stärka forskningskompetensen i alla program från den kartläggning som gjorts i "matrisen" (VU25-a1) samt för datainsamling (VU25-f1).

Övrigt

Analys och värdering:

a3) Initiera ett utvecklingsarbete för att anpassa att tvååriga program är en ingång för att fortsätta ett tredje års studier på kandidat- eller högskoleingenjörns-program.

Industriell ekonomi tagit fram en ny utbildningsplan som gör det möjligt att bygga på med ett tredje år i nästa steg (beslut UFN december).

Att ta med till 2025:

Det ligger som ett uppdrag för 2025 att utveckla det tredje året för att erbjuda kandidatexamen (VU25-a3).

a4) Under 2024 och 2025 införa Early Warning System (EWS) i samtliga utbildningsprogram för att minska avhopp från programmen.

En viss uppföljning har gjorts vt24. Behöver utvärderas 2025 om det fungerar och om det behöver åtgärdas brister för att det ska kunna användas. Tas upp igen på programansvarigmötet 2025.

a5) Stödja lärare att delta i nationella och internationella konferenser och andra typer av möten som handlar om didaktisk forskning.

Uppdraget har sitt ursprung i forskningsutvärderingen 2023 där de externa utvärderarna rekommenderade att institutionen utvecklar sin didaktiska forskning kopplat till utbildningarna.

Två didaktiska studier presenterades på U-dagen: utveckling av kurs i ledarskap i BI (Kenneth, Ilias och Asif) och fysiklabbar på distans (Mathias Hautamäki).

Uppdraget är påbörjat.

Att ta med till 2025:

Uppdraget fortsätter VU25-b1 samt VU25-f3.

b. Där interdisciplinära ansatser är en naturlig del av utbildningen och där andelen utbildning på avancerad nivå har utökats

Analys och värdering:

b1) Tillsammans med institutionen för hälsa och välfärd (IHOV) under 2024 - 2025 utveckla ett program inom assisterande teknik.

Planerna har löpt på med viss försening men i december har ansökan om inrättande av huvudområde och utbildningsprogram lämnats till UFN och rektors ledningsråd för en första dialog innan formella beslut. Under året har planen ändrats till att programmet kan sökas från 2026 (i stället för 2025).

Uppdraget är genomfört.

Att ta med till 2025:

Att inrätta huvudområde i assisterande teknik och fastställa utbildningsplan, detta fortsätter inom VU25-a2.

b2) Öka antalet studenter på avancerad nivå genom att lägga till nationellt intag campus och distans på magisterprogrammet i solenergiteknik.

Antal studenter har ökat markant från ht 23 då nationellt intag på campus och distans lagts till. I det ligger också att fler tredjelandsstudenter har antagits då visum-processen har effektiviserats. Och fler har hunnit få uppehållstillstånd innan terminen börjat.

Uppdraget är genomfört.

Att ta med till 2025:

Öka rekrytering till institutionens program på avancerad nivå från tredje land nu när visum-hanteringen har förbättrats (VU25-d2) men också genom närmare samarbete inom Europa inom Erasmus (VU25-d1).

c. Där studenten är i centrum, där digitaliseringskompetens är centralt och där det erbjuds flexibla undervisningsformer med en väl utvecklad pedagogik för såväl utbildning på campus som för nätburen undervisning

Analys och värdering:

c1) Ett särskilt fokus kommer att läggas på att genomföra kompetenshöjande aktiviteter för lärarpersonal med fokus på hybrida undervisningsformer och de tekniska och digitala komponenter som används i utbildningen.

Proprefekt och institutionsadministratör har haft ett möte under vt24 med programansvariga för de program som har hybridundervisning (hållbara energisystem, produktionsteknik, EEBE) för att följa upp hur det har fungerat både tekniskt. Programansvariga ansåg att det fungerade tillfredsställande med tekniken under läsåret då vi fortfarande höll till på gamla campus.

Uppdraget är genomfört.

Att ta med till 2025:

Fortsätter som ett uppdrag 2025 om hur tekniken fungerar på nya campus som har betydligt bättre tekniska förutsättningar (VU25-a2).

d. Där bildning, utbildning och internationalisering är i fokus för att öka kunskap om, och beredskap för, att möta viktiga samhällsutmaningar

Analys och värdering:

d1) Ta initiativ till fördjupade samarbeten med minst ett lärosäte i Europa företrädesvis gemensamt med fler institutioner på högskolan.

Huvudspår är att undersöka ett fördjupat samarbete med Université Savoie Mont Blanc. André Augusto (energiteknik) och Jonn Are Myhren (byggteknik) har besökt universitetet under vt24. Prefekt och proprefekt hade ett möte med Director for Research/LOCIE) Christophe Menezo när han deltog på BIP-PED på Campus Borlänge för planering av besök under vt25. Fortsätter i VU25-d1.

Uppdraget är påbörjat.

Att ta med till 2025:

Fortsätter som VU25-d1.

d2) Undersöka möjligheten att införa studentmobilitet i undervisningen på minst en programkurs inom ramen för Erasmus+.

Har ej genomförts. Initiativ har tagits under 2025 för samarbete inom kurser om innovation.

d3) Genomföra minst tre lärarmobiliteter under 2024 inom ramen för Erasmus+.

Fler än tre lärare har åkt på olika uppdrag inom ramen för Erasmus+. Lärare inom byggt teknik har besökt universitet i Norge. Lärare i energiteknik har besökt lärosäten i Frankrike, Portugal, m.fl. länder.

e. Med en dynamisk och samhällsrelevant forskning med starka forskargrupper inom flera forskningsområden

Analys och värdering:

e1) Verka för Högskolans vision om sammanhållna akademiska miljöer där utbildning och forskning är nära knutna till varandra. Ämnen ska utveckla sin samhällsrelevans inom ämnets kunskapsområde. Samarbeten med andra lärosäten upprätthålls och utökas både nationellt och internationellt för att bredda basen för forskningsfinansiering och hålla hög kvalitet i publikationer. Forskare och lärare engagerar sig i samarbeten med företag och andra organisationer för att skapa förutsättningar att söka forskningsmedel och för att utveckla ämnernas forsknings- och utbildningsverksamhet

Målet är att konsolidera fem ämnen som sammanhållna akademiska miljöer: Datavetenskaper, Energiteknik, Byggt teknik (inkl. samhällsbyggnadsteknik), Maskinteknik (inkl. materialteknik och fysik) och Industriell teknik. Ämnesansvariga för dessa ämnen har ett ansvar för både forskning och utbildning. Alla inrättade ämnen och ämnesansvariga utsedda utom Datavetenskaper som förväntas bli klart tidigt under 2025.

Genomförts enligt plan och slutförs under 2025.

Att ta med till 2025:

En sjätte ämnesmiljö kommer att formeras som samlar matematikdidaktik, matematik och statistik.

Analys och värdering:

e2) Utveckla institutionens förmåga brett för att öka den externa forskningsfinansieringen. Lika stor andel externa som interna forskningsmedel eftersträvas under 2025.

Under 2024 har institutionen som helhet uppnått 35 % externa medel av totala. DIH: 19 %; EBT: 47 %; ITE: 45 % enligt bokslutet. Institutionen har lämnat in 59 ansökningar i år, varav 7 hittills beviljats och 21 avslagits. Avläst 20250203.

Att ta med till 2025:

Uppdraget fortsätter 2025 och med tydligare fokus på att söka medel från KK. Målet att nå 50 % andel externa forskningsmedel för 2025 totalt på IIT.

f. Där kollegiet har en central roll och där det råder en väl utvecklad kvalitetskultur som baseras på ansvar och tillit

Rektors prioriterade delmål: Fortsätta utveckla kvalitetssystemet och samordna arbetet inför och under UKÄ:s granskning av lärosätets kvalitetssystem.

Analys och värdering:

Att ta med till 2025:

Övrigt

Analys och värdering:

Institutionernas inre organisation med ny utformning av institutionsledningsrådet borgar för tydliga strukturer för kollegialt inflytande i beredningar och beslut. Ledningsrådet kommer att ha fem ledamöter med akademiska uppdrag, tre ämnesansvariga (datavetenskaper, byggteknik, industriell ekonomi och matematikdidaktik) och studierektor forskarutbildning data analytics.

Att ta med till 2025:

Fortsatt arbete med att utveckla hur ansvar och befogenheter i akademiska ledningsuppdrag och tydliga beredningsvägar till prefektbeslut i IL.

g. Där stödet till verksamheten är ändamålsenligt och effektivt

Rektors prioriterade delmål: Verksamhetsstödet ska i dialog med institutionerna prioritera arbetet med att förenkla processer i verksamheten och att minska administrationen för medarbetare och studenter.

Analys och värdering:

Att ta med till 2025:

Övrigt

Analys och värdering:

Att ta med till 2025:

h. Där samverkan för ömsesidig nytta med viktiga intressenter i omgivande samhället är en grundsten

Analys och värdering:

h1) Utveckla EKC som forskningscentrum för att stärka samverkan i forskning och utbildning med omgivande samhälle regionalt och nationellt. Tvärvetenskapliga forskargrupperingar samlas kring olika energiteman.

EKC, har bytt namn till SERC, föreståndare och styrgrupp är utsedda och en plan för 2024 gjord. En SERC-gruppering som är ämnesövergripande inom och delvis utom institutionen har formerats. Fem ansökningar har lämnats in till KK vilka bygger samverkan och samproduktion. Akademinära innovation pågår med DSP och IUC samt Boost-Dalarna. Branchråd för DIH under formerande. ByggDailog Dalarna och byggt teknik har genomfört gemensamma aktiviteter enligt avtalad handlingsplan.

Att ta med till 2025:

Samverkan kommer under 2025 lyftas i utbildningsprogrammen med att inrätta bransch och programråd med representanter från externa aktörer som har bäring på innehållet och utveckling av programmen (VU25-f2). Inom forskningen kommer samverkan att lyftas för extern medfinansiering i externa ansökningar (VU25-e4).

i. Där den fysiska och sociala arbetsmiljöns höga kvalitet starkt bidrar till lärosätets attraktivitet och medarbetarnas trivsel

Analys och värdering:

i1) Skapa en attraktiv arbetsmiljö på NCB med mycket interaktion inom institutionen och mellan de två institutionerna på Borlänge-campusen.

Flytten till nya campus har genomgående uppskattats av medarbetarna trots en hel del inkörningsproblem, framför allt kopplat till IT i lärosalarna. En gemensam personalmatsal har främjat interaktionen både inom och mellan institutionerna och med stödverksamheten på plats. Ett flertal både interna och externa evenemang har genomförts och skapat aktivitet i huset. Exempelvis: Öppet hus och invigningen, Utbildningens dag, Forskningens dag, Återbruk av stommateraldagen med Byggdialog Dalarna, Möte om kompetensförsörjning med energibolagen i Dalarna, Arbetsmarknadsdagen, Hållbarhetsdagen, AIM-Day.

Avdelningscheferna har under hösten sett över kontorsplacering och omgruppering av avdelningarna har skett.

Att ta med till 2025:

Vi fortsätter följa upp arbetsmiljön och specifikt integrering av matematikdidaktik i institutionens verksamhet.

4.2 Systematiskt kvalitetsarbete

Nedan förväntas varje institution lista de utvärderingar där åtgärder fortfarande var öppna 2024 och redogöra för de åtgärder som genomförts under året.

Samtliga utvärderingsrapporter, utlåtanden och utvecklingsplaner återfinns på UFN:s sida på medarbetarwebben;

[Utvärderingar i Utbildnings- och forskningsnämndens regi - Högskolan Dalarna \(du.se\)](#)

Utvärdering	År för utvärdering	Genomförd åtgärd 2024
Forskningsutvärdering	2023	Pågående att göra åtgärder enligt handlingsplan (beslutad UFN), finns som uppdrag i VU24 (se ovan under avsnitt 4.1) och fortsätter i VU25 2025.
Matematik och statistik	2020	Båda ämnena är små, två lärare i vardera vilket i utlåtandet togs upp som kritiskt för ämnena. Ämnena kommer från 2025 att ingå en ny avdelning tillsammans med matematikdidaktik. Detta ökar tillgången på lärare med kompetens främst inom matematik men även en viss förstärkning av statistik på grundläggande nivå.

Utöver det som nämnts under ovan rubriker, har det genomförts andra utvecklingsinsatser/åtgärder under året som har bidragit till en förbättrad systematik i kvalitetssäkringsarbetet?

[Högskolans kvalitetssystem - Högskolan Dalarna](#)

Analys och värdering:

Införande av ett s.k. kvalitetsårshjul på institutionen grundat i programanalysverktyget ("Matrisen") och synkning till dekanalogerna och upprättande av kvalitetsuppdrag för 2025. Inför dekanalogen kallar IL programansvariga och ämnesansvariga för att ha dialog med utgångspunkt i UFNs underlag inför dialogen. En viktig del i dialogen är att programansvariga och ämnesansvariga kan framföra utvecklingsbehov inom program och kurser som behöver resursförstärkning i form av extra tid utöver det som ligger i ordinarie kursbudgetar och programuppdrag. Större insatser kan också formuleras som verksamhetsuppdrag för ett ämne till kommande år.

Att ta med till 2025:

Att fortsätta implementera kvalitetsårshjulets alla delar (VU25-f1)

4.3. Hållbarhetsarbete

Utöver det som nämnts under strategins delmål, har det genomförts utvecklingsinsatser/åtgärder under året som bidragit till att Högskolan Dalarna kan nå sina mål för hållbar utveckling? Rådet för hållbar utveckling kommer att använda dessa uppgifter för sin årliga uppföljning.

Målområdena är:

1. Utbildning

2. Forskning
3. Samverkan
4. Internationellt samarbete
5. Jämställdhet och inkludering
6. Möten och resor
7. Byggnader och energi
8. Cirkulära resursflöden

För mer info om målen, se [Mål och resultat - Högskolan Dalarna](#) och [Microsoft Word - Vägledning för arbete med hållbarhetsmålen 2024-2026 ver 2024-08-22](#)

Analys och värdering:

Under 2024 testades och utökades användningen av hållbarhetsspel i utbildningen.

En stor andel (huvuddelen?) av institutionens forskning har bäring på hållbarhet inom t ex resursanvändning/cirkularitet, energisystem, energieffektivisering, klimatsmart byggand, minimering av transporter, effektiva tillverkningsmetoder.

Att ta med till 2025:

Hållbarhetsspel fortsätter användas och integreras i fler kurser.

Arbetet med att utveckla forskning och utbildning som tydligt knyter an till hållbarhet fortsätter. Institutionen ska ta fram en forskningsstrategi under 2025, forskningens relevans för hållbar utveckling bör beaktas där.

4.4 Arbetsmiljöarbete

Utöver det som nämnts under strategins delmål, har det genomförts utvecklingsinsatser/åtgärder under året som bidragit till att Högskolan Dalarna kan nå sina arbetsmiljömål?

För mer info om målen, se [Arbetsmiljömål HDA 2024-2026 med bilaga.pdf](#)

Analys och värdering:

Omorganisationen av lärarutbildningarna och integreringen av Matematikdidaktik i IIT måste följas åtminstone under första halvan av 2025. Resultatet av medarbetarundersökningen visar en distinkt skillnad i utfall för Matematikdidaktik och "gamla" IIT.

Att ta med till 2025:

Följ upp arbetsmiljön inom ramen för ordinarie arbete med SAM.

4.5 Kompetensförsörjning

Utöver det som nämnts under strategins delmål, har det genomförts utvecklingsinsatser/åtgärder under året kopplat till kompetensförsörjning?

Analys och värdering:

De delar av verksamheten som dragit in mycket externa medel har behövt kompetensförstärkning med postdoktorer. I övrigt har kostnadsläget begränsat åtgärder för att stärka kompetensen och endast de mest akuta rekryteringarna har genomförts för att täcka större vakanser i kurser, detta har specifikt gällt en rekrytering av lektor i industriell ekonomi. En ansökan till KK rekrytering som lämnats in ht24 är en strategisk utvecklingsinsats för att stärka forskningskompetensen inom byggt teknik.

Att ta med till 2025:

Att göra ett större strukturerat arbete för att stärka forskningskompetensen kopplat till ett antal utbildningsprogram (VU25-a1).

4.6 Säkerhet och beredskap

Utöver det som nämnts under strategins delmål, har det genomförts utvecklingsinsatser/åtgärder under året kopplat till säkerhet och beredskap?

Analys och värdering:

Initiativ till samarbete med Dalregementet inom utbildningsprogrammet IT-säkerhet och mjukvarutestning.

Att ta med till 2025:

Konkretisering av Dalregementets insatser i programmet.

5. Riskhantering

Högskolegemensamma risker följs upp i separat process för högskolestyrelsebeslut. I de fall där specifika risker för institutionen/verksamhetsstödet identifierades i verksamhetsplanen, redogör för hur riskerna hanterats under året.

Analys och värdering:

Risk	Beskrivning	Sannolikhet (1-5)	Konsekvens (1-5)	Riskvärde (1-25)	Åtgärd för begränsning
R1. Risker förknippade med svaga ämnesmiljöer.	Svaga akademiska miljöer som i nuläget inte bär upp sina examensrätter och inte kommer att uppfylla de kriterier som kommer att gälla för ämnen/huvudområden.	5	5	25	Behöver stärkas genom omstrukturering av nuvarande ämnesstruktur. Förslag på ny ämnesstruktur inom data och informationshantering föreligger och planen är implementering 2024. Uppdrag om att se över ämnesstruktur finns till ITE och ge förslag på struktur med färre ämnen.
R2. Risk att ekonomi i balans ej uppnås under 2024.	Institutionen har genomfört insatser för att sänka kostnader och öka intäkter. Ekonomi i balans ska uppnås under 2024.	3	4	12	Fortsätta med kostnadskontroll för att utbildningsprogrammen ska vara ekonomiskt bärkraftiga. Se över utbildningsutbudet för att öka attraktiviteten.
R3. Risk för störningar vid införande av ny intern organisation.	Implementering av ny intern organisation ska göras under året. Verksamheten ska upprätthållas och önskad utveckling fortgå.	4	4	16	Dialog i olika föra om implementeringen, tidsplan tydlig för bemanning av uppdragen och tydliga uppdragsbeskrivningar.
R4. Risk att ej nå mål om extern forskningsfinansiering.	Extern forskningsfinansiering ligger kvar på nuvarande nivå eller minskar.	2	3	6	Stödjande insatser för att öka beviljandegraden på inskickade ansökningar kommer att införas och genomföras systematiskt.

R1 till R3 har hanterats. R4 har till viss del hanterats med uppföljning med de som varit med på grant application workshop och ett möte om KK-ansökningar. Institutionen har lämnat in 5 KK-ansökningar med stärkt kvalitetskontroll. Även några andra större ansökningar har fått ett ökat stöd för granskning

Att ta med till 2025:

R4 är fortsatt en risk, sannolikheten är högre (3 – 4) och det behövs ett fortsatt arbete vilket har formulerat i VU25.

6. Externa uppdrag

Externa uppdrag, tex via regleringsbrev, förväntas vara uppfyllda. Rapportering sker i huvudsak genom årsredovisningen. Om något uppdrag inte uppfyllts ska det även rapporteras här. I de fall särskild rapportering skett under året, ska även dessa kortfattat redogöras för här.

Analys och värdering:

Att ta med till 2025:

7. Övrigt

Är det något övrigt som institutionen/verksamhetsstödet vill berätta om för ledningen och organisationen kopplat till verksamhetsåret 2024?

Bilaga 4: Verksamhetsberättelse 2024 för Institutionen för kultur och samhälle (IKS)

1. Viktigaste budskapen och prioriteringar framåt

Kort sammanfattning – vilka är de tre viktigaste budskapen för institutionen/verksamhetsstödet att berätta om för övriga organisationen och ledningen kopplat till verksamhetsåret 2024? Vad blir prioriterade utvecklingsinitiativ/åtgärder att ta med till 2025?

1 Ekonomi i balans.

Institutionen utformade sin verksamhet och budget inom ramen för de ekonomiska förutsättningar och resoluta åtstramningar som rektor beslutade under våren 2024. En ordnad ekonomi var också förutsättningen för institutionens långsiktiga arbete. Arbetet med att öka studentintäkter prioriterades framgångsrikt, dock med en konsekvens att prestationsgraden sjönk. Under 2025 års arbete följs den ekonomiska utvecklingen noggrant.

2 Långsiktig och hållbar utbildningsportfölj

Arbetet med DAVAs mångåriga konsolideringsprocess gick i mål under 2024. Implementering av nya program sker under 2025. Arbetet med översyn och konsolidering av den samhällsvetenskapliga utbildningsportföljen har fortsatt under 2024 men i skuggan av ett prioriterat arbete med att rädda ekonomin. Detta arbete ska tas upp med förnyad kraft under 2025 med en förväntan av förändringar i utbildningsutbudet med påbörjan 2026.

3 Erövrandet av examensrättigheter samhällsvetenskap

Under 2024 slutvässades ansökan till UKÄ om examensrätt för att bedriva utbildning på forskarnivå inom området *Hållbara samhällen och organisationer* med fokus på forskarutbildningsämnet Hållbar plats- och arbetslivsutveckling. Under 2025 skickas ansökan in och platsbesök från UKÄ förbereds.

4. Lärarutbildningens ämnens inkorporering i IKS – en större institution

Institutionen har under 2024 förberett för den stora omstrukturering av Högskolan Dalarna där en institution läggs ner (ILU) och vars verksamheter styrs ut mot andra institutioner, bland annat IKS. För verksamhetsåret 2025 innebär detta en kraftfull expansion av IKS där personal från Pedagogiskt arbete förstärker institutionen, både personalmässigt och forskningskompetensmässigt, där en befintlig forskarutbildning inom Pedagogiskt arbete tillförs IKS. Under 2025 kommer verksamheten präglas av ett synkroniserat tanke- och planeringsarbete tillsammans med den interimistiska lärarutbildningsnämnden I-LUN.

5. Campus Borlänge– utmaning med institutionens framtida hum-sam-miljö och fysiska lokalisering i Campus Borlänge.

2024 var året då institutionens hum-sam-miljö slutligen överflyttades till Campus Borlänge. Kvar i Falun finns DAVA-miljön liksom Pedagogiskt arbete och Bildämnet. Under 2025 fortsätter arbetet med institutionens arbetsmiljö. Under 2025 ska överflyttning av Pedagogiskt arbete till Borlänge genomföras liksom bedömning av Bildämnets placering på kort och lång sikt.

Under 2025 är också DAVA-miljöns framtida fysiska placering på Högskolans lyft till dagordningen.

2. Huvuduppdrag

Utifrån högskolans uppdrag har varje institution och verksamhetsstödet fasta huvuduppdrag, se [Arbetsordning för institutioner](#) respektive [Verksamhetsstödet VP 2024-2026](#) (från och med 2025 finns beslutad arbetsordning även för verksamhetsstödet).

Huvuduppgifterna förväntas vara uppfyllda. Om huvuduppgifterna inte har uppfyllts ska detta redogöras för här.

IKS bevakar och upprätthåller samtliga huvuduppdrag i vår långsiktiga verksamhetsplan utifrån de formulerade huvuduppgifterna nedan och arbetsordningen för institutionerna (C 2022/827)

Huvuduppdrag A. Institutionen ska bedriva utbildningar med hög akademisk kvalitet och relevans för människor och samhälle.

Svar: Uppfyllt. Utbildningarna har lockat fler studenter under 2024. Dock med resultatet att prestationsgraden vid IKS minskat från närmare 80% till under 75% och här bör IKS analysera detta utfall och hur det kan tolkas.

Huvuduppdrag B. Institutionen ska arbeta för att integrera utbildning och forskning.

Svar: Uppfyllt.

Huvuduppdrag C. Institutionen ska bedriva forskning av hög kvalitet inom ramen för forskningsprogram med en eller flera forskningsinriktningar där forskningen bedrivs i forskargrupper som verkar för utvecklingen av sammanhållna, robusta och konkurrenskraftiga forskningsmiljöer inom en eller flera institutioner.

Svar: Uppfyllt till olika delar. Institutionen har flera aktiva forskargrupper där samtliga ämnesmiljöer är representerade. Samtliga seminariegrupper är aktiva, men arbetet med externa forskningsansökningar är ojämnt fördelade mellan olika miljöer.

Huvuduppdrag D. Institutionen ska arbeta för och ha goda strukturer för samskapande med näringslivet och det omgivande samhället.

Svar: Uppfyllt till olika delar. Vid institutionen har under 2024 samverkansorganen CeTLeR och LeDa varit aktiva med det omgivande samhället. IKUD har under 2024 omdefinierat sitt samverkansfokus, mer i riktning mot demokrati- och minoritetsfrågor jämfört med tidigare. En miljö med inriktning mot dessa frågor är under process med arbetsnamnet CeDeKuS (Centrum för Demokrati, Kultur och Social hållbarhet). DAVA-miljön har också i dialog med Film i Dalarna ett samverkansavtal i sikte.

Huvuduppdrag E. Institutionen ska arbeta för en hållbar organisation och struktur för sin verksamhet.

Svar: Uppfyllt. Inför 2025 pågår arbetet med justeringar av ledningsorganisationen i och med expansionen av Pedagogiskt arbete och Bildämnet. Proprefektrollerna vid IKS bör kalibreras för att möta nya behov i nära dialog med och synkronisering av arbetet i I-LUN.

3. Ekonomi

Institutionerna och verksamhetsstödet redogör i separat dokument för uppföljning och analys av årsbokslutet. Vad är de viktigaste budskapen från denna analys gällande årsbokslutet och prioriteringar framåt?

Institutionen för Kultur och Samhälle (IKS) visar ett negativt årsbokslutsresultat på -1 429 tkr, exklusive en överproduktion av studentintäkter om 5 493 tkr. Institutionen hade under 2024 en markant ökning av antalet studenter. Detta för att undvika att inte, likt de senaste åren, nå upp till vårt takbelopp. Ökningen har bestått i öppnandet av flertalet fristående kurser, inklusive sommarkurser, samt öppnandet av två utbildningsprogram på distans.

Antalet helårsstudenter för året landar på totalt 1 814 HST. Det är en ökning med 546 HST jämfört med 2023 och en ökning med 160 HST jämfört med budget 2024. Detta är resultatet av Högskolans övergripande strategi – och institutionens – att med kraft öka intäktsflödet till Högskolan Dalarna under ett ekonomiskt kritiskt verksamhetsår.

Ökade personalkostnader beror på att institutionen i budget hade planerat för att den under året pågående arbetsbristsprocessen skulle ha avslutats tidigare än vad som blev fallet med tänkt effekt synlig redan under 2024. Avdelningarna arbetar dock för fullt med att sänka våra personalkostnader vilket sker genom naturliga avgångar (tidsbegränsade anställningar samt pensioneringar) och minskade konsultkostnader.

Institutionen har också en mycket restriktiv policy vad gäller driftskostnader där utgifterna minskades från 6 470 tkr (budget 2024) till utfallet som landar på 3 897 tkr.

Slutsatser framåt och prioriteringar

Efter att relativt framgångsrikt ha pressat ned kostnader och ökat (student)intäkter handlar den fortsatta vägen framåt om att se till att en hårt pressad personal på ett hållbart sätt kan bära upp en fortsatt större utbildningsvolym. En slimmad organisation innebär risker som måste följas klokt.

4. Verksamhet

4.1 Strategins delmål inklusive rektors prioriterade delmål

För varje delmål inklusive rektors prioriterade delmål (egna svarsrutor), sammanfatta hur institutionens arbete under året har bidragit till målet. Redogör för analys och värdering av det som planerades för 2024 samt vad som tas med till 2025 och framåt (vad har gjorts, hur långt har man kommit, vad återstår, vilka lärdomar har dragits etc.).

a. Med sammanhållna akademiska miljöer med attraktiva utbildningar inom relevanta utbildningsområden, där forskning och utbildning hänger samman och där flera områden erbjuder utbildning från grundnivå till forskarutbildning

Rektors prioriterade delmål: Arbeta aktivt med att uppnå en ekonomi i balans (säkerställa att takbelopp utnyttjas fullt ut med hållbar kostnadsstruktur) med kvalitet i fokus.

Analys och värdering:

Under 2024 togs krafttag för utökade studentintäkter med framgång. (Se ekonomisk kommentar och värdering under avsnitt 3, ovan)

Att ta med till 2025:

Efter att framgångsrikt ha pressat ned kostnader och ökat (student)intäkter handlar den fortsatta vägen framåt om att se till att en hårt pressad personal på ett hållbart sätt kan bära upp en fortsatt större utbildningsvolym. En slimmad organisation innebär risker som måste följas klokt. Övertalighetsprocesser bör gå i mål.

Rektors prioriterade delmål: Översyn av högskolans långsiktiga utbildningsutbud ska genomföras med det övergripande målet att våra utbildningar ska ha en stark forskningsanknytning och god bärkraft.

Analys och värdering:

Arbetet med DAVAs mångåriga konsolideringsprocess gick i mål under 2024.

Arbetet med översyn och konsolidering av den samhällsvetenskapliga utbildningsportföljen har fortsatt under 2024 men i skuggan av ett prioriterat arbete med att rädda ekonomin.

Att ta med till 2025:

Implementering av DAVA:s nya program sker under 2025.

Arbetet med Hum-sam-portföljen ska tas upp med förnyad kraft under 2025 med en förväntan av förändringar och möjliga samläsningar i utbildningsutbudet med påbörjan 2026.

Övrigt

Analys och värdering: -

Att ta med till 2025: -

b. Där interdisciplinära ansatser är en naturlig del av utbildningen och där andelen utbildning på avancerad nivå har utökats

Analys och värdering:

Utifrån krav på förbättrat ekonomiskt resultat under ett kritiskt 2024 har intaget av studenter på grundnivå kraftigt ökat och därmed har andelen på avancerad nivå minskat.

Att ta med till 2025: -

c. Där studenten är i centrum, där digitaliseringskompetens är centralt och där det erbjuds flexibla undervisningsformer med en väl utvecklad pedagogik för såväl utbildning på campus som för nätburen undervisning

Analys och värdering:

Institutionens forskare har varit aktiva i forskningsprogrammet Nätburen undervisning och digital kompetens där två av tre projektgrupper inkluderat deltagare från IKS. Fokus under året har legat på att skriva externa forskningsansökningar.

Att ta med till 2025:

Digitaliseringsstrategin är central inte bara för IKS utan lärosätet i sin helhet eftersom andelen som studerar via distansutbildning fortsätter att öka, från 62% 2023 till 67% 2024. Det är angeläget att lärarpersonalen fortsatt uppmuntras att utveckla sin digitala kompetens och pedagogik så att undervisningsformerna för nätburen undervisning fortsätter att utvecklas, gärna inom ämnesgrupperna.

d. Där bildning, utbildning och internationalisering är i fokus för att öka kunskap om, och beredskap för, att möta viktiga samhällsutmaningar

Analys och värdering:

Ej uppfyllt.

Institutionens internationaliseringsstrategi har haft ett minskat fokus under 2024 utifrån ändringar i ledningsstrukturen vid IKS. Tidigare perfekt hade ett internationaliseringsengagemang på gång via EU-kontakter, som bromsade upp vid vederbörandes flytt till nya uppdrag. En annan bidragande orsak till minskad internationalisering var ett stort fokus internt och arbetet med ekonomiska utmaningar och omorganisation av verksamheten.

Att ta med till 2025:

Institutionen bör förnya sin internationaliseringsstrategi under 2025.

e. Med en dynamisk och samhällsrelevant forskning med starka forskargrupper inom flera forskningsområden

Analys och värdering:

Ja, se ovan, punkt 2. Olika miljöer har varit framgångsrika i nationell konkurrens (ex. arbetsvetenskap och historia) med flera större externa forskningsanslag.

Att ta med till 2025:

Fortsätta stimulera forskare till externa forskningsansökningar och framgångsrika bidragsutfall.

f. Där kollegiet har en central roll och där det råder en väl utvecklad kvalitetskultur som baseras på ansvar och tillit

Rektors prioriterade delmål: Fortsätta utveckla kvalitetssystemet och samordna arbetet inför och under UKÄ:s granskning av lärosätets kvalitetssystem.

Analys och värdering:

IKS deltog med personal och ledning i granskningen av Högskolan Dalarnas kvalitetssystem under 2024.

Att ta med till 2025:

Granskningsbesöket visade på viss brist i strategi vad gäller jämställdhetsfrågor. Både Högskolan centralt och institutionen har under 2025 tagit initiativ genom engagemang i en ansökan om ett 3-årigt projekt kallat JISSA (Jämställdhet och inkluderande samhällen genom samlad akademisk kompetens) där forskningskompetens inom jämställdhetsfrågor samlas från hela lärosätet.

Övrigt

Analys och värdering:

Kollegial styrning genom kollegial representation i IL och olika råd liksom genom ämnesansvar fortsätter att förstärkas.

Att ta med till 2025:

Jobba vidare med rollen ämnesansvar och hur det uppdraget ytterligare kan förstärkas som matchar högt ställda förväntningar på akademiskt ledarskap och kollegialt ansvarstagande.

g. Där stödet till verksamheten är ändamålsenligt och effektivt

Rektors prioriterade delmål: Verksamhetsstödet ska i dialog med institutionerna prioritera arbetet med att förenkla processer i verksamheten och att minska administrationen för medarbetare och studenter.

Analys och värdering:

Under 2024 har en kontinuerlig dialog förts kring stödets roll i relation till institutionernas ledningsstruktur, bland annat i dialog om ekonomisk support med placering nära verksamheten på institutionen.

Att ta med till 2025:

Fortsätta under 2025 med implementering av ett förstärkt system med Högskolans ekonomistyrning kombinerat med uttryckta behov om värdet av ett decentraliserat ekonomistöd.

Övrigt

Analys och värdering:

Samarbetet med HR har under året 2024 varit intensivt och fruktbart med bevakning och hjälp i flera komplexa processer där arbetsrättsliga principer följs på ett rättssäkert sätt.

Att ta med till 2025:

Fortsätt på inslagen väg.

h. Där samverkan för ömsesidig nytta med viktiga intressenter i omgivande samhället är en grundsten

Analys och värdering:

IKS forskningscentrum CeTLeR har under 2024 ökat samarbetet med det omgivande samhället med bl.a. en ansökan som ställts till KK-stiftelsen i programmet *Synergi*.

Samverkansorganen Leda har genomfört förändringen från att vara bemannade av konsulter och externa timlärare till att bli nästan helt bemannade av ordinarie personal där en senior är verksamhetsledare. Kopplingen till våra ordinarie kursinnehåll inom arbetsvetenskap är närmare och nya avtal med Dalarnas kommuner är nu klara. Samarbete och samordning med SUD och andra inom Högskolan fortsätter att utvecklas.

IKUD har under 2024 omdefinierat sitt samverkansfokus, mer i riktning mot demokrati- och minoritetsfrågor jämfört med tidigare. En miljö med inriktning mot dessa frågor är under process med arbetsnamnet CeDeKuS (Centrum för Demokrati, Kultur och Social hållbarhet).

DAVA-miljön har också tagit initiativ med ett samverkansavtal i sikte med Film i Dalarna som partner.

Att ta med till 2025:

CeTLeR arbetar vidare det under 2024 påbörjade arbetet med att knyta aktörer och samverkanspartner i strategisk samverkan för att utveckla forskning och utbildning över olika ämnesgränser inom institutionen, (ex. turismvetenskap, arbetsvetenskap och statsvetenskap). Samverkanspartners har kommit närmare och väntas bidra till utveckling av utbildningsprogram.

Arbete med att tillsammans med Regionen utveckla ett centrum för jämställdhet började under 2024 och en gästprofessor med särskild kompetens inom detta område väntas komma på plats under 2025 (kopplat till JISSA punkt 4.3 nedan).

i. Där den fysiska och sociala arbetsmiljöns höga kvalitet starkt bidrar till lärosätets attraktivitet och medarbetarnas trivsel

Analys och värdering:

Året 2024 har präglats av stora omvälvningar i både den fysiska och sociala arbetsmiljön för IKS del. Den fysiska omlokaliseringen från Falun till Borlänge för Hum-sam-miljön renderade flera RKA-möten för att bedöma och bemöta uttryckt oro och risk för otrygghet och ohälsa hos personal. Kombinerat med en glädje över ett nytt Campus Borlänge med en magnifik invigning i september 2024 uppstod mycket irritation i ett oklart beslutsmandat om de anställdas fysiska arbetsmiljö. Personal som destinerades att dela rum i Borlänge var missnöjda, personal som enligt beslut slutligen skulle flytta från Falun till ny placering i Borlänge var missnöjda över försämringar i kontorsplaceringen från en ort till en annan.

IKS som institution har således under 2024 lidit av fysisk och social turbulens och detta avspeglades med stor tydlighet i resultatet av den medarbetarundersökning som genomfördes under hösten 2024. Förtroendet för i första hand olika ledningsfunktioner på högre nivå, var undergrävt, med ett uttryckt missnöje med arbetsplatsen som sådan, med påfallande lågt rekommendationsvärde (-51).

Institutionen är i och med implementering av förändringsbeslut under 2024 de facto delad mellan Falun (DAVA-miljön i Mediehuset) och Hum-sam-miljön (lokaliserad till Campus Borlänge).

Att ta med till 2025:

Under 2025 har arbetet med medarbetarundersökningens resultat påbörjats på övergripande institutionsnivå, liksom på avdelningsnivå. En djupare analys är nödvändig och ett tydligare jämförelsematerial uppstår först när undersökningen görs på nytt om ett par år, då med möjlighet att jämföra utfall mellan två tidpunkter. Under 2025 vidtar arbetet med placering av Pedagogiskt arbete och Bildämnet och var dessa miljöer ska lokaliseras.

4.2 Systematiskt kvalitetsarbete

Nedan förväntas varje institution lista de utvärderingar där åtgärder fortfarande var öppna 2024 och redogöra för de åtgärder som genomförts under året.

Samtliga utvärderingsrapporter, utlåtanden och utvecklingsplaner återfinns på UFN:s sida på medarbetarwebben;

[Utvärderingar i Utbildnings- och forskningsnämndens regi - Högskolan Dalarna \(du.se\)](#)

Utvärdering	År för utvärdering	Genomförd åtgärd
Sociologi	2024	Självutvärdering gjordes och sakkunnigutlåtanden tyder på mycket god kvalitet i utbildning men den svaga punkten var en tendens till underbemanning vilket gör ämnet sårbar. Ny rekrytering är igångsatt.
Företagsekonomi	2023	Granskningsutlåtandet försenades och kom ämnet till handa först i slutet av 2024. Handlingsplan för åtgärder skickas till UFN senast 2025-02-28 för att vidare processas i dialog med nämnden.
Nationalekonomi	2023	Påbörjad av revidering av magisterprogrammet i syfte att öka programmets attraktivitet och studentantal.

(Ytterligare kommentar: Sent inkomna bedömningar av Filosofi, Afrikanska studier och Historia under senhösten 2024 bearbetas under 2025).

Utöver det som nämnts under ovan rubriker, har det genomförts andra utvecklingsinsatser/åtgärder under året som har bidragit till en förbättrad systematik i kvalitetssäkringsarbetet?

[Högskolans kvalitetssystem - Högskolan Dalarna](#)

Analys och värdering:

Generativ AI (GAI) har ställt nya krav på såväl undervisnings- som examinationsformer även inom vår institution (liksom inom högre utbildning generellt) och vi har följt utvecklingen med en viss osäkerhet inför fenomenet, som upplevts som okänt för många. Samtidigt har en medvetenhet etablerats om GAI:s närvaro i vår verksamhet, och såväl diskussioner om dess konsekvenser som försök att hantera dem har pågått under året.

Att ta med till 2025:

Ett mera systematiskt arbete behöver ske under 2025, och uppmuntras av institutionen, främst inom arbetsgrupper i ämnes-/program-/ och kurskontext, där utveckling av pedagogik och examination som tar hänsyn till GAI - såväl konstruktivt som restriktivt – måste finnas med.

4.3. Hållbarhetsarbete

Utöver det som nämnts under strategins delmål, har det genomförts utvecklingsinsatser/åtgärder under året som bidragit till att Högskolan Dalarna kan nå sina mål för hållbar utveckling? Rådet för hållbar utveckling kommer att använda dessa uppgifter för sin årliga uppföljning.

Målområdena är:

1. Utbildning
2. Forskning
3. Samverkan
4. Internationellt samarbete
5. Jämställdhet och inkludering
6. Möten och resor
7. Byggnader och energi
8. Cirkulära resursflöden

För mer info om målen, se [Mål och resultat - Högskolan Dalarna](#) och [Microsoft Word - Vägledning för arbete med hållbarhetsmålen 2024-2026_ver 2024-08-22](#)

Analys och värdering:

IKS har under året 2024 arbetat fram sin ansökan om examensrätt för att bedriva utbildning på forskarnivå inom området *Hållbara samhällen och organisationer* med fokus på forskarutbildningsämnet *Hållbar plats- och arbetslivsutveckling*.

Området vid IKS utvecklar ny kunskap framför allt inom två av tre aspekter av det övergripande begreppet hållbarhet, såsom *ekonomisk* och *social* hållbarhet. Särskilt utvecklas nationell spetskompetens med forskning, utbildning och samverkan inom områden som hållbar turism och hållbart arbetsliv. Också närliggande perspektiv på hållbarhet som demokrati och förståelsen av långsiktigt inkluderande och interkulturella samhällsprocesser förstärks inom ramen för erövrade forskarrättigheter

Både Högskolan centralt och institutionen har under slutet av 2024 tagit initiativ till och ställer sig positivt i ett engagemang för en ansökan om ett 3 årigt projekt kallat JISSA (Jämställdhet och inkluderande samhällen genom samlad akademisk kompetens)

Att ta med till 2025:

Fortsätta med ovanstående implementering.

4.4 Arbetsmiljöarbete

Utöver det som nämnts under strategins delmål, har det genomförts utvecklingsinsatser/åtgärder under året som bidragit till att Högskolan Dalarna kan nå sina arbetsmiljömål?

För mer info om målen, se [Arbetsmiljömål HDA 2024-2026 med bilaga.pdf](#)

Analys och värdering:

Se under punkt 4.1. i

Att ta med till 2025:

Se under punkt 4.1. i

4.5 Kompetensförsörjning

Utöver det som nämnts under strategins delmål, har det genomförts utvecklingsinsatser/åtgärder under året kopplat till kompetensförsörjning?

Analys och värdering:

Institutionens avdelningar har under 2024 arbetat med en ökad intensitet gällande både övertalighetsprocesser och pensionsavgångar. De två avdelningar som berördes är nu klara med sina arbetsbristprocesser vilket resulterade i minskade personalkostnader. Det har varit svårt med långsiktiga kompetensförsörjningsplaner så de har en nära koppling till vår översyn av utbildningsportföljen.

Att ta med till 2025: I om med att vi går mer mot en institutionsövergripande sätt att planera kan det istället vara mer relevant med kompetensförsörjningsplaner för större enheter än enskilda avdelningar.

Arbetet med ersättning av pensionsavgångar och övriga tapp av seniorkompetens i olika miljöer fortsätter. Rekrytering av strategiska seniora rekryteringar inom IKS forskningsprofiler har påbörjats. Frågan om docentmeriteringar prioriteras för lektorer liksom kompetensutveckling för adjunkter.

4.6 Säkerhet och beredskap

Utöver det som nämnts under strategins delmål, har det genomförts utvecklingsinsatser/åtgärder under året kopplat till säkerhet och beredskap?

Analys och värdering:

Viktiga diskussioner har förts under 2024 om balansen mellan säkerhet och öppenhet i samband med öppnandet av nya Campus Borlänge. Hur ska de publika miljöerna för studenter och besökande öppethållas? Hur ska personalens tillgänglighet säkerställas? Hur ska Högskolan som statlig myndighet och institution upprätthålla principen om det demokratiska samhällets öppna karaktär?

Högskoledirektör, prefekter och fastighetschefer fattade beslut under 2024 om denna balans.

Att ta med till 2025:

Efter attentatet och massskjutningen vid komvuxskolan Campus Brisbergska 4 februari 2025 i Örebro så har frågan explicit aktualiserats vad gäller säkerhetsrutiner vid vårt lärosäte och högskolans policy blir en fortsatt angelägenhet för tiden framöver.

5. Riskhantering

Högskolegemensamma risker följs upp i separat process för högskolestyrelsebeslut. I de fall där specifika risker för institutionen/verksamhetsstödet identifierades i verksamhetsplanen, redogör för hur riskerna hanterats under året.

Analys och värdering: -

Att ta med till 2025: -

6. Externa uppdrag

Externa uppdrag, tex via regleringsbrev, förväntas vara uppfyllda. Rapportering sker i huvudsak genom årsredovisningen. Om något uppdrag inte uppfyllts ska det även rapporteras här. I de fall särskild rapportering skett under året, ska även dessa kortfattat redogöras för här.

Analys och värdering: -

Att ta med till 2025: -

7. Övrigt

Är det något övrigt som institutionen/verksamhetsstödet vill berätta om för ledningen och organisationen kopplat till verksamhetsåret 2024?

Det finns inför 2025 ett uttryckt behov från IKS personal att kommentera medarbetarundersökningens resultat i en återkoppling om hur förtroendefallet gentemot olika ledningsfunktioner hanteras.

Signerats av: Stina Eklund (HDA), 2025-05-08

Bilaga 5: Verksamhetsberättelse 2024 för Institutionen för språk, litteratur och lärande (ISLL)

1. Viktigaste budskapen och prioriteringar framåt

Kort sammanfattning – vilka är de tre viktigaste budskapen för institutionen/verksamhetsstödet att berätta om för övriga organisationen och ledningen kopplat till verksamhetsåret 2024? Vad blir prioriterade utvecklingsinitiativ/åtgärder att ta med till 2025?

År 2024 har varit ett händelserikt och ovanligt krävande år för alla på Högskolan. För ISLL:s del blev situationen oerhört ansträngd under våren dels p.g.a stora ekonomiska besparingskrav och dels p.g.a. nedläggningshot mot hälften av institutionens verksamhet. Både institutionens ledning och personalen tog detta väldigt hårt och har jobbat febrilt med att få vår ekonomi i balans genom rejält ökade intagning av studenter, översyn och nedbantning av kursutbudet, nedpressning av personalkostnader och restriktioner med alla våra utgifter, samtidigt som vi försökt behålla en hög kvalitet i utbildning och forskning samt ett så bra arbetsklimat för personalen som möjligt. Vi har jobbat mycket på transparent kommunikation och regelbundna informella möten, både fysiska och digitala träffar samt gemensamma evenemang och aktiviteter. Vi har också satsat mycket på meriteringar, förstärkning av undervisningens kvalitet genom förstärkt forskningsanknytning, en bredare publiceringsverksamhet och att skapa samarbetsmöjligheter med andra lärosäten genom vetenskapliga konferenser, inbjudna gäster för online-seminarier och workshoppar, gemensamma projekt och utlåning av personal.

Under 2024 bytte vi lärplattform Learn till Canvas och det har blivit nya rutiner kring kursvärderingar och kursplaner, som gav extra belastning på undervisande personal. Vi har på början av året tillsatt proprefektuppgiftet (50% uppdrag i tjänst) och har inrättat våra ämnen, huvudområden och program. Under hösten omorganiserade vi institutionens avdelningar, tillsatte nya roller och funktioner (t.ex. 1 studierektor på 10% per avdelning), inkl. utsåg nya ämnesansvariga. I slutet av året välkomnades nya medarbetare från ILU och vi inrättade en ny avdelning med personal från PUD och lärarutbildningskansliet. Vi har även bildat ett nytt institutionsledningsråd inför det nya året.

Tempot med alla förändringsprocesser har varit ovanligt högt, men personalen var lojal och samarbetsvillig och har gjort sitt yttersta för att vi ska lyckas med våra mål och förväntade resultat. Tack vare allas ansträngningar har vi lyckats med att avsluta året med ett positivt ekonomiskt resultat, men vi ser nu med stor oro att året 2024 satte sina spår både på personalens välmående och tillit till Högskolan som arbetsgivare och vi ser utmattning, ökade sjukskrivningar och flytt från lärosätet som direkta konsekvenser. Därför vill vi under 2025 arbeta för att återskapa en hållbar arbetsmiljö med möjlighet för återhämtning, trivsel på arbetet samt tillit och positiv framtidstro hos medarbetarna medan vi fortsatt arbetar för ekonomi i balans med bibehållen kvalitet i både undervisning och forskning.

Vad gäller avdelning 3, PUD och lärarutbildningskansliet (som blev en del av ISLL 1 januari 2025), kom 2024 mycket att präglas av den utredning som genomfördes av en extern utredare. Den bild som förmedlades av utredaren delades inte av alla medarbetare på avdelningen och det finns behov av

fortsatta samtal. Därefter kom beskedet om fyra kommande rektorsuppdrag som berör avdelningen och en ny institutionstillhörighet. I detta sammanhang blev också UKÄ:s utredning om samverkan viktig. Vidare påverkades avdelningens omfattande arbete med uppdragsutbildningar av de förändringar som sker inom Skolverket. Trots detta har verksamheten rullat på, med vad vi upplever som, bibehållen kvalitet och utan till exempel ökade sjukskrivningar. ISLL och dess ledning haft ett stort engagemang för att ta emot PUD och lärarutbildningskansliet på institutionen. Under 2025 blir arbetet med det kommande nationella professionsprogrammet som är en angelägenhet för hela lärarutbildningen en viktig del.

Våra prioriteringar framåt kan sammanfattas kort:

- hålla ekonomin i balans med bibehållen studentproduktion och bibehållen kvalitet i våra utbildningar och forskning
- öka både nationell och internationell samverkan både inom utbildning och forskning - att öka internationaliseringen för både studenter och personal och samarbeta mer med andra lärosäten och det omgivande samhället med hållbarhet som mål
- arbeta mer strukturerat för att skapa sammanhållna akademiska miljöer med övriga delar av högskolan, institutionsöverskridande och tvärvetenskapligt, inom områden där det finns gemensamma intressen och kompetenser, så som inom forskning om AI och nätbaserad högre utbildning, akademisk litteracitet, likvärdighet och mångfald, interkulturell kommunikation och utbildningsvetenskaplig forskning; en målsättning kan vara att skapa förutsättningar för att bilda ett forskningscentrum
- lyfta och synliggöra humanioras samhällsrelevans och den starka forskningsanknytningen vi har i våra utbildningar genom ökade externa uppdrag, aktiv publiceringsverksamhet och forskningskommunikation riktade utåt
- vi ska fortsatt arbeta på bred front för att förbättra både den fysiska och sociala arbetsmiljön för personalen genom olika åtgärder för att återuppta och öka trygghet, trivsel och högskolans attraktivitet som arbetsgivare
- vi ska fortsatt vilja behålla vårt mycket bra rykte som en av Sveriges mest framträdande språkutbildningsinstitutioner inom högre utbildning med välutbildad och mycket erfaren personal inom nätbaserad pedagogik och som attraherar studenter från hela landet; vi vill fortsatt stå för breddad rekrytering med att hålla vägarna till kunskap öppna för studenter i livets olika faser

2. Huvuduppdrag

Utifrån högskolans uppdrag har varje institution och verksamhetsstödet fasta huvuduppdrag, se [Arbetsordning för institutioner](#) respektive [Verksamhetsstödet VP 2024-2026](#) (från och med 2025 finns beslutad arbetsordning även för verksamhetsstödet).

Huvuduppgiften förväntas vara uppfyllda. Om huvuduppgiften inte har uppfyllts ska detta redogöras för här.

Huvuduppdrag F, att institutionen ska arbeta för en hållbar organisation och struktur för sin verksamhet, har varit utmanande under 2024, så som det beskrevs ovan.

Huvuduppdrag D. Institutionen ska samverka med det omgivande samhället: Samverkan ska vara till gagn för forskning och utbildning. PUD:s uppdrag är att främja samverkan med det omgivande

samhället på skolområdet. Detta uppdrag har uppfyllts under 2024, bl.a. genom att arbeta med samverkan rörande övningsskolor, VFU, AIL, VAL, kompetensutveckling för lärare och rektorer, praktisknära skolforskning osv. I och med rektorsbeslut om översyn av PUD under 2025 kan en omformering av verksamheten komma att ske, men huvuduppdraget behöver fortsatt bevakas, uppfyllas och enligt oss stärkas. Flera utredningar, propositioner och avtal inom skol- och utbildningsområdet som kommit under 2024 understryker betydelsen av samverkan kring utbildning och forskning med det omgivande samhället, med andra lärosäten osv. Här kan nämnas det nya nationella ULF-avtalet, forskningspropositionen, UKÄ:s utredning om samverkan liksom UKÄ:s granskning av uppdragsutbildning samt lärarutbildningsutredningen.

3. Ekonomi

Institutionerna och verksamhetsstödet redogör i separat dokument för uppföljning och analys av årsbokslutet. Vad är de viktigaste budskapen från denna analys gällande årsbokslutet och prioriteringar framåt?

ISLL har under 2024 reducerat sin verksamhet något, men har stått för en ökad studentproduktion jämfört med tidigare år: Vi har erbjudit något färre kurser på grund- och avancerad nivå och minskat även personalstyrkan (från 101 anställda år 2022 till 89 anställda 2024), medan vi har antagit ett stort antal studenter (5279 studenter år 2024, d.v.s. 598 fler än år 2022) och haft 1522 HST (d.v.s. 54 fler än år 2022). Prestationsgraden har sjunkit något som kan bero på en ökning av antagna och inaktiva studenter. Trots detta har ISLL:s personal producerat de mesta HST per person på hela lärosätet, d.v.s. 20,5 studenter per medarbetare. På grund av mycket fokus på utbildning och studentproduktion har ISLL:s forskare inte varit lika forskningsaktiva som andra institutioners medarbetare när det gäller externt finansierade forskningsprojekt, däremot har publiceringsverksamheten varit betydande.

Resultatet för institutionens alla verksamheter för 2024 visar ett positivt resultat på 1858 tkr jämfört 1371 tkr i budget och 436 tkr i prognos. Detta trots att studentproduktionen var lägre än både budget och prognos. Minskad studentproduktion resulterade i minskade anslagsintäkter med 3695 tkr. Resultatet räddas upp av lägre kostnader på både personal och drift. Justering av personalkostnad mot PUD har påverkat resultatet positivt med ca 2,8 mkr inklusive OH och kan reducera personalkostnaderna ytterligare med ca 1,6 mkr (exkl OH).

ISLL:s alla ämnen, forskargrupper och enskilda forskare har aktivt arbetat med sina budgetar och tilldelade medel med särskilt stöd från vår verksamhetsnära ekonom. Kontinuerliga möten, uppföljningar och strategiska diskussioner både på chefs- och medarbetarnivå samt strikt hållna regler har varit en nyckel i att få ett positivt ekonomiskt resultat.

(Årsbokslut gällande avdelning 3:s verksamhet redovisas separat.)

4. Verksamhet

4.1 Strategins delmål inklusive rektors prioriterade delmål

För varje delmål inklusive rektors prioriterade delmål (egna svarsrutor), sammanfatta hur institutionens arbete under året har bidragit till målet. Redogör för analys och värdering av det som planerades för 2024 samt vad som tas med till 2025 och framåt (vad har gjorts, hur långt har man kommit, vad återstår, vilka lärdomar har dragits etc.).

a. Med sammanhållna akademiska miljöer med attraktiva utbildningar inom relevanta utbildningsområden, där forskning och utbildning hänger samman och där flera områden erbjuder utbildning från grundnivå till forskarutbildning

Rektors prioriterade delmål: Arbeta aktivt med att uppnå en ekonomi i balans (säkerställa att takbelopp utnyttjas fullt ut med hållbar kostnadsstruktur) med kvalitet i fokus.

Analys och värdering:

Vi har arbetat aktivt med att få ekonomin i balans genom att öka antalet HST i alla våra ämnen, att effektivisera användningen av personella resurser genom att minska kostsamma personella resurser (så som t.ex. administrativ tid i lärartjänster), att se över vårt utbildningsutbud genom minskat antal kurstillfällen där detta inte leder till färre HST, och vara återhållsamma med nyrekryteringar. ISLL:s akademiska miljö är mer och mer sammanhållen i och med att fler och fler ämnesmiljöer samarbetar kring våra utbildningar och att även våra forskargrupper inkluderar adjunkter, lektorer och seniora forskare från alla ämnesmiljöer. Däremot har vi inte lyckats lika bra med att skapa sammanhållna akademiska miljöer med övriga delar av högskolan, institutionsöverskridande och tvärvetenskapligt inom områden där det finns gemensamma intressen och kompetenser, t.ex. inom forskning om AI och nätbaserad högre utbildning, akademisk litteracitet, likvärdighet och mångfald, interkulturell kommunikation och utbildningsvetenskaplig forskning. Vi har fortsatt satsat på att förstärka kvalitén i våra utbildningar genom en tydligare forskningsförankring och tvärvetenskapligt samarbete. Vi ger inte egen utbildning på forskarnivå, däremot är flera av våra adjunkter doktorander i pedagogiskt arbete och vi har genom dessa doktorander och deras handledare en stark koppling till forskarutbildning. Vi har även doktorander från andra lärosäten som läser våra kurser på avancerad nivå som en del av deras forskarutbildning.

Samverkan inom PUD och lärarutbildningskansliet bidrar till att utveckla och vidareutveckla utbildningar och uppdragsutbildningar som upplevs kvalitativa och relevanta utifrån ett skolhuvudmannaperspektiv. Ett aktuellt exempel på hur samverkan kan initieras och planeras i ett nära samarbete mellan lärarutbildningen och skolhuvudmännen är den nya AIL-utbildningen 7-9 som startar hösten 2025. Vidare kan samverkansprojekt, uppdragsutbildningar m.m. skapa möjlighet till kompetens- och kursutveckling inom samtliga lärarutbildningar och fortbildningar inom skolområdet och därmed också bidra till att stärka kvaliteten.

Att ta med till 2025:

Ämnen och huvudområden som under 2024 kvalitetsgranskats ska under 2025 omsättas i en handlingsplan för att stärka kvalitén i ISLL:s utbildning och forskning. Vi ska jobba mer målinriktat med att öka antalet ansökningar om externt finansierade forskningsprojekt och koppla dessa till våra kurser och program. ISLL har ambitionen att arbeta mot en egen forskarutbildning/forskarskola i samarbete med andra lärosäten med språk- och litteraturvetenskaplig eller didaktisk inriktning. Vi behöver också mer strukturerat arbeta för att skapa sammanhållna akademiska miljöer med övriga delar av högskolan, institutionsöverskridande och tvärvetenskapligt, inom områden där det finns gemensamma intressen och kompetenser, t.ex. inom forskning om AI och nätbaserad högre utbildning,

akademisk litteracitet, likvärdighet och mångfald, interkulturell kommunikation och utbildningsvetenskaplig forskning. En målsättning kan vara att skapa förutsättningar för att bilda ett forskningscentrum.

Från PUD ser man att de medel som genereras genom uppdragsutbildningar behöver fördelas bättre för att bidra till att utveckla lärarutbildningens kvalitet. Här behövs en tydligare strategi för hur detta kan möjliggöras genom till exempel kurs- och programutveckling och/eller kompetensutveckling. Vidare ser vi att införandet av ett nationellt professionsprogram inom skolområdet blir en viktig del i arbetet under 2025 där PUD utifrån våra kompetenser och samverkansforum kan utgöra ett stöd i detta som är en angelägenhet för hela lärarutbildningen.

Rektors prioriterade delmål: Översyn av högskolans långsiktiga utbildningsutbud ska genomföras med det övergripande målet att våra utbildningar ska ha en stark forskningsanknytning och god bärkraft.

Analys och värdering:

En översyn har gjorts i ämnena. Varje ämnesgrupp har stark forskningsförankring genom att disputerad personal och i flera ämnen även adjunkter är anslutna till någon eller några av våra forskargrupper och även deltar regelbundet på institutionens högre seminarier. I alla litteratur- och språkvetenskapliga samt språk- och litteraturdidaktiska kurser finns forskningslitteratur med som en självklar del av kurslitteraturen. Ett flertal kurser har kurslitteratur som bygger på lärarnas egen forskning som är publicerade av internationellt och nationellt erkända förlag.

Vad gäller högskolans långsiktiga utbildningsutbud har frågan om förskolläraryrkeprogrammets framtid och en ny ansökan om examensrätt varit en återkommande fråga i olika samverkansforum i PUD:s regi. Från skolhuvudmännens sida är det, trots att Karlstad universitet nu etablerat utbildning på två lärcentra i regionen, en angelägenhet att högskolan har en egen förskolläraryrkeutbildning.

En stark forskningsanknytning är helt centralt även inom högskolans uppdragsutbildningar. Inom det stora uppdraget som utgörs av Samverkan för bästa skola (SBS) finns exempel på hur uppdrag, som högskolan utför på uppdrag av Skolverket, också beforskas i samverkan med andra lärosäten. Under året har medarbetare på PUD fortsatt att vara ansvarig för och delaktig i denna forskning och i de seminarier m.m. där denna forskning sprids. Här utgör det nationella FOU-nätverket och dess deltagande lärosäten ett viktigt forum där prefekten för ISLL nu också utgör en del av styrgruppen. Ett annat exempel är den följeforskning som bedrivs på uppdrag hos en stor skolhuvudman utanför regionen. PUD bevakar möjligheter till forskningssamverkan och bedriver skolrelevant forskning som stärker lärarutbildning, uppdragsutbildning och stödinsatser i samverkan med skolmyndigheter och skolhuvudmän.

Att ta med till 2025:

Forskningsanknytningen behöver kontinuerligt uppdateras i takt med att ny relevant forskning görs och publiceras.

Den forskning som bedrivs och den kompetens som genereras inom ramen för olika uppdrag och uppdragsutbildning, som exempelvis ovannämnda SBS och följeforskning hos huvudman, bör få en större spridning internt inom högskolans lärarutbildningar.

Övrigt

Analys och värdering:

Att ta med till 2025:

b. Där interdisciplinära ansatser är en naturlig del av utbildningen och där andelen utbildning på avancerad nivå har utökats

Analys och värdering:

Masterprogram i interkulturella litteraturstudier sjösattes hösten 2024, som planerat (VP2024, s. 3), och är ett samarbete mellan flertalet av institutionens ämnen. Programkurserna ges även fristående. Med målen att **utveckla nationell och internationell samverkan kring utbildningen** (VP:en, s.4) har flera internationella kontakter påbörjats genom Erasmus utbyte (t.ex. med Tilburg universitet, Nederländerna) för att undersöka möjligheterna för samarbetet. Under kommande år arbetar institutionen vidare med att utveckla programmet och utöka nationella och internationella nätverk och utbyten kopplade till programmet. Hittills har programmet visat sig attraktivt med gott söktryck och antal registrerade studenter inkl. internationella studenter.

Ämnet franska har som planerat (VP2024, s. 4) utvecklat en **gemensam kurs med Göteborgs universitet på avancerad nivå**. Kursen som vi delar med Göteborgs universitet är *AFR298 Franska: Sociala medier ur ett diskursanalytiskt perspektiv* (7,5 hp). Respektive lärosäte har sin kursplan och vi har intäkter utifrån hur många studenter som registreras på vår kurs. Flera kurser på avancerad nivå har under 2024 aktualiserats för att erbjuda ett uppdaterat och samhällsrelevant innehåll som därmed kan locka fler studenter, t.ex. har kursen *Modern kvinnolitteratur* omarbetats till *Tyska: identitet och genus i tyskspråkig litteratur* och *Tyska: Språk och nya medier* till *Tyska: Språk, media och AI* i ämnet tyska. Den senaste ges i samarbete med Göteborgs universitet. Med samma mål har engelska ersatt två av sina tidiga kurser med nya kurser med samhällsrelevans och forskningsanknytning: *Konflikt och kreativitet i engelskspråkig litteratur* och *Litteratur, censur och cancelkultur i engelska*.

Under 2023 och 2024 arbetade vi med att utveckla en 15 hp:s kurs, *Kommunikation på arbetsplatsen: Interkulturalitet och inkludering*, som inkluderar ett samarbete mellan flera ämnen inom ISLL och arbetsvetare inom IKS och där ett flertal befintliga kurser återanvänds. Kursen startar hösten 2025. Här ser vi konkreta möjligheter till samarbete med andra lärosäten och näringslivet också, som är under diskussion. Kursen kan också ges som uppdragsutbildning. På grund av de ekonomiska omständigheterna har den planerade utvecklingen av ett kandidatprogram inom tillämpad språkvetenskap pausats (VP2024, s. 3). Däremot ser vi utvecklingen av kursen *Kommunikation på arbetsplatsen* som ett sätt att fortsätta arbetet mot kandidatprogrammet som ett mer långsiktigt mål.

Under 2024 inleddes också ett samarbete med Luleå tekniska universitet, där forskarutbildningen i akademiskt skrivande under vt25 ges av en professor och en lektor från engelska. Detta har mottagits mycket positivt och vi hoppas på en fortsättning och utvidgning av samarbetet. Vi har inlett diskussioner med Lärosäten Norr och främst med Högskolan i Gävle och Mittuniversitetet om samarbetsmöjligheter kring vårt utbildningsutbud.

Att ta med till 2025:

ISLL:s unika kompetens i flera språk och nätbaserad pedagogik, och de rika samarbeten som sker över ämnesgränserna inom både utbildning och forskning, behöver ytterligare tillvaratas och vidareutvecklas. Det finns en hög andel vetenskapligt kompetenta lärare och adjunkterna har i allmänhet specialkunskaper som är värdefulla i arbetet. Vi jobbar för att öka andelen seniora forskare med särskilda meriteringsträffar och uppmuntrar samt stöttar adjunkterna i att söka sig till forskarutbildning. Samtliga lärare uppmuntras att meritera sig pedagogiskt och institutionens

excellenta lärare ger stöd i detta. Vi arbetar med att öka personalens digitaliseringskompetens särskilt gällande AI för att kunna bredda våra kunskaper inom flexibla undervisningsformer. Här finns redan påbörjade projekt bland våra lärare, som också delas i form av seminarier och workshops. Vår ambition är att öka interdisciplinära ansatser i våra utbildningar, så på den nya kursen *Kommunikation på arbetsplatsen: Interkulturalitet och inkludering*, där även arbetsvetare från IKS kommer att medverka. Däremot har vi i nuläget inga som helst ekonomiska möjligheter för att kunna öka andelen utbildningar på avancerad nivå, trots att vi har behövliga kompetenser och även idéer för att starta upp nya utbildningar. Utbildningar på avancerad nivå inom humaniora är som välbekant en ”förlustaffär” rent ekonomiskt, medan de har en stor betydelse för att kunna erbjuda studenterna möjlighet att kunna ta ut examen som berättigar dem att söka sig till forskarutbildningen. Utbildningar på avancerad nivå är också avgörande för att förstärka samarbetet internt och med andra lärosäten nationellt och internationellt, samt för att fortsätta göra Högskolan Dalarna till en attraktiv arbetsplats för välkvalificerade forskare. Vi har redan flera magisterutbildningar och även ett masterprogram, som vi har ambitionen att behålla istället för att skapa nya utbildningar på avancerad nivå.

c. Där studenten är i centrum, där digitaliseringskompetens är centralt och där det erbjuds flexibla undervisningsformer med en väl utvecklad pedagogik för såväl utbildning på campus som för nätburen undervisning

Analys och värdering:

Canvas som lärplattform har tagits i bruk 2024 och det krävde och fortsatt kräver ett kontinuerligt utvecklingsarbete för att svara mot språkmiljöernas pedagogiska behov. Vi arbetade och fortsatt arbetar med kurs- och programvärderingar; att det finns kursanalyser för institutionens samtliga kurser och med att lära oss nya rutiner kring hanteringen av kursanalyser. Vi har arbetat med att tydliggöra samhällsrelevansen av våra kurser och vår forskning, inte minst genom att flera ämnen för samtal med studenter med syftet att utveckla och anpassa kurser efter ett samhällsbehov. Vi vinnlägger oss om att erbjuda högkvalitativ nätbaserad flexibel undervisning som studenter kan läsa under livets olika faser; att detta är fallet syns bl.a. genom att flertalet studenter väljer våra kurser som förstahandsval när de ansöker. Som en del av kompetensutveckling för våra lärare har vi jobbat och kommer fortsatt jobba med att utveckla lärarnas digitala didaktiska kompetens bland annat genom att workshops och forskning på nätburen undervisning, högskoledidaktik och AI-pedagogik bedrivs.

I de samverkansforum där PUD deltar är frågor och dialog om vilka undervisningsformer som är både kvalitativa och attraktiva för studenter och deltagare återkommande inslag. Detta gäller t.ex. kurser inom VAL och AIL, men också inom olika uppdragsutbildningar. Ett exempel är huvudmännens önskemål om att kurser inom AIL bör ha större inslag av nätburen undervisning för att bli mer attraktiv. När det gäller våra återkommande FFR-kurser (Fortbildning för rektorer) finns en intressekonflikt mellan rektorernas upplevelse att internatformen i sig bidrar till kvalitet och huvudmännens ekonomiska förutsättningar.

Att ta med till 2025:

Vi satsar fortsatt på att utveckla vår redan högkvalitativa nätbaserade pedagogik och vi ämnar fortsatt ge nätbaserad dag- och kvällsundervisning till våra studenter, som representerar det livslånga lärandet genom att de flesta är yrkesverksamma. ISLL ämnar fortsatt erbjuda didaktiskt inriktade fristående kurser på distans för att möjliggöra olika vägar till lärarexamen för studenter i och utanför Dalaregionen och för att ytterligare bidra till att möta samhällets behov av grund- och ämneslärare i språk. Vi jobbar för att utveckla våra kompetenser inom AI och nätbaserad undervisning och bl.a. en

forskningsprojektansökan med koppling till forskningsprogrammet Nätburen undervisning (se VP 2024, s. 4), lämnades in till Riksbankens Jubileumsfond i början av 2025.

d. Där bildning, utbildning och internationalisering är i fokus för att öka kunskap om, och beredskap för, att möta viktiga samhällsutmaningar

Analys och värdering:

Vi har jobbat aktivt för att vidare utveckla de tre hållbarhetsmålen som vi lyfte i vår inriktnings-VP för 2024-2026 (s.5): 1) Med de relevanta internationella miljöerna ska **utbyte och samverkan** planeras. 2) ISLL:s utbildningar ska i ökad omfattning **marknadsföras** till internationella studenter, som förhoppningsvis leder till att de internationella inslagen i våra utbildningar förstärks. 3) **Personalmobilitet** ska ökas genom högskolans stipendiemedel.

ISLL:s har satsat bland annat på **marknadsföringen** av våra utbildningar, synliggöra samhällsrelevansen i både vår forskning och utbildning och öka personalmobilitet. På ISLL hör internationella samarbeten vad gäller utbildning till det dagliga arbetet, t.ex. i form av **internationella inslag i samarbete med utländska lärosäten på flera kurser**. Ett par ämnen har online-praktikanter från t.ex. Italien och Tyskland, och praktikanter på plats från Kina. Allt detta bidrar till en ökad interkulturell kompetens för att möta dagens samhällsutmaningar.

Samtliga ämnen arbetar aktivt med internationalisering, via lärar- och studentresor, samarbeten kring examensarbeten, och forskningssamarbeten. Exempelvis har japanska aktiva studentutbyten med sex japanska universitet, med både in- och utresor och ryska arbetar på att ta fram ett utbyte med Lettland, då tidigare utbyten med Ukraina naturligtvis inte längre föreligger. När det gäller **personalmobilitet** hade svenskämnet personal i september 2024 en studieresa till Københavns professionshøjskole som bland annat resulterade i utbyte av strategier för å ena sidan estetiska lärprocesser, å andra sidan utbildning av VFU-handledare. Vi är även involverade i flera Nordplus-projekt med andra nordiska lärosäten och senast har ämnet kinesiska skickat in en Nordplus-ansökan med fyra andra lärosäten i avsikt att bilda ett nordiskt nätverk för kinesiskastudier. Genom dessa formaliserade samarbeten men också genom de projekt som utförs, till exempel portugisiskans fyraåriga forskningsprojekt med lärosäten i Angola, bidrar språkforskningen och -utbildningen till att göra Högskolan Dalarna känt internationellt.

Utöver dessa brukar ISLL vara kontinuerligt värd för nationella och internationella vetenskapliga konferenser, och även under 2024 anordnades konferenser bl.a. inom tillämpad språkvetenskap (ASLA 2024) och tidigare även inom transspråkande (TIM 2023), interkulturell kommunikation (NIC 2023).

PUD och lärarutbildningskansliet har flera kanaler för att fånga behov och föra dialog om vilka samhällsutmaningar som är relevanta för såväl utbildning som forskning när det gäller främst området skola och utbildning. Exempel på sådana kanaler är PUD-råd, PUD-AU och de dialogmöten som fortsatt genomförs även under detta år med flera av regionens skolhuvudmän.

Att ta med till 2025:

Vi vill i ökad omfattning marknadsföra våra utbildningar till internationella studenter och öka de internationella inslagen i våra utbildningar och forskning genom utökat samarbete med lärosäten utomlands. Vi arbetar också för att öka både student- och personalmobilitet genom olika medel (t.ex. Erasmus och STINT). En medarbetare kommer att vara på STINT-utbyte under hösten 2025 och en

Signerats av: Stina Eklund (HDA), 2025-05-08

annan lärare blir visiting professor vid Rom i Italien. Och SVA-ämnets personal planerar studiebesök vid Oslo universitet under ht 2025 med Erasmus-medel. Ett Erasmus BIP-utbyte med Université de Tours med sex deltagande studenter inom ramen för kursen *Franska II: Muntlig franska* äger rum under vårterminen.

Vi arbetar också för en större flexibilitet på kurser inom moderna språk med målet att möta samhällets behov av ämneslärare i moderna språk, t.ex. genom att fortsatt erbjuda Franska/Spanska/Tyska I och II med didaktisk inriktning varje termin fristående. Även i andra ämnen, bland annat i engelska och svenska som andraspråk, ges didaktiskt inriktade kurser fristående för att kunna bidra med alternativa vägar till läraryrket – så som den nationella lärarutbildningsutredningen föreslår. Vi vill fortsatt arbeta med att utbilda språklärare digitalt och med flexibilitet när det gäller utbildningens upplägg. Med tanke på den rådande bristen på språklärare i samhället och att många lärarstudenter väljer just våra utbildningar är detta ett centralt och flerårigt fokus. Vidare vill vi fortsatt arbeta med att bidra till samhällsnytta genom vidareutbildning för och av olika yrkeskategorier.

Vidare vill vi fortsatt erbjuda nätbaserade kvällskurser som lämpar sig för studenter med olika yrkesbakgrund som bor på orter som inte har tillgång till högskoleutbildning nära sig eller av andra anledningar har andra förutsättningar att studera på högskolenivå.

Vi vill fortsatt inkludera aktuella samhällsfrågor i våra utbildningar och forskning, t.ex. inom temana interkulturalitet; språklig mångfald; migration, narrativ och identiteter; dystopisk och utopisk litteratur och det postsovjettiska ryska samhället.

PUD ser ett behov av att, utifrån samhällsutmaningar inom skolan och utbildning (till exempel hot och våld, psykisk ohälsa, behov av förebyggande elevhälsa osv), samverka med andra sektorer. Exempelvis SUD för att t.ex. arbeta fram fortbildning för lärare, rektorer m.fl. som rör dessa områden. Ett annan samhällsutmaning är fortsatt kompetensförsörjning inom skolområdet, både i den egna regionen och nationellt. Här ser vi behov av fortsatt dialog och samverkan mellan skolhuvudmännen och högskolan för att göra läraryrket attraktivt.

e. Med en dynamisk och samhällsrelevant forskning med starka forskargrupper inom flera forskningsområden

Analys och värdering:

ISLL har jobbat aktivt med målet att **synliggöra samhällsrelevansen av ISLL:s forskning** (VP 2024, s. 5). ISLL:s forskare bedriver samhällsrelevant forskning i sina tre forskargrupper med språkvetenskaplig, litteraturvetenskaplig samt språk- och litteraturdydaktisk inriktning inom många relevanta områden, t.ex. akademisk litteracitet, flerspråkighet, interkulturalitet, interkulturell kommunikation, språklig mångfald, nätburen undervisning, barn- och ungdomslitteratur, migrationlitteratur, dystopisk och utopisk litteratur. Forskarna arbetar tillsammans både inom ämnen och utanför ämnesgränser. Trots den tunga belastningen under 2024 har många publikationer producerats och medarbetare har deltagit i konferenser online och på plats.

Som en del av vårt mål att **förstärka samverkansforskning** tillsammans med externa samverkanspartners (VP, s. 5) är ISLL i samarbete med Uppsala universitet värd för en internationell tvärvetenskaplig konferens under våren 2025 och en lektor i portugisiska har fått forskningsinitieringsmedel från Riksbankens jubileumsfond för att anordna en internationell vetenskaplig konferens under 2025 i samarbete med Sorbonne och Sorbonne Nouvelle. Även en nationell vetenskaplig konferens inom modersmålsdidaktik är under planering till hösten 2025.

Vi har utvecklat stödjande aktiviteter för att nå vårt **mål att satsa på meritering av medarbetare**. Vi har haft docentmeriteringsworkshopar och skrivretreat till lektorer som ämnar lämna in en docentansökan både på kort och lång sikt. Två av institutionens adjunkter har under 2024 blivit antagna till forskarutbildningen i pedagogiskt arbete och några lektorer och seniora forskare har fått forskarhandledaruppdrag.

PUD framhåller samhällsrelevansen i alla samverkansprojekt mellan akademi och praktik. Under året har avdelningen fortsatt sitt arbete med fokus på att koordinera och främja praktiktäna skolforskning inom ramen för ULF, lokal praktikutveckling och skolforskningsfonden. Vidare bedrivs bl.a. följeforskning hos en större skolhuvudman, vilket visar på intresset för och relevansen av att beforska skolans praktik och olika utvecklingsprocesser som genomförs där. Avdelningen har genom Skolverksuppdraget *Samverkan för bästa skola* (SBS) en stark anknytning till det nationella FOU-nätverket som beforskar de insatser som sker inom SBS i skolor med stora utmaningar. Flera medarbetare är aktiva i högskolans forskargrupp Pedagogiskt ledarskap och pedagogiska miljöer.

Vårt **prioriterade mål** är att **öka externa forskningsansökningar**. Under 2024 skickades tre externa ansökningar: en till Åke Wiberges stiftelse (beviljad) och två till Vetenskapsrådet. Några VR:s ansökningar fick tyvärr avslag, men en har redigerats och skickats i till RJ 2025 och en kommer att redigeras och skickas i till RJ och VR under 2026.

Under 2024 har ISLL:s ledning blivit inbjuden att delta i den nationella inventeringen av språkutbildningar och språkforskning som RJ:s (Riksbankens Jubileumsfond) styrgrupp för språkforskning initierat. Under 2025 fortsätter detta arbete, som förhoppningsvis kommer att mynna i en stor nationell satsning på språkforskning.

Att ta med till 2025:

Under 2025 kommer ISLL:s forskargrupper arbeta strategiskt för att öka intäkterna från externa forskningsfinansiärer med målet att volymen externfinansierad forskning ska öka, t.ex. genom att med hjälp av Forskningsstödet upprätta ett årshjul för skrivandet av ansökningar om externa medel, workshops om att skriva framgångsrika forskningsansökningar, förstärkning av interna processen för kvalitetssäkring och genom att forma grupper från ISLL som planerar för gemensamma ansökningar.

ISLL:s forskargrupper arbetar vidare med att utveckla en publiceringsstrategi där det uppmuntras till publicering av såväl forskningsartiklar som forskningsbaserade texter med samhällsrelevans.

ISLL satsar fortsatt på forskningskommunikation och samverkan för att öka synliggörandet av samhällsrelevansen av vår forskning.

Vi vill öka samverkan med näringslivet och öka nätverkande och samarbete med andra lärosäten inom samhällsrelevant forskning.

Vi fortsätter att hålla docentmeriteringsworkshopar och skrivretreat till lektorer som ämnar lämna in en docentansökan både på kort och lång sikt. Och vi stödjer adjunkter i ansökningsprocessen till forskarutbildning.

I likhet med andra lärosäten behöver frågan om den praktiktäna forskningens status fortsätta att diskuteras. Här finns som redan nämnts ett tydligt stöd i det nationella ULF-avtalet m.m. som ger fortsatta ekonomiska resurser till praktiktäna forskning/forskning i samverkan.

f. Där kollegiet har en central roll och där det råder en väl utvecklad kvalitetskultur som baseras på ansvar och tillit

Rektors prioriterade delmål: Fortsätta utveckla kvalitetssystemet och samordna arbetet inför och under UKÄ:s granskning av lärosätets kvalitetssystem.

Analys och värdering:

ISLL har som planerat (VP 2024, s. 6) **jobbat aktivt för att fortsätta främja vår väl utvecklade och fungerande kollegiala sammanhållning och kvalitetskultur** med regelbundna högre seminarier, forskargruppträffar, webinarier, högskolepedagogiska seminarier och workshopar, meriteringsträffar, forskarfrukostar, skriv- och läsretreat för samtliga lärare och forskare. Dessa behöll vi under 2024, men i kreativa former utan några större kostnader.

Enligt vårt mål (VP 2024, s.6) har det institutionsövergripande **handledarkollegiet** börjat ta form och arbetar tematiskt för att genom erfarenhetsutbyte förstärka handledarkompetensen och förstärka samarbetet mellan handledarna på institutionen genom kontinuerliga träffar.

Vi har enligt VP 2024 (s. 6) försökt satsa på pedagogisk kompetensutveckling och pedagogisk meritering och har även försökt öka adjunkternas deltagande i olika institutionsgemensamma forskningsaktiviteter, men p.g.a. stor arbetsbelastning hos undervisande personal har vi inte lyckats så väl, så vi behöver ta nya tag i detta när arbetsmiljön blir mer hållbar. Samma gäller de seniora forskarnas ansvar gällande det fortsatta arbetet med att forskningsanknyta institutionens utbildningar.

Flera av ISLL:s forskare har börjat engagera sig i akademiska kvalitetsfrågor och är aktiva inom UFN, FUN, Disciplinnämnden, AFU, I-LUN m.m.

Terminsvisa kvalitetsdialoger har startats med dekan för att förstärka vårt kvalitetssystem.

Inom PUD finns en omfattande kompetens inom området systematiskt kvalitetsarbete m.m. i och med att flera av de uppdrag och uppdragsutbildningar som avdelningens medarbetare själva arbetat i har haft detta fokus. Jan Håkansson är också en av de främsta forskarna inom detta på skolområdet i Sverige. Men avdelningen har ändå sett ett behov av att utveckla det egna kvalitetsarbetet vilket man påbörjat under detta år. Här kan återigen den samverkan med övriga fem lärosäten som arbetar med SBS gällande att följa upp kvalitet nämnas.

Att ta med till 2025:

Vi fortsätter med ovannämnda kvalitetshöjande högskolepedagogiska, ämnesdidaktiska och forskningsstödande aktiviteter. ISLL arbetar även i fortsättningen för stark utbildningsvetenskaplig forskning och förstärkt kvalitét i lärarutbildningen. Utveckling av kvalitetssystemet fortsätter kontinuerligt med stöd av regelbundna kvalitetsdialoger med dekan.

Vi vill öka adjunkternas deltagande i olika institutionsgemensamma forskningsaktiviteter och därmed förstärka forskningsanknytningen i våra utbildningar. Flera av adjunkterna bedriver forskning med stöd från disputerade forskare, till exempel inom japanska och arabiska. Likaså vill vi öka de seniora forskarnas ansvar i forskningsanknytningen inom institutionens utbildningar och i att stöda yngre forskare i deras meritering.

Vidare behöver ISLL fortsatt öka de seniora forskarnas akademiska ledningsansvar och öka antalet seniora forskare för att skapa möjligheter för fler att kunna ta på sig ledarskapsuppdrag. Vi behöver även arbeta med att ändra vår kultur när det gäller förhållningssätt till just akademiskt ledarskap.

Signerats av: Stina Eklund (HDA), 2025-05-08

Fortsatt arbete på PUD att utveckla uppföljning och utvärdering av den egna verksamheten. Utifrån UKÄ:s rapport om samverkan har också frågor kring att klargöra mål och syfte med samverkan samt uppföljning av dessa mål aktualiserats.

Övrigt

Analys och värdering:

Att ta med till 2025:

g. Där stödet till verksamheten är ändamålsenligt och effektivt

Rektors prioriterade delmål: Verksamhetsstödet ska i dialog med institutionerna prioritera arbetet med att förenkla processer i verksamheten och att minska administrationen för medarbetare och studenter.

Analys och värdering:

Ett väl fungerande verksamhetsstöd är en viktig förutsättning för att vi ska kunna utföra vårt arbete väl. Det verksamhetsstöd som är verksamhetsnära och bygger upp personliga kontakter är mycket uppskattat av medarbetarna. Som en del av vårt mål med att **förstärka samarbetet med stödet** (VP, s. 6) har vi under 2024 etablerat ett mycket bra samarbete med vår verksamhetsnära ekonom och kommunikationsavdelningen och har haft ett välfungerande samarbete sedan tidigare med antagningen och studieadministrationen. Under 2024 verkar dock administrationen för medarbetare och institutionens ledning ökat rejält genom ett stort antal nya regelverk och diverse förändringsprocesser. Processerna har blivit mer styrda och upplevts som krångligare än tidigare. Verksamhetsstödet har inte varit väl synkat med de verktyg vi har på Högskolan.

Biblioteket har bidragit med många informationssöknings-presentationer till studentgrupper vilket har varit mycket uppskattat. Språkstödet inom ISLL verkar med sin vetenskapligt förankrade verksamhet för att utveckla kompetenser i akademisk skrivpraktik för studenter, och för att stödja lärares arbete med studenternas akademiska litteracitet. Högskolans översättare är placerad vid ISLL; hennes kompetens och mångåriga erfarenheter inom översättning och språkgranskning i en akademisk kontext är fortsatt central och viktig för hela högskolans verksamhet.

Att ta med till 2025:

Vi önskar ge ett bra stöd för studenter och personalen på hela högskolan med vår kompetens inom akademisk litteracitet, AI, nätbaserad högskolepedagogik och i frågor om språklig mångfald och kommunikation genom Språkstödet och i fortsättningen även exempelvis genom medverkan på BHU-kurser och forskarutbildningskurser. Vi vill fortsatt ha ett bra samarbete med ekonomistyrningen, kommunikationsavdelningen, antagningen, studieadministrationen, HR m.fl. Detta ser vi som mycket viktig för vår verksamhet och inte minst för att få vår ekonomi i balans.

ISLL tillämpar högskolans lokalpolicy, men i enlighet med vårt mål i VP 2024-2026 behöver vi förbättra den fysiska arbetsmiljön för medarbetarna med bättre lokaler och behöver fortsatt ha en kontinuerlig dialog med lokalsamordnaren om våra möjligheter. Således önskar vi en kontinuerlig bra dialog och samarbete med stödet.

Övrigt

Analys och värdering:

Kvalitetsförbättring av våra utbildningar sker genom kontinuerliga utvärderingar både internt inom ämnena/program och genom UFN. Kvalitetsgranskningsprocesserna som UFN genomför upplevs krångliga, långdragna och tidskrävande.

Att ta med till 2025:

ISLL önskar därför förbättring av nämndstödet; vi skulle behöva ett mer strukturerat stöd med en tydligt framtagen och mer effektiv process. Kollegiet upplever att nya regler och styrning av kvalitetsgranskningar har ökat byråkratin på högskolan och därmed även bidragit till att den administrativa arbetsbördan har ökat exponentiellt hos medarbetarna. Så ett effektivare sätt, med enklare strukturer att bevara kvalitet behöver hittas. Slutsatsen är därför att detta prioriterade delmål har inte uppnåtts.

h. Där samverkan för ömsesidig nytta med viktiga intressenter i omgivande samhället är en grundsten

Analys och värdering:

I enlighet med vårt delmål att **utveckla samverkan med företag och offentlig sektor** (VP, s. 7) har vi tagit flera initiativ och genomfört olika aktiviteter:

- Många forskare har etablerat kontakt med skolor samt deltar i fortbildande verksamheter med och för lärare i skolan. Som exempel kan nämnas samverkan med Språklärarnas riksförbund som tillsammans med ISLL anordnade en fortbildningsdag för språklärare under hösten 2024.
- Våra medarbetare deltar aktivt i många olika samverkansnätverk: Litteraturens hus med Dalabiblioteket; Alliance Française; den japanska filmfestivalen i Leksand; Siljan-Japanstiftelsen; samt nationella och internationella ämnesnätverk.
- Flera ämnen har en lärargrupp som arbetar med uppdragsutbildningar; efterfrågade uppdragskurser ges bland annat av ämnena svenska som andraspråk, spanska och franska. Under 2024 bildade ämnet engelska en grupp för att ta fram uppdragsutbildningar och varit i kontakt med verksamhetsstödet om detta. Hitills har tre kurser identifierats som lämpliga som uppdragsutbildningar.
- Vidare har ISLL bidragit till hanteringen av samhällsutmaningar genom att erbjuda relevanta utbildningar som ökar kunskap och kan bidra till att skydda Sveriges nationella säkerhet. (Se ovan.)
- ISLL har blivit inbjuden till att vara delaktig i den nationella inventeringen av språkutbildningar och språkforskning som RJ:s (Riksbankens Jubileumsfond) styrgrupp för språkforskning initierat.
- Avdelning 3 har också en väletablerad och långvarig samverkan med andra lärosäten, bland annat genom det nationella RUC-nätverket samt nationella samverkan, samarbete och erfarenhetsutbyte inom VAL, AIL, övningsskoleprojektet, ULF, SBS osv.

PUD som samverkansforum bygger på samverkansavtal för ömsesidig nytta avseende utbildning och forskning finns med PUD-regionens huvudmän, fn ingår 28 skolhuvudmän i PUD-rådet. Två regleringsbrevsstyrd uppdag för utveckling av övningsskolor samt arbetsintegrerad lärarutbildning är centrala i samverkan med skolhuvudmännen. Samverkan sker också genom Samverkan för bästa skola, Fortbildning för rektorer, Skolforskningsfonden, Utveckling, lärande och forskning (ULF).

Att ta med till 2025:

Det har påtalats i nationella debatter hur viktiga vissa språk, exempelvis ryska, kinesiska och arabiska, är för Sveriges nationella säkerhet. Vi vill arbeta för att skapa närmare kontakt med olika aktörer som behöver kunskap om dessa språk och kultur i syfte att få fler delta i de kurser vi redan ger och för möjlighet att utveckla fler uppdragsutbildningar. Vi har också ambitionen om att skapa möjligheter för samarbete med näringslivet och öka vår samverkan med det omgivande samhället. För att nå detta försöker ISLL öka synliggörandet av samhällsrelevansen av vår utbildning och forskning med olika kommunikationssatsningar.

Vi deltar aktivt och följer upp RJ:s arbete med att satsa på landets språkutbildningar och språkforskning. Genom detta ökas våra möjligheter för samverkan med tydlig koppling till samhällets framtida behov av språkutbildningar och språkforskning.

Det pågår också diskussioner med flera lärosäten för att starta upp samarbete inom våra utbildningar, särskilt gällande moderna språk (tyska, spanska och franska), kinesiska, engelska och modersmålsdidaktik.

Som redan framkommit betonas samverkan såväl med det omgivande samhället, övriga lärosäten m.m. i flera aktuella utredningar, avtal osv. Vi ser därmed att den samverkanskompetens, erfarenheter och kontaktnät som finns inom PUD kan användas för att utveckla arbetet med samverkan inom högskolan. Inom PUD finns också exempel på forskning om samverkan mellan forskare, lärarutbildare och verksamma lärare och rektorer.

i. Där den fysiska och sociala arbetsmiljöns höga kvalitet starkt bidrar till lärosätets attraktivitet och medarbetarnas trivsel

Analys och värdering:

I enlighet med vårt delmål att **formulera tydliga mål för hur arbetsplatsen bör utformas** (VP:en, s. 7) har vi identifierat specifika behov. ISLL tillämpar lärosätets lokalpolicy, men är fortsatt trångbodd och huserar i en orenoverad och för vår verksamhet mindre anpassad korridor. Det påverkar attraktiviteten och både den fysiska och sociala arbetsmiljön negativt. En förbättring av den fysiska arbetsmiljön behövs med förhoppning om att bidra till en förbättring av den sociala arbetsmiljön på institutionen och därmed vår attraktivitet och trivsel på arbetsplatsen.

Samtidigt attraheras personal av den flexibilitet vår distansutbildning och digitala kommunikation medför. Flexibiliteten ökar möjligheterna att attrahera lämpliga personer, både inför anställningar och för samarbeten och utbyten.

Högskolans attraktion som arbetsgivare har sjunkit under 2024.

Nedläggningen av ILU och därmed PUD:s självklara institutionstillhörighet och därefter också rektors beslut att utreda samtliga delar av PUD:s verksamhet har, trots ett gott mottagande från ISLL, påverkat medarbetares trivsel negativt.

Att ta med till 2025:

Den fysiska arbetsmiljön behöver förbättras – vi har kontinuerlig dialog med fastighetsavdelningen om alternativa vägar framåt.

Vårt delmål om att **diskutera medarbetarnas roller och medarbetarskap** (VP, s. 7) kommer att vidare utvecklas under 2025. I den nya interna organisationen av institutionen kommer

förhoppningsvis medarbetarnas roller och funktioner samt det akademiska ansvarstaget bli mer tydliga. Det kommer enligt våra förväntningar bidra till förbättring av vår redan välfungerande sociala arbetsmiljö.

ISLL:s sociala arbetsmiljö påverkas något av att Pedagogiskt utvecklingscentrum Dalarna (PUD) och lärarutbildningskansliet organisatoriskt är placerad på ISLL från och med den 1 januari 2025 och att PUD:s verksamhet inklusive samordning av uppdragsutbildning kommer att förändras som följd av genomförd översyn kring samordning av kommunsamverkansföretag vid Högskolan Dalarna inklusive uppdragsutbildning. Arbetet med att inkludera nya medarbetare och stödja dessa under kommande förändringsprocesser är prioriterat hos ISLL:s ledning och medarbetarna under 2025.

Vi arbetar för att öka Högskolans attraktivitet som lärosäte.

Delaktighet, och därmed transparens, i samtliga grupper som kommer arbeta med rektors beslut rörande PUD:s verksamhet är en förutsättning för att återfå trivselen till ursprunglig, god, nivå.

4.2 Systematiskt kvalitetsarbete

Nedan förväntas varje institution lista de utvärderingar där åtgärder fortfarande var öppna 2024 och redogöra för de åtgärder som genomförts under året.

Samtliga utvärderingsrapporter, utlåtanden och utvecklingsplaner återfinns på UFN:s sida på medarbetarwebben;

[Utvärderingar i Utbildnings- och forskningsnämndens regi - Högskolan Dalarna \(du.se\)](#)

Utvärdering	År för utvärdering	Genomförd åtgärd
Kinesiska, grundnivå	2024	
Svenska – grundlärarexamen F-3 och 4-6	2024	
Tyska	2024	
Spanska	2024	
Interkulturella litteraturstudier (IKLS)	2024	

Utöver det som nämnts under ovan rubriker, har det genomförts andra utvecklingsinsatser/åtgärder under året som har bidragit till en förbättrad systematik i kvalitetssäkringsarbetet?

[Högskolans kvalitetssystem - Högskolan Dalarna](#)

Analys och värdering:

Se underlag för kvalitetsdialog med dekan.

Att ta med till 2025:

Se underlag för kvalitetsdialog med dekan.

4.3. Hållbarhetsarbete

Utöver det som nämnts under strategins delmål, har det genomförts utvecklingsinsatser/åtgärder under året som bidragit till att Högskolan Dalarna kan nå sina mål för hållbar utveckling? Rådet för hållbar utveckling kommer att använda dessa uppgifter för sin årliga uppföljning.

Målområdena är:

1. Utbildning
2. Forskning
3. Samverkan
4. Internationellt samarbete
5. Jämställdhet och inkludering
6. Möten och resor
7. Byggnader och energi
8. Cirkulära resursflöden

För mer info om målen, se [Mål och resultat - Högskolan Dalarna](#) och [Microsoft Word - Vägledning för arbete med hållbarhetsmålen 2024-2026 ver 2024-08-22](#)

Analys och värdering:

Utbildning: I samtliga våra utbildningar, både de med fristående kurser och de som leder till examen, behandlas frågor med olika aspekter av hållbar utveckling. Bland annat introduceras, diskuteras och problematiseras frågor om migration, interkulturalitet, jämställdhet, likvärdighet och genus, utifrån ämnesområde. Att majoriteten av våra utbildningar ges online bidrar rent konkret till minskade resor samt till jämlikhet och likvärdighet, eftersom alla har möjlighet att studera oavsett förutsättningar och oavsett geografisk bostadsort.

Forskning: Forskningen ska generera ny kunskap som stärker våra utbildningar, främjar kunskapsutvecklingen i samhället och i många fall kan nyttiggöras. I alla våra forskargrupper genomförs forskning kring frågor som adresserar viktiga språk- och samhällsfrågor, så som t.ex. migration och jämställdhet, och kan därmed bidra till ökad medvetenhet och kunskap om hållbar utveckling.

Samverkan: Samverkan sker till stor del på digitala vägar, exempelvis genom webinarier, digitala seminarier och konferenser. Vår utbildning ges mest med nätbaserad pedagogik, medan inom området samverkan har vi ambitionen att hitta en balans mellan digitala möten och träffar på campus i samband med olika forskningsaktiviteter och möte med gästforskare och internationella kollegor. Våra vetenskapliga konferenser är nästan uteslutande på plats och våra högre seminarier är i hög

utsträckning på plats. Vi har också återkommande institutionskonferenser och en institutionsvecka per år, då kravet är att medarbetarna möts på campus.

Internationellt samarbete: Det finns ett väl integrerat internationellt perspektiv i de flesta av utbildningarna, inte minst genom studenternas och personalens sammansättning, men även genom digitala internationella samarbeten vad gäller till exempel kurssamarbeten och online-praktikanter från olika länder. Flera lärare har också internationella kontakter med universitet från sina hemländer eller där de gick forskarutbildning, och många samarbeten sker genom dessa kontakter.

Jämställdhet och inkludering: ISLL har ett inkluderande arbetssätt där alla medarbetare oavsett bakgrund deltar jämlikt. ISLL:s medarbetare representerar en mångfald av olika utbildnings-, kulturella och etniska bakgrunder och även vår verksamhet är mångfaldig och internationellt genom ett fokus på flera språk, länder och kulturer i all vår utbildning och forskning. Alla medarbetare oavsett kön, etnicitet m.m. erbjuds bidra lika aktivt till att utveckla institutionens undervisnings- och forskningsmiljö: alla förväntas lika aktivt ta ansvar för det akademiska ledarskapet, alla har samma möjligheter att söka och erhålla forskningsmedel, t.ex. den interna tilldelningen av forskningstid och expenser är lika för alla.

Möten och resor: en stor andel av ISLL:s personal och studenter är bosatta utanför Dalaregionen och största delen av vår kurs- och programutbud ges digitalt. Institutionen har därför skapat en egen policy för möten och resor som styrs av viktiga hållbarhetsaspekter. Våra lokaler inkl. personalrummet är väl nyttjade, om än något trånga för vårt behov. ISLL har i och med högskolans ekonomiska besparingskrav varit mycket strikt och återhållsam med resor i tjänst också och har ställt om en del av verksamheten genom t.ex. internat på campus, fler digitala seminarier, webinarier och knytisfika och -lunch.

Att ta med till 2025:

Utbildning: I nyskrivna kursplaner är ambitionen att öka olika aspekter av hållbarhet för att stärka studenternas förmåga att förstå och hantera komplexa problem.

Forskning: Vi har ambitionen att öka fokus på vissa hållbarhetsfrågor i vår forskning. Vi har utifrån medarbetarnas intresse och kompetenser möjlighet att öka fokus på frågor om interkulturalitet, jämställdhet samt genus-, klimat- och migrationsfrågor.

Med hållbarhet i samverkan, internationellt samarbete, jämställdhet, inkludering, möten och resor ämnar vi arbeta på samma sätt som hittills. Vi har dock ambitionen att öka medvetenheten om hållbarhetsfrågor hos medarbetarna. Under 2025 undersöker vi och diskuterar möjligheten för klimatsmarta måltider för institutionens medarbetare.

4.4 Arbetsmiljöarbete

Utöver det som nämnts under strategins delmål, har det genomförts utvecklingsinsatser/åtgärder under året som bidragit till att Högskolan Dalarna kan nå sina arbetsmiljömål?

För mer info om målen, se [Arbetsmiljömål HDA 2024-2026 med bilaga.pdf](#)

Analys och värdering:

ISLL har haft regelbundna APT då personalen fick initiera frågor för behandling och avdelningschefer har också initierat frågor.

I och med att lokala arbetsmiljöinformationsmöten har upphört har ISLL:s ledning initierat kontinuerliga samtal med skyddsombudet och bjudit in denne till två chefsgruppsmöten under hösten.

ISLL har månadsvis anordnat informella ”samtal och fika”-träffar för medarbetare för att öka trivsel och sammanhållning. Likaså har vi anordnat många forsknings- och högskolepedagogiska aktiviteter både digitalt och på plats, och även en institutionsvecka på campus, och i samband med dessa även haft många informella träffar för att öka möjligheten för kollegiala möten och värna om vår goda arbetsmiljö på institutionen. Vi har särskilt under vårterminen 2024 försökt fånga upp oro och stress så gott det gick genom extra mycket omsorg och försök att ta hand om varandra mer än vanligt genom informella samtal och träffar.

ISLL:s ledning har börjat arbeta aktivt och även tillsammans med högskolans lokalstrateg för att förbättra den fysiska arbetsmiljön. Vår första prioritet idag är att skapa en trygg och trevlig arbetsmiljö med transparens där bl.a. kontinuerlig och öppen kommunikation om pågående förändringsprocesser är centrala.

Att ta med till 2025:

Vi ska fortsatt arbeta för att förbättra både den fysiska och sociala arbetsmiljön genom olika åtgärder, t.ex. genom att stärka den sociala samvaron med regelbundna fysiska och digitala (fika)träffar. Vi tänker även undersöka möjligheten att upptäcka Nya Campus Borlänge med olika aktiviteter i Borlänge. Alla ovannämnda aktiviteter ser vi som värdefulla att anordna framöver också. Vår uppgift är också att förbättra arbetsmiljön utifrån medarbetarundersökningens resultat. Således kommer vi även under 2025 arbeta med arbetsmiljöfrågor på bred front.

Vi behöver följa upp vilka negativa framtida effekter som den pressade situationen under 2024 kan komma att innebära för personalen. Indikatorer att hålla ögonen på under de kommande åren är antalet publiceringar och externa forskningsansökningar (eftersom dessa aktiviteter är de som först måste stryka på foten i en pressad undervisningssituation) samt sjukskrivningar.

4.5 Kompetensförsörjning

Utöver det som nämnts under strategins delmål, har det genomförts utvecklingsinsatser/åtgärder under året kopplat till kompetensförsörjning?

Analys och värdering:

Under 2024 har vi haft flera meriteringsträffar för medarbetare som planerar att skicka in ansökan till oavlönad docentur och meriterade/excellenta lärare. Meriteringsträffarna var drivna av proprefekt och institutionens seniora forskare.

Under 2024 har vi inte haft några möjligheter för ersättningsrekrytering. Omställningsmedel har sökts för att kunna öka personalens kompetens i didaktisk inriktning.

Under 2024 hade vi tyvärr inga resurser för att anställa gästprofessorer heller, trots uttalade behov från institutionens seniora forskare.

Att ta med till 2025:

Institutionens ledning och seniora forskare ger fortsatt stöd till våra yngre forskare och adjunkter att meritera sig: Några av ISLL:s adjunkter som går forskarutbildning disputerar under 2025 och kommer efter genomförd BHU ges möjlighet att meritera sig mer för att kunna bli lektorer. Flera medarbetare

stöds i processen med pedagogisk meritering – några ansökningar till meriterad resp. excellent lärare planeras att skickas in under 2025. Flera lektorer stöds med sin vetenskapliga meritering – några ansökningar till oavlönad docentur planeras att skickas in under 2025.

Under 2025 kommer vi att behöva viss ersättningsrekrytering. Vi kommer också att arbeta med kompetensutveckling av personal genom omställningsmedel, mentorskap m.m. Vi önskar att kunna så småningom anställa en eller flera gästprofessorer för att förstärka vår miljö.

4.6 Säkerhet och beredskap

Utöver det som nämnts under strategins delmål, har det genomförts utvecklingsinsatser/åtgärder under året kopplat till säkerhet och beredskap?

Analys och värdering:

Säkerhet och beredskap, dock beroende på vad som syftas på här, är ett område som ISLL har inte hunnit arbeta särskilt mycket med under 2024. Vi har dock sedan länge arbetat kontinuerligt med bland annat dataskyddsfrågor, AI i högre utbildning, användning av känsligt material samt olika forskningsetiska frågor både när det gäller studentarbeten och forskning. Beredskap för att personal ska kunna bemöta och hantera olika psykosociala frågor, t.ex. när det gäller mobbning, digital aggression, psykisk ohälsa, har kontinuerligt diskuterats på ämnesmöten och APT. Däremot hot och våld, och andra beredskaps- och säkerhetsfrågor för personal har inte prioriterats och där skulle vi nog behöva stöd för att kunna hantera dessa frågor. Chefsgruppen har dock deltagit på flera av våra interna utbildningar och chefsträffar där säkerhets- och beredskapsfrågor behandlats.

Att ta med till 2025:

Vi behöver arbeta med säkerhets- och beredskapsfrågor på bred front och utvärdera behovet av utvecklingsinsatser. Vi skulle behöva stöd för detta.

Signerats av: Stina Eklund (HDA), 2025-05-08

5. Riskhantering

Högskolegemensamma risker följs upp i separat process för högskolestyrelsebeslut. I de fall där specifika risker för institutionen/verksamhetsstödet identifierades i verksamhetsplanen, redogör för hur riskerna hanterats under året.

Analys och värdering:

Under 2024 har vi genomfört flera risk- och konsekvensanalyser. Dessa följs upp med jämna mellanrum. De flesta identifierade risker i samband med omorganisationen är åtgärdade.

Att ta med till 2025:

Vi fortsätter våra uppföljningar enligt bestämt schema.

6. Externa uppdrag

Externa uppdrag, tex via regleringsbrev, förväntas vara uppfyllda. Rapportering sker i huvudsak genom årsredovisningen. Om något uppdrag inte uppfyllts ska det även rapporteras här. I de fall särskild rapportering skett under året, ska även dessa kortfattat redogöras för här.

Analys och värdering:

ISLL har genom åren haft ett stort antal uppdragskurser både genom Skolverket och Dalaregionens skolhuvudmän; kurser inom ämnena svenska som andraspråk, svenska, spanska, engelska och snart även franska är aktiva i att ge uppdragsutbildningar. Under 2024 har vi gett till exempel följande uppdragsutbildningar inom svenska som andraspråk: 1) Den globala skolan – undervisning inom vuxenutbildningen (GSS39U), start vt-24 – slut ht-24, Fagersta kommun; 2) Den globala skolan – undervisning inom grundskolan (GSS39S), start ht-24 – slut vt-25, Fagersta kommun; 3) Vetenskapligt arbetssätt som metod, och språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt som innehåll, (i samarbete med personal på PUD som har haft övergripande ansvar för uppdragsutbildningen), Parkskolan – Vansbro kommun, ht-24; 4) Föreläsning – Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt, Falu Frigymnasium, ht-24 samt 5) VAL (Skolverket) – Läses inom ordinarie kurser (svenska som andraspråk, nivå I, nivå II och nivå III). Svenskämnet har gett kursen Läs- och skrivinläring för förskollärare i förskoleklass 15 hp (GSV2P9) (Skolverket). Kursen brukar gå med 25 % studietakt med intag en gång per termin. Under 2024 har tre kurstillfällen varit i gång: H3G3B start 2023-08-28 slut 2024-06-02, V3HJ2 start 2024-01-15 slut 2025-01-19 och H3K4Q start 2024-09-02 slut 2025-06-02. Ämnet spanska har V3LSX inom Läraryftet (Skolverket) och VAL, som läses inom ordinarie kurser (spanska nivå I och spanska nivå II).

Vi har även några utvecklings- och forskningsprojekt i samarbete med nordiska lärosäten genom Nordplus.

PUD arbetar i stor omfattning med olika externa uppdrag och uppdragsutbildningar, se tidigare punkter.

Att ta med till 2025:

Vi arbetar med att utveckla samarbeten med andra lärosäten framför allt inom ämneslärarutbildningen, där vi besitter kompetens (exempelvis inom moderna språk och modersmål) som saknas på flera omgivande lärosäten.

Vi ger en del uppdragsutbildningar genom Läraryftet och andra satsningar i flera av våra ämnen även i fortsättningen. T.ex. Läraryftet (Skolverket): Svenska som andraspråk för lärare i gymnasieskolan

(GSS2XE), 50 % studietakt, start vt-23 – slut ht-25 samt VAL (Skolverket) – Läses inom ordinarie kurser (svenska som andraspråk, nivå I, nivå II och nivå III). Svenska: kursen Läs- och skrivinläring för förskollärare i förskoleklass 15 hp (GSV2P9) (Skolverket): H3K4Q start 2024-09-02 slut 2025-06-02. Ämnet spanska har V3LSX inom Lärarlyftet (Skolverket) och VAL, som läses inom ordinarie kurser (spanska nivå I och spanska nivå II). Under 2025 startar även ämnet franska en Lärarlyftskurs: Franska mot gymnasieskolan (90hp) (Skolverket).

7. Övrigt

Är det något övrigt som institutionen/verksamhetsstödet vill berätta om för ledningen och organisationen kopplat till verksamhetsåret 2024?

Varje år när vi skriver VB brukar prefekt och avdelningschef genomföra VB-dialoger med institutionens alla ämnen, men inför denna VB har vi endast skriftliga VB från ämnena att tillgå. VB-dialogerna med ämnena kommer att äga rum senare i mars. Således kan väsentlig information saknas från denna VB.

Signerats av: Stina Eklund (HDA), 2025-05-08

Bilaga 6: Verksamhetsberättelse 2024 för gemensamma verksamhetsstödet

1. Viktigaste budskapen och prioriteringar framåt

Kort sammanfattning – vilka är de tre viktigaste budskapen för institutionen/verksamhetsstödet att berätta om för övriga organisationen och ledningen kopplat till verksamhetsåret 2024? Vad blir prioriterade utvecklingsinitiativ/åtgärder att ta med till 2025?

Färdigställandet och inflytten till nya campus Borlänge har tagit mycket resurser i anspråk under året.

Omställningsprocessen har varit krävande och kännbar för såväl kärnverksamhet som stödverksamhet.

Arbetet med ekonomi i balans har slagit väl ut med ett positivt resultat för både det gemensamma verksamhetsstödet samt HDa övergripande.

Blickar vi framåt har det gemensamt högskoleövergripande inklusive verksamhetsstödet de kommande 3 åren ett krav om kostnadsbesparingar om 20 miljoner. Detta samtidigt som vi upplever en ökad efterfrågan på stöd från verksamheten. Vi kommer behöva tydliggöra ansvarsområden inom varje stöдавdelning för att i nästa steg kunna föra dialog med verksamheten om prioriteringar. Det är främst inom nämndstöd och forskningsstödet vi ser att förväntningar och förutsättningar inte överensstämmer helt.

Arbetet med lokaler fortsätter. Vi behöver effektivisera användningen för att kunna minska kostnader. Pilotprojektet med sensordata byggs ut för att kunna säkerställa en långsiktig hållbar och kostnadseffektiv fastighetsförvaltning.

Systematiska säkerhetsarbetet kommer även nästa år ligga i fokus. Arbetet med kontinuitetsplanering ska påbörjas.

2. Huvuduppdrag

Utifrån högskolans uppdrag har varje institution och verksamhetsstödet fasta huvuduppdrag, se [Arbetsordning för institutioner](#) respektive [Verksamhetsstödet VP 2024-2026](#) (från och med 2025 finns beslutad arbetsordning även för verksamhetsstödet).

Huvuduppgifterna förväntas vara uppfyllda. Om huvuduppgifterna inte har uppfyllts ska detta redogöras för här.

På grund av underbemanning på HR avdelningen och flera stora omställningsprocesser och organisationsförändringar så ser vi att vi inte stöttat institutioner och verksamhetsstödet i arbetet med att ta fram kompetensförsörjningsplaner.

3. Ekonomi

Institutionerna och verksamhetsstödet redogör i separat dokument för uppföljning och analys av årsbokslutet. Vad är de viktigaste budskapen från denna analys gällande årsbokslutet och prioriteringar framåt?

Det högskolegemensamma stödet levererade ett resultat om -3 miljoner kr. Främsta anledningarna till det negativa resultatet är en utdragen varselprocess. Ansträngningar gjordes genom att avvakta med ersättningsrekryteringar samt minskade konsultkostnader.

4. Verksamhet

4.1 Strategins delmål inklusive rektors prioriterade delmål

För varje delmål inklusive rektors prioriterade delmål (egna svarsrutor), sammanfatta hur institutionens arbete under året har bidragit till målet. Redogör för analys och värdering av det som planerades för 2024 samt vad som tas med till 2025 och framåt (vad har gjorts, hur långt har man kommit, vad återstår, vilka lärdomar har dragits etc.).

a. Med sammanhållna akademiska miljöer med attraktiva utbildningar inom relevanta utbildningsområden, där forskning och utbildning hänger samman och där flera områden erbjuder utbildning från grundnivå till forskarutbildning

Rektors prioriterade delmål: Arbeta aktivt med att uppnå en ekonomi i balans (säkerställa att takbelopp utnyttjas fullt ut med hållbar kostnadsstruktur) med kvalitet i fokus.

Analys och värdering:

Verksamhetscykeln är genomförd för 2024 i sin helhet. Under året har flera strategiska förändringar på högskoleövergripande nivå genomförts, vilket påverkat tidplanen och bl.a. försköts budgetplaneringsprocessen till hösten. Under året har även flera uppdrag kring utveckling av ekonomi genomförts; utveckling av ekonomisupport, projektkonomi och institutionernas budgetplanering. Utvecklingen av institutionernas budgetplanering skedde i en period där flera parallella processer pågick samtidigt, vilket påverkade uppdraget att göra om och förbättra budgetprocessen. Budgeten som lämnades in utgick utifrån de nya förutsättningarna i form av resultatmål, arbetstidsavtal och omorganisation. Vissa mallar och arbetssätt fungerade inte som förväntat under processens gång och inför kommande budgetplanering ska delar av processen fortsätta utvecklas.

Att ta med till 2025:

Processen för hanteringen av anslagsintäkterna inom grundutbildningens kurser behöver ses över samt de personalkostnaderna som kopplas till kurser. Även arbetet i budgetverktyget behöver fortsatt utveckling för att det ska blir mindre tidskrävande hantering. Det bör även tydliggöras vem som ansvarar för vilka delar i budgetprocessen i och med att arbetsordningen och delegationsordningen uppdateras utifrån institutionernas nya inre organisation.

Rektors prioriterade delmål: Översyn av högskolans långsiktiga utbildningsutbud ska genomföras med det övergripande målet att våra utbildningar ska ha en stark forskningsanknytning och god bärkraft.

Analys och värdering:

Att ta med till 2025:

Övrigt

Analys och värdering:

Att ta med till 2025:

b. Där interdisciplinära ansatser är en naturlig del av utbildningen och där andelen utbildning på avancerad nivå har utökats

Analys och värdering:

Att ta med till 2025:

c. Där studenten är i centrum, där digitaliseringskompetens är centralt och där det erbjuds flexibla undervisningsformer med en väl utvecklad pedagogik för såväl utbildning på campus som för nätburen undervisning

Analys och värdering:

Under året har flera workshops och utbildningar hållits för att höja digitaliseringskompetensen hos lärarna. Bland annat har flera workshops inom olika ämnen hållits kring AI och examinationsformer.

Under 2024 har kuratorerna haft 280 enskilda samtal med 110 studenter, att jämföra med 2023 då man hade 288 samtal med 149 studenter. Utöver det har högskolepräst haft 72 samtal under höstterminen vilket är första terminen som statistik förs. De vanligaste sök-orsakerna 2024 var stress, ångest och panikattacker, depression och utmattning. Kuratorer och högskolepräst noterar att sam-talen under 2024 fortsatt rör tyngre problematik såsom suicidtankar. Mellan vår- och höstterminen utvecklade studenthälsan webbsidan för samtalsstödet så att det nu finns en sammanhållen sida för både kuratorer och präst. Det har gjort att den som inte specifikt vill prata med en kurator har möjlighet att få en samtalstid mycket snabbare. Utöver samtalsstödet har studenthälsan erbjudit gruppaktiviteter för studenter och per-sonal. Under året har studenthälsan fortsatt arbeta för att öka synligheten vilket har gett en effekt rörande kännedomen om verksamheten bland högskolans studenter och medarbetare.

Att ta med till 2025:

Vi kommer att fortsätta att bygga upp ett utbildningspaket för lärarna som är en del i deras kontinuerliga kompetensutveckling och att öka digitaliseringskompetensen.

d. Där bildning, utbildning och internationalisering är i fokus för att öka kunskap om, och beredskap för, att möta viktiga samhällsutmaningar

Analys och värdering:

Blended intensiv programme (BIP) har ökat och blivit en tydligare del av internationalisering. Detta har gjort att stödet behövt utveckla administrativa ramar för att få detta att fungera för utbildningarna.

Att ta med till 2025:

e. Med en dynamisk och samhällsrelevant forskning med starka forskargrupper inom flera forskningsområden

Analys och värdering:

Att ta med till 2025:

f. Där kollegiet har en central roll och där det råder en väl utvecklad kvalitetskultur som baseras på ansvar och tillit

Rektors prioriterade delmål: Fortsätta utveckla kvalitetssystemet och samordna arbetet inför och under UKÄ:s granskning av lärosätets kvalitetssystem.

Analys och värdering:

UKÄ:s granskning av högskolans kvalitetssystem genomfördes 2024 och har genomgående påverkat verksamhetsstödet möjlighet att ge stöd och processerna för det systematiska kvalitetsarbetet. Avdelningen för ledningsstöd och ekonomi har projektlett genomförandet inom högskolan för UKÄ:s granskning. Förutom att driva verksamhetscykeln har avdelningen även operativt arbetat med att uppdatera flertalet styrdokument kopplat till det systematiska kvalitetsarbetet under året.

Att ta med till 2025:

Stödet ska omhänderta de delar i UKÄ:s bedömning och rekommendationer som berör stödverksamheten.

Övrigt

Analys och värdering:

Att ta med till 2025:

g. Där stödet till verksamheten är ändamålsenligt och effektivt

Rektors prioriterade delmål: Verksamhetsstödet ska i dialog med institutionerna prioritera arbetet med att förenkla processer i verksamheten och att minska administrationen för medarbetare och studenter.

Analys och värdering:

Verksamhetsstödet har under året arbetat med att skapa systematik i hållbarhetsarbetet och även diskuterat hur arbetet ska vara organiserat och hur ansvaret ska fördelas inom både verksamhetsstödet och övriga verksamheten. Målet är att få ett effektivt och ändamålsenligt stöd för att nå högskolans hållbarhetsmål.

VSO-modellen har utvecklats stegvis sedan införandet och under året har arbetet fortgått. Flertalet diskussioner inom VSO-ansvarigmötet har lett till att ärenden har diskuterats och prioriterats inom SLR.

IT har under året arbetat med införandet av en ny systemförvaltningsmodell vars mål är att säkerställa att våra IT-system på bästa sätt stödjer verksamhetens processer och behov samt stödja VSO-arbetet med leverans av förbättringar i systemstödet.

Under 2024 har verksamhetsstödet fortsatt arbeta med forskningsprocessen. I en genomlysning framkom att det finns behov av tydligare information på högskolans medarbetarwebb om forskningsprocessens olika steg. Med anledning av detta gjordes en genomlysning bland andra lärosätens information på webb om forskningen. Resultatet visade att flera lärosäten hade en s.k. forskarhandbok som informerade om och gav stöd kring forskningens olika steg, från initiering av projekt till avslut. Förslaget om en forskarhandbok på HDA:s medarbetarwebb initierades och arbetet påbörjades 2024 i samarbete med avdelningen för stöd i utbildning och forskning (SUF). Under kartläggningen av forskningsprocessen har det även visat sig att flertalet av högskolans forskningsprojekt inte definieras av en ansökan till en finansiär. I flertalet fall delas erhållna medel från finansiär upp i redan befintliga pågående projekt. Detta har medfört tankar om att dela på ansökningsprocessen om medel och "forskningsprocessen" vilket skulle underlätta för forskarens egen informationshantering. Andra förbättringsförslag är att tydliggöra ansvaret för att forskningshandlingar diarieförs och att komplettera informationshangeringsplanen och göra klart registreringslathund.

Fokus under året har varit effektivisering där ekonomisupport utvecklats till att jobba mer som team och mindre i stuprör. Genom att fler kan mer av teamets arbetsuppgifter ges möjlighet till individuell utveckling, teamet blir mindre sårbart för arbetstoppar och på sikt öppnar det upp för att utveckla arbetssätt och finna möjlighet till automatiseringar.

Planering för upphandling har tydliggjorts och en excelfil har tagits fram för kommande upphandlingar. Samspelet mellan upphandlingsfunktion och beställare har tydliggjorts i blanketten Initiativ till upphandling. En enklare utvärderingsmall har tagits fram för utvärdering av större avrop och upphandlingar. För att följa upp avtalen har en checklista för upphandlare tagits fram och avtalsdatabasen att nyttjas mer. Översyn av styrdokument har gjorts, vilken visar vilka som behöver uppdateras. Uppdatering av styrdokument kommer fortsätta under 2025.

Att ta med till 2025:

Vi kommer behöva tydliggöra ansvarsområden inom varje stöдавdelning för att i nästa steg kunna föra dialog med verksamheten om prioriteringar.

Övrigt

Analys och värdering:

Att ta med till 2025:

h. Där samverkan för ömsesidig nytta med viktiga intressenter i omgivande samhället är en grundsten

Analys och värdering:

Att ta med till 2025:

i. Där den fysiska och sociala arbetsmiljöns höga kvalitet starkt bidrar till lärosätets attraktivitet och medarbetarnas trivsel

Analys och värdering:

Verksamhetsstödet bedriver generellt ett gott ledarskap som återspeglas i medarbetarundersökningen. Detta trots den tuffa ekonomiska situationen med besparingskrav i hela verksamheten.

Att ta med till 2025:

Viktigt att följa upp de handlingsplaner som arbetas fram utifrån medarbetarundersökningen.

4.2 Systematiskt kvalitetsarbete

Nedan förväntas varje institution lista de utvärderingar där åtgärder fortfarande var öppna 2024 och redogöra för de åtgärder som genomförts under året.

Samtliga utvärderingsrapporter, utlåtanden och utvecklingsplaner återfinns på UFN:s sida på medarbetarwebben;

[Utvärderingar i Utbildnings- och forskningsnämndens regi - Högskolan Dalarna \(du.se\)](#)

Utvärdering	År för utvärdering	Genomförd åtgärd
-------------	--------------------	------------------

<i>Text sjuusköterskeprogrammet</i>	<i>Text 20xx</i>	<i>Text .. (inkluderat studenter i programråd, xx)</i>
<i>Text företagsekonomi</i>		

Utöver det som nämnts under ovan rubriker, har det genomförts andra utvecklingsinsatser/åtgärder under året som har bidragit till en förbättrad systematik i kvalitetssäkringsarbetet?

Högskolans kvalitetssystem - Högskolan Dalarna

Analys och värdering:

Verksamhetsstödet inom Högskolan Dalarna har ett samarbete med Högskolan i Gävle och Södertörns högskola för att gemensamt utbyta erfarenheter och utveckla verksamhetsstödet vid respektive lärosäte. Under 2024 genomfördes genomlysning av säkerhetsarbetet samt verksamhetscykeln.

Att ta med till 2025:

Två nya områden kommer genomlysas under nästa år, HR-stöd samt arbetet med informationssäkerhet.

4.3. Hållbarhetsarbete

Utöver det som nämnts under strategins delmål, har det genomförts utvecklingsinsatser/åtgärder under året som bidragit till att Högskolan Dalarna kan nå sina mål för hållbar utveckling? Rådet för hållbar utveckling kommer att använda dessa uppgifter för sin årliga uppföljning.

Målområdena är:

1. Utbildning
2. Forskning
3. Samverkan
4. Internationellt samarbete
5. Jämställdhet och inkludering
6. Möten och resor
7. Byggnader och energi
8. Cirkulära resursflöden

För mer info om målen, se [Mål och resultat - Högskolan Dalarna](#) och [Microsoft Word - Vägledning för arbete med hållbarhetsmålen 2024-2026 ver 2024-08-22](#)

Analys och värdering:

En tematisk miljörevision är genomförd med tema inköp och upphandling.

Mål 2 och 3: Biblioteket har under 2024 arbetat med att synliggöra de globala hållbarhetsmålen i publikationsdatabasen DiVA. Biblioteket importerar publikationer från Scopus till DiVA och registrerar de hållbarhetsmål som är angivna. När forskarna registrerar sina publikationer kan de själva koppla dem till relevanta hållbarhetsmål.

Biblioteket har även skapat en fysisk utställning om de globala hållbarhetsmålen med relevant litteratur på biblioteken på båda campus.

Mål 7: Under 2024 har avdelningen för fastighet och campusplanering påbörjat möten med högskolans kommunala fastighetsägare för att fokusera på energifrågor. En energikartläggning av fastigheten Hyttan har lett till en åtgärdsplan för ökad energieffektivitet. Planer för 2025 inkluderar fortsatt dialog och fler energikartläggningar för att genomföra hållbara åtgärder.

Mål 8: Återbruk av möbler har varit en prioritet under 2024, i linje med Högskolan Dalarnas hållbarhetspolicy. Återanvändning av möbler har bidragit till en resurseffektiv campusmiljö, särskilt vid etableringen av nya Campus Borlänge. Ett pilotprojekt i Mediehuset har installerat sensorer för att analysera lokalnyttjandet och samla data för framtida planering och beslut, vilket är en del av arbetet med att optimera lokalnyttjandet.

Avdelningen för IT och digital infrastruktur har avtalat med extern leverantör för återtag och återbruk av begagnad utrustning. Alla typer av IT utrustning som datorer, skärmar, mobiltelefoner och AV utrustning hanteras för återbruk.

Att ta med till 2025:

4.4 Arbetsmiljöarbete

Utöver det som nämnts under strategins delmål, har det genomförts utvecklingsinsatser/åtgärder under året som bidragit till att Högskolan Dalarna kan nå sina arbetsmiljömål?

För mer info om målen, se [Arbetsmiljömål HDA 2024-2026 med bilaga.pdf](#)

Analys och värdering:

Mål 1 har vi uppnått genom att vi bland annat säkerställer att alla ledare och chefer med personalansvar och arbetsmiljöansvar får utbildning i systematiskt arbetsmiljöarbete som hanteras av HR. HR har också reviderat mallen för medarbetarsamtal där frågor ställs gällande både den fysiska och den psykiska arbetsmiljön.

Vi har ökat på kunskapen och arbetar mycket mer systematiskt med riskbedömningar vid förändringar som sker i verksamheten.

Mål 2 har vi uppnått genom att vi 2024 genomförde en medarbetarundersökning för alla medarbetare där en tydlig plan och uppföljning kommer ske under 2025, processen håller HR i.

En särskild kampanj och en enkät har gjorts för studenter och deras studie- och arbetsmiljö som redovisats på huvudarbetsmiljökommite (HAK).

Plan för aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering och trakasserier är framtagen och gäller för perioden 2024-2028.

Att ta med till 2025:

Fortsatt arbete med medarbetarundersökningen via handlingsplaner och även pulsmätningar kommer ske under året.

4.5 Kompetensförsörjning

Utöver det som nämnts under strategins delmål, har det genomförts utvecklingsinsatser/åtgärder under året kopplat till kompetensförsörjning?

Analys och värdering:

Utbildning via chefsutvecklingsprogrammet har skett under året för chefer gällande rekryteringsprocess och kompetensförsörjning.

Att ta med till 2025:

HR ska under 2025 genomföra kompetensförsörjningsplaner för både institutionerna och verksamhetsstödet.

4.6 Säkerhet och beredskap

Utöver det som nämnts under strategins delmål, har det genomförts utvecklingsinsatser/åtgärder under året kopplat till säkerhet och beredskap?

Analys och värdering:

Verksamhetsstödet har arbetat med att bygga upp säkerhetsorganisationen på lärosätet, identifierat och förtydligat säkerhetsområden anpassat till vår organisation samt ansvariga avdelningar inom stödet. Implementering och uppstart av säkerhetsorganisationens taktiska och operativa arbetsgrupp har genomförts. Ett förslag på systematik för säkerhetsarbete med tillhörande årsplanering för 2025 är framtaget. Information/råd om agerande vid attentat är publicerat på vår medarbetarwebb. Utökad omvärldsbevakning på området cybersäkerhet.

Att ta med till 2025:

Arbeta aktivt med årsplanering för säkerhetsarbetet. Vitala insatser innefattar att involvera och ena samtliga verksamheter inom högskolan i vad vi kommer arbeta med och varför vi gör det. Sannolikt kommer Cybersäkerhetslagen träda i kraft under andra halvan av 2025 och ett förberedande arbete inför lagens ikraftträdande behöver göras.

5. Riskhantering

Högskolegemensamma risker följs upp i separat process för högskolestyrelsebeslut. I de fall där specifika risker för institutionen/verksamhetsstödet identifierades i verksamhetsplanen, redogör för hur riskerna hanterats under året.

Analys och värdering:

Verksamhetsstödet har inte i sin verksamhetsplan identifierat specifika risker utöver de högskolegemensamma. Verksamhetsstödet har stöttat och genomfört processen kopplat till högskolegemensamma risker enligt plan.

Att ta med till 2025:

Ett omtag kring riskhanteringen planeras för inför beslut för 2026. Dels för att ge styrelsen möjlighet till strategiska överväganden kring HDAs verksamhetsrisker men även för att få in riskhanteringen i årshjulet för verksamhetsplanering och budget.

6. Externa uppdrag

Externa uppdrag, tex via regleringsbrev, förväntas vara uppfyllda. Rapportering sker i huvudsak genom årsredovisningen. Om något uppdrag inte uppfyllts ska det även rapporteras här. I de fall särskild rapportering skett under året, ska även dessa kortfattat redogöras för här.

Analys och värdering:

Att ta med till 2025:

7. Övrigt

Är det något övrigt som institutionen/verksamhetsstödet vill berätta om för ledningen och organisationen kopplat till verksamhetsåret 2024?

Den snabba förändringstakten på lärosätet kräver mycket resurser av verksamhetsstödet. Både operativt stöd i olika former till ledningen och institutionerna, men även för att styrdokument och system behöver revideras i samma snabba takt, eller helst innan förändringarna. God och tidig dialog mellan verksamheterna är mycket viktig för att lyckas med smidigt förändringsarbete.